

شناسه	قانون - بخشنامه - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۱۳
عنوان موضوع	موانع و مشکلات حوزه مهندسی و مشاوران در نظام فنی و اجرایی پیرامون عدم پذیرش بخشی از اعتبارات مالیاتی پیمانکاران		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	بر اساس نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی در حوزه امور مالیاتی بررسی شد. تاخیر در پرداخت مطالبات پیمانکاران، مشکلات مالی متعددی را برای آنان ایجاد کرده است. این تاخیر، علاوه بر تاثیرگذاری بر نقدینگی پیمانکاران، هزینه های اجرای پروژه ها را نیز افزایش می دهد. مشکل دیگر، عدم پذیرش بخشی از اعتبارات مالیاتی پیمانکاران است. در مواردی، به دلیل تاخیر در پرداخت مطالبات، پیمانکاران به صورت ضرورت می بایست تأمین مواد اولیه از واسطه ها صورت پذیرد. اما به دلیل آنکه اسناد پرداختی آنها با ضوابط سازمان امور مالیاتی همخوانی ندارد، این هزینه ها از سوی سازمان امور مالیاتی پذیرفته نمی شود. در بسیاری از موارد، هزینه های مانند حمل و نقل که شامل مالیات بر ارزش افزوده می شوند توسط پیمانکاران پرداخت می گردد؛ اما فاکتور رسمی توسط کامیون داران برای آنها صادر نمی شود. این مسئله موجب رد اعتبار مالیاتی آنان شده و زیان مالی قابل توجهی به فعالان این بخش وارد می کند. بعلاوه پرداخت مطالبات و صورت وضعیت های پیمانکاران توسط دولت با تاخیر صورت می گیرد (از ۶ ماه تا چند سال) لذا پیمانکاران جهت پیشبرد قرارداد، برخی از اقلام مورد نیاز پروژه را از واسطه های بازار خریداری می نمایند بدین دلیل که امکان خرید اقساطی و چکی از واسطه ها وجود دارد. در حالیکه در فرآیند خرید از کارخانجات و یا بورس، چنین امکانی وجود ندارد. از آنجا که مبلغ ارزش افزوده ی اقلام خریداری شده در مبلغ پرداختی به واسطه ها منظور گردیده است، لذا پیمانکاران از واسطه ها تقاضای فاکتور معتبر جهت اعمال در اعتبارات مالیاتی خود می نمایند. از طرف دیگر کارخانجات و تولیدی هایی که بخش عمده ای از فروش آنها توسط واسطه ها صورت میگیرد، جهت تکمیل مستندات فروش خود می بایست فاکتور فروش در وجه خریدار دارای شناسه مالیاتی ارائه نمایند. در این فرآیند، واسطه ها فاکتور مربوط به کالای فروخته شده را مستقیماً از کارخانه به نام خریدار نهایی اخذ و به خریدار نهایی ارائه می نمایند. طبیعی است در چنین فرآیندی عملیات پرداخت مستقیم از حساب خریدار نهایی به حساب کارخانجات و یا ارائه بارنامه مستقیم از کارخانجات به محل مصرف و حتی زمان واقعی خرید و مصرف با زمان صدور فاکتور با اختلافاتی مواجه می گردد. از طرفی هیچ واسطه ای حاضر به ارائه فاکتور رسمی از طرف خودش برای ارزش افزوده نمی باشد. بنابراین موضوع در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.		

۱- عدم پذیرش بخشی از اعتبارات مالیاتی پیمانکاران در مواردی که به دلیل تاخیر در پرداخت مطالبات، پیمانکاران به صورت ضرورت می بایست تأمین مواد اولیه از واسطه ها تهیه می گردد. اما به دلیل آنکه اسناد پرداختی آنها با ضوابط سازمان امور مالیاتی همخوانی ندارد، این هزینه ها از سوی سازمان امور مالیاتی پذیرفته نمی شود. ۲- هزینه هایی مانند حمل و نقل آسفالت و ... شامل مالیات بر ارزش افزوده می شوند توسط پیمانکاران پرداخت می شود؛ اما فاکتور رسمی توسط کامیون داران برای آنها صادر نشده و این مسئله موجب رد اعتبار مالیاتی آنان شده و زیان مالی قابل توجهی به فعالان این بخش وارد می کند. ۳- پیمانکاران جهت پیشبرد قرارداد، برخی از اقلام مورد نیاز پروژه را از واسطه های بازار خریداری می نمایند بدین دلیل که امکان خرید اقساطی و چکی از واسطه ها وجود دارد. در حالیکه در فرآیند خرید از کارخانجات و یا بورس، چنین امکانی وجود ندارد. از آنجا که مبلغ ارزش افزوده ی اقلام خریداری شده در مبلغ پرداختی به واسطه ها منظور گردیده است، لذا پیمانکاران از واسطه ها تقاضای فاکتور معتبر جهت اعمال در اعتبارات مالیاتی خود می نمایند که این فاکتور ها نیز مورد پذیرش نیست.	ایرادات و مشکلات مطروحه
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورا: مشکلات پیمانکاران در حوزه سازمان امور مالیاتی و مسائل مرتبط با سازمان مدیریت و برنامه ریزی در حوزه حل اختلافات قراردادی- داوری، عدم پذیرش بخشی از اعتبارات مالیاتی پیمانکاران، عدم تناسب هزینه و درآمد دفاتر پیمانکاران طرح های عمرانی، چالش های قانون مالیات بر ارزش افزوده در قراردادهای مهندسان مشاور و پیمانکاران، مشکلات مربوط به سامانه مودیان و ... در این نشست مورد نقد و بررسی قرار گرفت. لزوم تعامل دولت و بخش خصوصی برای حل مشکلات مالیاتی و حقوقی در منطقه شرق و گلستان علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، در ابتدای جلسه با اشاره به برگزاری نشست های مشترک با استان های هم جوار به صورت برخط، اظهار کرد: در این نشست، علاوه بر بررسی مسائل مالیاتی پیمانکاران، چالش های مرتبط با سازمان مدیریت و برنامه ریزی، از جمله اختلافات قراردادی، اصلاح فهرست بهای تجمیعی راه و مشکلات مرتبط با استانداردهای فنی که موضوعی مشترک بین استان های منطقه شرق و شمال شرق می باشد در دستور کار قرار دارد. «محسن خندان دل» رئیس کمیسیون خدمات فنی و مهندسی اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز بر تعامل منطقه ای برای پیگیری موضوعات مشترک بین استان های منطقه شرق و شمال شرق کشور تاکید نمود. «علیرضا خامه زر» رئیس اتاق بازرگانی خراسان جنوبی نیز با ضروری بر شمردن موضوعات دستور کارهای این جلسه، گفت: پیشنهاداتی در خصوص این موضوع توسط اعضای کمیسیون عمران و مدعوین حاضر در جلسه اتاق بازرگانی بیرجند مطرح می گردد و امید است با پیگیری همکاران نتایج مثبتی حاصل گردد.	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷

تاخیر در پرداخت مطالبات، معضل جدی پیمانکاران است

منوچهری، دبیر انجمن شرکت‌های تاسیساتی خراسان رضوی نیز، ضمن انتقاد از روند پرداخت مطالبات، تاکید کرد: تاخیر در پرداخت مطالبات پیمانکاران، مشکلات مالی متعددی را برای آنان ایجاد کرده است. این تاخیر، علاوه بر تاثیرگذاری بر نقدینگی پیمانکاران، هزینه‌های اجرای پروژه‌ها را نیز افزایش می‌دهد. مشکل دیگر، عدم پذیرش بخشی از اعتبارات مالیاتی پیمانکاران است. در مواردی، به دلیل تاخیر در پرداخت مطالبات، پیمانکاران به صورت ضرورت می‌بایست تأمین مواد اولیه از واسطه‌ها صورت پذیرد. اما به دلیل آنکه اسناد پرداختی آنها با ضوابط سازمان امور مالیاتی همخوانی ندارد، این هزینه‌ها از سوی سازمان مذکور پذیرفته نمی‌شود.

چالش‌های مالیاتی و پیچیدگی‌های اداری

جلال رضایی، نایب رئیس انجمن شرکت‌های تاسیساتی خراسان رضوی نیز با اشاره به مشکلات مالیاتی پیمانکاران در خصوص مبالغ ارزش افزوده ای که پرداخت کرده اند، عنوان کرد: در بسیاری از موارد، هزینه‌هایی مانند حمل‌ونقل که شامل مالیات بر ارزش افزوده می‌شوند، این هزینه‌ها توسط پیمانکاران پرداخت می‌گردد؛ اما فاکتور رسمی توسط کامیون داران برای آنها صادر نمی‌شود. این مسئله موجب رد اعتبار مالیاتی آنان شده و زیان مالی قابل توجهی به فعالان این بخش وارد می‌کند.

وی پیشنهاد کرد که دولت با همکاری بیشتر با پیمانکاران و مشاوران، راهکاری برای کاهش مشکلات مالی و حقوقی این بخش ارائه دهد تا امکان اجرای پروژه‌ها بدون مواجهه با موانع مالی و تاخیر در پرداخت مطالبات فراهم شود.

عدم ابلاغ به موقع شاخص‌های تعدیل؛ معضل دیگر پیمانکاران

«حامد کریم پور فرد» نایب رئیس کمیسیون عمران اتاق بازرگانی خراسان جنوبی نیز با تاکید بر تاثیر تاخیر در ابلاغ شاخص‌های تعدیل، تصریح کرد: این تاخیر باعث زیان‌ده شدن برخی پروژه‌ها شده و از سوی دیگر، ممیزان مالیاتی نیز در بررسی هزینه‌های پیمانکاران، شرایط ناشی از این تاخیرات را لحاظ نمی‌کنند.

او افزود: با وجود پرداخت مالیات بر ارزش افزوده توسط پیمانکاران، همچنان دریافت مطالبات آنها از دولت با مشکلاتی روبه‌رو است. دولت به دلیل بدهی‌های خود، پرداخت این مطالبات را به تعویق می‌اندازد، درحالی‌که مالیات‌های مربوطه از پیمانکاران اخذ شده است.

وی با اشاره به عدم پذیرش بخشی از مالیات‌های پیمانکاران به دلیل عدم تعدیل در شاخص‌ها گفت: این امر سبب گردیده بعضاً هزینه پیمانکاران بیش از درآمد آنها باشد و سود آن‌ها منفی می‌گردد. وی در ادامه افزود: با توجه به این که تاخیر در سال‌های بعد این موضوع، در واقع به سال بعدی موکول می‌گردد و گاهی درآمدهای پیمانکاران را افزایش می‌دهد. کریم پور فرد در ادامه با اشاره به عدم تخصص ممیزان مالیاتی در حوزه پیمانکاری و راه و ساختمان گفت: در حال حاضر مهم‌ترین موضوع اعتبارهای مالیاتی بحث قیر هست که با تفکر صوری بودن فاکتورهای قیر و با توجه به اینکه پالایشگاه‌ها و قیرسازی‌ها این فاکتورها را در سامانه مودیان تایید کرده‌اند و با تفسیر بر این که این قیر مصرف

نگردیده فاکتورهای اعتبار رد می گردد، بنابراین اختلافاتی در این حوزه طرح می گردد و علی رغم اینکه دستگاه کارفرما این مصرف را تایید می نماید، متأسفانه این موضوع برای برخی از ممیزان مورد قبول نیست و آن را رد می نمایند. نایب رئیس کمیسیون عمران اتاق با اشاره به موضوع اعتبارهای مالیاتی، گفت: با توجه به اینکه مطالبات پیمانکاران در حوزه راه بسیار بالاست و در این خصوص پیمانکاران ملزم به پرداخت ارزش افزوده می باشند اما در قبال آن دولت با ضرورتی که به پرداخت این مبلغ توسط پیمانکاران دارد بازهم در پرداخت مطالبات پیمانکار کوتاهی می نماید.

در ادامه این نشست، حاضران بر لزوم اصلاح رویه های مالیاتی، کاهش بروکراسی اداری و افزایش تعامل میان دولت و بخش خصوصی تاکید کردند تا چالش های موجود برطرف شده و شرایط برای فعالیت مؤثر پیمانکاران تسهیل شود.

بررسی شفافیت مالیاتی و چالش های پیمانکاران در سامانه مؤدیان

در بخش دیگری از جلسه، «مجتبی مسکنی»، معاون حسابرسی مالیاتی اداره کل امور مالیاتی خراسان رضوی، با اشاره به سخت گیرانه تر شدن روند بررسی فاکتورها در سال های اخیر گفت: در گذشته، فاکتورهای واسطه ای به راحتی پذیرفته می شد؛ اما به دلیل افزایش شرکت های کاغذی، نیاز به کنترل دقیق تر احساس شد. سامانه مؤدیان که از دی ماه ۱۴۰۲ اجرایی شده است، بخش عمده ای از مشکلات را حل کرده و در صورتی که معاملات در بستر این سامانه انجام شوند و دو طرف تایید نقدی داشته باشند، مورد تایید سازمان امور مالیاتی قرار خواهند گرفت.

وی همچنین به چالش های شرکت های پیمانکاری اشاره کرد و گفت: در صورتی که فرآیندهای مالی به درستی انجام شده و ثبت نام مالیاتی و صدور فاکتور به طور کامل رعایت شوند، مالیات محاسبه شده منجر به شفافیت مالی خواهد شد. وی بر ضرورت حمایت دستگاه های اجرایی از پیمانکاران در تأمین مالی پروژه ها تاکید کرد و خواستار به موقع بودن پرداخت ها شد تا نیاز به واسطه گری کاهش یابد.

«غلامی» نماینده اداره کل امور مالیاتی استان خراسان شمالی بیان نمود: با اجرای سامانه مودیان از دیماه ۱۴۰۲ مشکل در این خصوص حل شده است. اداره کل امور مالیاتی به دنبال شفافیت است یعنی اگر آمار و اطلاعات کامل به امور مالیاتی ارسال و محرز گردد که چنین معامله ای صورت گرفته است و خرید از واسطه برای ممیز مالیاتی محرز گردد مطمئناً اعتبار مالیاتی قابل قبول است به شرط اینکه مشخص گردد کالا از چه کسی خریداری گردیده است و آن شخص مودی ارزش افزوده باشد در غیر این صورت امور مالیاتی به این نتیجه نخواهد رسید که مشمول ارزش افزوده بوده است و طرف مقابل کالا را به چه کسی فروخته است و چطور باید ارزش افزوده ای که پیمانکار پرداخت کرده است را از واسطه وصول نماید که این موضوع از زمان اجرای سامانه مودیان حل گردیده است، قبل از آن زمان هم اگر اسناد و مدارک ارائه گردد و اثبات گردد که چنین معامله ای صورت گرفته است مورد پذیرش خواهد بود.

«علی لطیفی» مدیر نظام فنی روابط سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی مطرح نمود: با توجه به اینکه مطالبات پیمانکاران به عوامل متعددی بستگی دارد و از آنجا که از فرآیند تأمین و تخصیص اعتبار مطلع هستیم، اگر این کار از این طریق قابل انجام بود با پرداخت به موقع مطالبات پیمانکاران، مشکلات مطروحه به راحتی قابل حل بود.

در ادامه این نشست، لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی، در جمع‌بندی مباحث مطرح‌شده تصریح کرد: توافق شد که اخذ مالیات معاملات انجام‌شده پس از دی‌ماه ۱۴۰۲ در بستر سامانه مؤدیان، شفاف و بدون جای اختلاف است؛ اما در خصوص معاملات پیش از این تاریخ، همکاری‌های لازم از سوی ادارات کل امور مالیاتی استان‌های شمال و شرق کشور، مشروط به اثبات اصالت حداقلی معاملات، انجام خواهد شد.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

استان خراسان رضوی: مدیرکل محترم دفتر هماهنگی امور سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان خراسان رضوی، معاونت محترم امور مالیاتی خراسان رضوی، رئیس محترم کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره‌ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

استان خراسان شمالی: معاونت امور اقتصادی و دارایی خراسان شمالی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان خراسان شمالی، اداره کل امور مالیاتی خراسان شمالی، انجمن پیمانکاران عمرانی استان خراسان شمالی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان شمالی.

استان خراسان جنوبی: استانداری خراسان جنوبی، ریاست محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان جنوبی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی، اداره کل امور مالیاتی، رئیس کمیسیون عمران، انجمن شرکت‌های مهندسیین مشاور استان، انجمن پیمانکاران عمرانی استان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی.

استان گلستان: دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی گلستان.

استان سیستان و بلوچستان: انجمن پیمانکاران ساختمان استان سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی سیستان و بلوچستان.

غائبین در جلسه: اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، مشاور مالیاتی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی.

جمع‌بندی مورد توافق اعضا:

به موجب ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم، کلیه اشخاص مشمول، مکلف هستند در سامانه مؤدیان مالیاتی ثبت نام کنند و نسبت به صدور صورتحساب الکترونیکی برای فروش کالا و خدمات خود اقدام نمایند و سازمان امور مالیاتی برای محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات برای اشخاص عضو سامانه مؤدیان، از ارزش فروش مندرج در صورتحساب الکترونیکی استفاده می‌کند و در صورت عدم استفاده از سامانه مؤدیان مالیاتی، اشخاص مشمول، از تخفیفات مالیاتی بهره‌مند نمی‌شوند و مشمول جرائم مالیاتی می‌شوند، لذا به صورت منطقه‌ای توافق و مقرر گردید:

- در خصوص معاملاتی که بعد از دی ماه ۱۴۰۲ که تاریخ اجرای قانون سامانه مودیان برای مودیان حقیقی و حقوقی می باشد به دلیل عدم اختلاف نظرجدی بین شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران حوزه نظام فنی و اجرایی و سازمان امور مالیاتی، ملاک محاسبات مالیات بعد از دی ماه ۱۴۰۲، مدارک مندرج در سامانه مودیان باشد. - در خصوص معاملات قبل از دی ماه ۱۴۰۲ با مساعدت ادارات کل امور مالیاتی استان های شمال و شرق کشور محاسبات مالیات ارزش افزوده مشروط به احراز اصالت معامله با یکی از روش های موجود انجام شود.	
به موجب ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم، کلیه اشخاص مشمول، مکلف هستند در سامانه مودیان مالیاتی ثبت نام کنند و نسبت به صدور صورتحساب الکترونیکی برای فروش کالا و خدمات خود اقدام نمایند و سازمان امور مالیاتی برای محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات برای اشخاص عضو سامانه مودیان، از ارزش فروش مندرج در صورتحساب الکترونیکی استفاده می کند و در صورت عدم استفاده از سامانه مودیان مالیاتی، اشخاص مشمول، از تخفیفات مالیاتی بهره مند نمی شوند و مشمول جرائم مالیاتی می شوند، لذا شورا پیشنهاد می شود: - در خصوص معاملاتی که بعد از دی ماه ۱۴۰۲ که تاریخ اجرای قانون سامانه مودیان برای مودیان حقیقی و حقوقی می باشد به دلیل عدم اختلاف نظرجدی بین شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران حوزه نظام فنی و اجرایی و سازمان امور مالیاتی، ملاک محاسبات مالیات بعد از دی ماه ۱۴۰۲، مدارک مندرج در سامانه مودیان باشد. - در خصوص معاملات قبل از دی ماه ۱۴۰۲ با مساعدت ادارات کل امور مالیاتی استان های شمال و شرق کشور محاسبات مالیات ارزش افزوده مشروط به احراز اصالت معامله با یکی از روش های موجود انجام شود.	پیشنهادهات
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۱۳
عنوان موضوع	بخشنامه مربوط به نشریه ۷۷۳ (جرائم آسفالت) و استاندارد آشتو		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی		
شرح موضوع	کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی در نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی را به دبیرخانه ارسال نمود. بهره گیری از ضوابط، معیارها و استانداردهای ملی در تمامی مراحل طراحی، اجرا، بهره برداری و نگهداری طرحهای عمرانی با رویکرد کاهش هزینه، زمان و ارتقاء کیفیت، از اهمیتی ویژه برخوردار بوده و در نظام جدید فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور، مورد تأکید قرار گرفته است. استاندارد آشنو یکی از مهم ترین روش های طبقه بندی خاک هاست. بایستی توجه نمود که تحریمها بر واردات تجهیزات و ماشین آلات تأثیر گذاشته و باعث فرسودگی ناوگان حمل و نقل شده است. عمر متوسط ماشین آلات راهسازی در کشور به بیش از ۳۰ سال می رسد. در حالی که استاندارد آشتو که نشریه ۷۷۳ براساس آن تنظیم شده است، با در نظر گرفتن تجهیزات و ماشین آلات استاندارد تنظیم شده است. تراکم آسفالت در این نشریه ۹۷ است اما رسیدن به این سطح از تراکم با امکانات فعلی میسر نیست و ضرورت دارد بازنگری شود. بنابراین موضوع در پنجاه و هشتمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	۱- تحریم های ظالمانه و فرسودگی ناوگان حمل و نقل و ماشین آلات تولید، پخش و تراکم آسفالت: سالیان زیادی است که کشورمان تحت تحریم های ظالمانه قرار دارد و این موضوع مستقیماً بر واردات تجهیزات و ماشین آلات و تکنولوژی روز دنیا به کشور ما تأثیر گذاشته است. به طوریکه عمر متوسط ماشین آلات راهسازی در کشور ما به بیش از ۳۰ سال می رسد. درحالیکه استاندارد آشتو (که نشریه ۷۷۳ با ترجمه و الگو برداری از آن تهیه گردیده است) با در نظر گرفتن تجهیزات و ماشین آلات استاندارد و با قدرت و کیفیت کافی، تهیه و تنظیم گردیده است. لذا انتظار اجرای عملیات مطابق این استاندارد از تجهیزات کهنه و فرسوده داخلی انتظار منطقی و عملی نمی باشد. ۲- برداشت نامتناسب از استاندارد آشتو به نظر میرسد ترجمه استاندارد مذکور در مواردی بصورت غیر تخصصی صورت گرفته است و برداشت های متفاوتی از استاندارد آشتو را می توان مطرح نمود که با نشریه ۷۷۳ مغایرت دارد همچنین نگاه تیم ترجمه و گرت برداری، بیشتر نگاه نظارتی و تنبیهی بوده است و نه تشویقی (ازجمله حذف یا کاهش درصدهای تشویقی استاندارد آشتو در ترجمه بعمل آمد نشریه ۷۷۳)		

۳- کیفیت نامناسب قیر

از دیگر مشکلات پیش روی پیمانکاران کیفیت نامناسب برخی قیرهای تولیدی داخل کشور است که بعضاً در هنگام پخت تا ۱۰ درصد تبخیر دارند. به عنوان مثال قیر شرق و قیر زرین در خراسان رضوی اختلاف کیفیت قابل توجهی با قیر نفت جی و پاسارگاد دارند که طبیعتاً در اجرای استاندارد آسفالت تأثیر به سزائی دارد.

از طرف دیگر به علت افزایش قابل توجه قیمت قیر در سالهای اخیر، شاهد فک پلمپ تانکرهای قیر و جایگزینی بخشی از قیر با مازوت و پلمپ مجدد تانکرها توسط برخی از رانندگان هستیم و این موضوع نیز در صورت شیوع و فراگیری تأثیر قابل توجهی بر کیفیت آسفالت تولیدی خواهد گذاشت.

۴- فرسودگی تجهیزات آزمایشگاهی

فرسودگی تجهیزات آزمایشگاهی و نحوه ضربات پشت و رو به نمونه و احتمال ورود خطای دستی در تجهیزات آزمایشگاهی فرسوده نیز از دیگر مشکلات پیش روی پیمانکاران است.

۵- محدودیت زمانی

یکی دیگر از مشکلات پیش روی پیمانکاران زمانبر بودن آزمایش PG است به دلیل اینکه دستگاه آزمایش PG برای کیفیت قیر فقط در شهر اصفهان و تبریز وجود دارد و لذا ارسال نمونه قیر تا شهرهای مذکور و انتظار پاسخ در اغلب موارد زمانبر است و لذا پیمانکار زمان کافی برای کنترل قیر نداشته و نتیجه آزمایش PG معمولاً بعد از اجرای آسفالت مشخص می گردد که در چنین شرایطی امکان اصلاح آسفالت وجود ندارد و لذا پیمانکار متحمل جرائم سنگین می گردد.

نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در پنجاه و هشتمین نشست دبیرخانه شورا:

رضایی نماینده انجمن به مشکلات نشریه ۷۷۳ (دستورالعمل ارزیابی عملیات اجرا شده) که هزینه های سنگینی بر پیمانکاران تحمیل کرده است، اشاره کرد و گفت: تحریم ها بر واردات تجهیزات و ماشین آلات تأثیر گذاشته و باعث فرسودگی ناوگان حمل و نقل شده است. عمر متوسط ماشین آلات راهسازی در کشور به بیش از ۳۰ سال می رسد. در حالی که استاندارد آشتو که نشریه ۷۷۳ براساس آن تنظیم شده است، با در نظر گرفتن تجهیزات و ماشین آلات استاندارد تنظیم شده است. از این رو، پیشنهاد می شود که تراکم آسفالت در نشریه ۷۷۳ از ۹۷ به ۹۵ درصد کاهش یابد؛ زیرا در اغلب پروژه ها با تجهیزات موجود امکان تراکم بیش از ۹۵ درصد وجود ندارد.

وی همچنین به کیفیت نامناسب قیرهای تولیدی داخل کشور اشاره کرد و افزود: برخی قیرها در هنگام پخت تا ۱۰ درصد تبخیر دارند که این امر بر کیفیت آسفالت تولیدی تأثیر می گذارد. پیشنهاد می شود بخش های تشویقی استاندارد آشتو در نشریه ۷۷۳ اعمال شود و همچنین ضریب Tsr در نشریه ۷۷۳ از ۷۵ به ۷۰ درصد کاهش یابد.

جمع بندی جلسه
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به تاریخ

۱۴۰۳/۱۱/۱۷

لطیفی، مدیر نظام فنی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی با اشاره به درخواست بازنگری در بخشنامه مربوط به نشریه ۷۷۳ جرایم آسفالت و برداشت‌های سلیقه‌ای از استاندارد اشتو، گفت که ضابطه ۷۷۳ در اسفند ماه سال جاری از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور به استان‌ها ارسال شده است تا نظرخواهی صورت گیرد. همچنین، سازمان مدیریت استان خراسان جنوبی این نامه را نیز به تشکلهای ذی‌ربط ارسال کرده تا نظرات آنها را دریافت کند، و این روند در حال انجام است.

لبافی در این بخش بحث محدودیت واردات ماشین‌آلات با عمر بیش از پنج سال را مطرح کرد و پیشنهادات اصلاحی در خصوص نشریه ۷۷۳ را جمع‌بندی کرد، در نهایت، پیشنهادات برای اصلاح نشریه ۷۷۳ به تصویب دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی منطقه شرق و شمال‌شرق کشور رسید.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

استان خراسان رضوی: دفتر هماهنگی امور سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی، کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی، انجمن شرکت‌های تاسیساتی و تجهیزات خراسان رضوی.

استان خراسان شمالی: سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان شمالی، شرکت گاز خراسان شمالی، انجمن پیمانکاران عمرانی خراسان شمالی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان شمالی.

استان خراسان جنوبی: استانداری خراسان جنوبی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، اداره کل امور اقتصاد و دارایی خراسان جنوبی، شرکت گاز خراسان جنوبی، انجمن شرکت‌های مهندسين مشاور خراسان جنوبی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی.

استان سیستان و بلوچستان: ریاست محترم اتاق بازرگانی سیستان و بلوچستان، انجمن پیمانکاران ساختمان سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی سیستان و بلوچستان.

استان گلستان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی گلستان، شرکت گاز استان گلستان، انجمن مهندسان مشاور استان گلستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی گلستان.

غائبین در جلسه: شرکت گاز خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

۱- با توجه به مشکلات اعتباری پروژه‌ها و به تبع آن ضعیف شدن بنیه مالی پیمانکاران، محدودیت عمر ماشین‌آلات وارداتی از ۵ سال به ۱۰ سال افزایش یابد. زیرا قیمت ماشین‌آلات با عمر کمتر از ۱۰ سال در کشورهای اطراف بسیار ارزان‌تر از ماشین‌آلات با عمر کمتر از ۵ سال است و حتی با در نظر گرفتن تعرفه‌های گمرکی قیمت تمام شده

واردات هر ماشین تا ۷۰ درصد کاهش می یابد. لذا امکان واردات بیشتر با منابع مالی محدود فراهم می گردد و طبیعتاً کیفیت کار با ماشین آلات ۱۰ سال ساخت بسیار بهتر از ماشین آلات ۳۰ سال ساخت می باشد. ۲- بخش های تشویقی استاندارد آشتو در نشریه ۷۷۳ نیز اعمال گردد. ۳- با توجه به کیفیت پایین برخی کارخانجات تولید قیر و مشکلات دیگر ضریب Tsr در نشریه ۷۷۳ از ۷۵ به ۷۰ کاهش یابد. ۴- با توجه به فرسودگی تجهیزات آزمایشگاهی و ماشین آلات پخش و تراکم آسفالت، تراکم مورد نیاز محل در نشریه ۷۷۳ از ۹۷ به ۹۵ کاهش یابد زیرا در اغلب پروژه ها امکان تراکم بیش از ۹۵ درصد با تجهیزات موجود وجود ندارد و صلیبیت و شکنندگی آسفالت را به دنبال خواهد داشت. ۵- آزمایشگاههای مکانیک خاک استان های شرق و شمالشرق کشور به دستگاه آزمایش PG مجهز گردد.	
با عنایت به آنچه در نشست دبیرخانه های شرق کشور مطرح شد، با در نظر گرفتن محدودیت های فعلی کشور و تکالیف استاندارد آشتو، موارد اصلاحی زیر به شورا پیشنهادات می شود: ۱- با توجه به مشکلات اعتباری پروژه ها و به تبع آن ضعیف شدن بنیه مالی پیمانکاران، محدودیت عمر ماشین آلات وارداتی از ۵ سال به ۱۰ سال افزایش یابد. ۲- بخش های تشویقی استاندارد آشتو در نشریه ۷۷۳ نیز اعمال گردد. ۳- با توجه به کیفیت پایین برخی کارخانجات تولید قیر و مشکلات دیگر ضریب Tsr در نشریه ۷۷۳ از ۷۵ به ۷۰ کاهش یابد. ۴- با توجه به فرسودگی تجهیزات آزمایشگاهی و ماشین آلات پخش و تراکم آسفالت، تراکم مورد نیاز محل در نشریه ۷۷۳ از ۹۷ به ۹۵ کاهش یابد زیرا در اغلب پروژه ها امکان تراکم بیش از ۹۵ درصد با تجهیزات موجود وجود ندارد و صلیبیت و شکنندگی آسفالت را به دنبال خواهد داشت. ۵- آزمایشگاههای مکانیک خاک استان های شرق و شمالشرق کشور به دستگاه آزمایش PG مجهز گردد.	پیشنهادهات
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷ ۳- نشریه ۷۷۳ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

۴- استاندارد بین المللی آشتو

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۱۴
عنوان موضوع	مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی پیرامون تشخیص صلاحیت مشاوران و پیمانکاران (آیین نامه تشخیص صلاحیت مهندسان مشاور)		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی در نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی را به دبیرخانه ارسال نمود. - بر اساس ماده یک آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران، مقررات این آیین نامه برای تشخیص صلاحیت مشاورانی به کار میرود که برای انجام پروژه هایی با ویژگی هایی از قبیل 'بیشتر از ۵۰٪ اعتبار آن را دولت تامین کرده باشد و یا اینکه برای انجام آنها موافقتنامه ای با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبادله ای صورت گرفته باشد و یا اینکه واگذاری آنها مستلزم این باشد که قانون برگزاری مناقصات رعایت شود و طرح های ارسال خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور که به تضمین و یا تسهیلات دولتی نیازمند است، گواهینامه دریافت می نمایند. - شرکت های مهندسان مشاور جهت مشاوره در تخصص ها و گرایش های گوناگون، بر اساس این آیین نامه احراز صلاحیت می شوند و از این طریق می توانند رتبه دریافت کنند، آن را تمدید نموده و یا آن را ارتقا ببخشند. - بر اساس آیین نامه مشاور به فردی گفته می شود که شخصیت حقیقی یا حقوقی دارد که توانسته است گواهینامه تشخیص صلاحیت را دریافت نموده و همچنین خدمات مشاوره ارائه می نماید. خدمات مشاوره به خدماتی گفته می شود که منطبق با مرتبط با شرح خدماتی است که در این آیین نامه تعریف شده است و توسط مشاوران تشخیص صلاحیت شده در هر تخصص عرضه می شود. - هرچند که تشخیص صلاحیت پایه های ۳-۴-۵ پیمانکاران و پایه ۳ مشاوران کلاً به استانها تفویض شده ولی همچنان پایه های ۱ و ۲ پیمانکاران و مشاوران در اختیار سیستم نظام فنی اجرایی کشور (تهران) قرار دارد که باعث طولانی شدن تشخیص صلاحیت و اختلال در نظام کسب درآمد می شود. - بر اساس تبصره ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران شرکت های متقاضی پایه یک بایستی علاوه بر کسب امتیاز تجربه کاری مورد نیاز حداقل یک پروژه شاخص در زمینه طراحی ارایه نمایند و مبلغ این پروژه بایستی بیش از ۷۵ درصد حق الزحمه پایه و تخصص مربوطه باشد. با توجه به اینکه در سنوات اخیر به دلیل کم شدن حجم اعتبارات دولت، پروژه های بزرگ در چند فاز تعریف می شوند، بنابراین امکان انجام چنین پروژه ای برای بسیاری از مهندسین مشاور توانمند کم و یا غیر ممکن شده است. لذا لزوم حذف یا بازنگری در این بند ضروری به نظر می رسد.		

بنابراین موضوع در پنجاه و هشتمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.	
۱- هرچند که تشخیص صلاحیت پایه های ۳-۴-۵ پیمانکاران و پایه ۳ مشاوران کلاً به استانها تفویض شده ولی همچنان پایه های ۱ و ۲ پیمانکاران و مشاوران در اختیار سیستم نظام فنی اجرایی کشور (تهران) قرار دارد که باعث طولانی شدن تشخیص صلاحیت و اختلال در نظام کسب درآمد می شود. ۲- بر اساس تبصره ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران شرکت های متقاضی پایه یک بایستی علاوه بر کسب امتیاز تجربه کاری مورد نیاز حداقل یک پروژه شاخص در زمینه طراحی ارایه نمایند و مبلغ این پروژه بایستی بیش از ۷۵ درصد حق الزحمه پایه و تخصص مربوطه باشد. با توجه به اینکه در سنوات اخیر به دلیل کم شدن حجم اعتبارات دولت، پروژه های بزرگ در چند فاز تعریف می شوند، بنابراین امکان انجام چنین پروژه ای برای بسیاری از مهندسين مشاور توانمند کم و یا غیر ممکن شده است. لذا لزوم حذف یا بازنگری در این بند ضروری به نظر می رسد و عملاً مهندسين مشاور استانی امکان اخذ رتبه یک را پس از سال های زیادی از فعالیت ندارند. ۳- بر اساس شیوه نامه نحوه ارائه مدارک و نحوه بررسی پرونده های شرکت های مهندسان مشاور متقاضی تشخیص صلاحیت در سامانه ساجات به شماره ۴۰۶۸۴۹ مورخ ۰۶/۰۸/۱۴۰۲ درخواست همزمان رتبه جدید با تمدید رتبه های فعلی امکان پذیر نیست و فاصله صدور گواهینامه تا درخواست بعدی اجباراً ۹ ماه است. از آنجاییکه ۶ ماه فرصت برای تمدید پیش بینی شده بدین معنی است که بیش از یکسال و بعضاً تا دوسال (حداقل ۶ ماه + ۹ ماه) طول می کشد تا یک شرکت رتبه های خود را تمدید کند و سپس رتبه جدید دریافت نماید که این مدت برای توسعه کسب و کار ناعادلانه است.	ایرادات و مشکلات مطروحه
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در پنجاه و هشتمین نشست دبیرخانه شورا : غیب دوست، رئیس انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی، به مشکلات در فرایند تشخیص صلاحیت پیمانکاران و مهندسان مشاور اشاره کرد و گفت: در حال حاضر، تشخیص صلاحیت پیمانکاران پایه ۳، ۴ و ۵ به استانها تفویض شده، اما برای پیمانکاران پایه ۱ و ۲ همچنان سازمان برنامه و بودجه مسئول است. این موضوع مشکلات زیادی به همراه دارد، از جمله طولانی شدن زمان بررسی پروندهها و ایجاد صفهای طولانی در سازمانهای مربوطه. وی پیشنهاد داد که تشخیص صلاحیت برای همه پیمانکاران و مهندسان مشاور به طور کامل به استانها تفویض شود، چرا که در استانها افراد متخصصی برای انجام این کار وجود دارند. غیب دوست همچنین، به تبصره یک ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مهندسان مشاور اشاره کرد که طبق آن، مشاوران پایه یک باید پروژه شاخصی ارائه دهند که مبلغ آن حداقل ۷۵ درصد حق الزحمه پایه باشد. این الزام باعث می شود که بسیاری از مهندسان مشاور به دلیل کمبود پروژههای بزرگ، نتوانند این شرایط را برآورده کنند. او خواستار حذف یا بازنگری این تبصره شد.	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱

وی افزود: در خراسان رضوی، از ۲۸۵ شرکت مهندسی مشاور، فقط ۲۸ شرکت توانسته‌اند رتبه یک را بدست آورند. این نشان می‌دهد که بسیاری از شرکت‌های استان نتوانسته‌اند شرایط سخت این تبصره را برآورده کنند.

غیب دوست همچنین به مشکلات سامانه ساجات اشاره کرد که در آن درخواست همزمان برای رتبه جدید و تمدید رتبه قبلی ممکن نیست.

او گفت: این موضوع باعث می‌شود که فرآیند تمدید رتبه‌ها و دریافت رتبه جدید، بیش از یک سال طول بکشد که این برای توسعه کسب و کار ناعادلانه است. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که مدت زمان ۹ ماه برای تمدید رتبه حذف شود و امکان درخواست همزمان تمدید رتبه و دریافت رتبه جدید فراهم گردد.

لطیفی، مدیر نظام فنی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی در اینخصوص بیان نمود: تشخیص صلاحیت مشاوران و پیمانکاران در استان خراسان جنوبی امکان‌پذیر است و این استان آمادگی خود را در این زمینه اعلام می‌دارد. او افزود که در حال حاضر، پرونده‌ها برای پالایش به یک استان معین ارسال می‌شوند و پیمانکاران از زمان بردن این فرآیند گلایه دارند. با این حال، با توجه به توانایی استان خراسان جنوبی در انجام پالایش، این اقدام به مرکز استان واگذار نمی‌شود. بنابراین، ما اعلام می‌داریم که استان خراسان جنوبی با حجم کاری کمتری مواجه است و قابلیت انجام این پالایش را دارد و آماده ایم تا پالایش پرونده‌های خود و همچنین پرونده‌های سایر استان‌ها را به عنوان استان معین انجام دهد.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

استان خراسان رضوی : دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی، کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی، انجمن شرکت‌های تاسیساتی و تجهیزات خراسان رضوی.

استان خراسان شمالی: سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان شمالی، شرکت گاز خراسان شمالی، انجمن پیمانکاران عمرانی خراسان شمالی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان شمالی.

استان خراسان جنوبی: استانداری خراسان جنوبی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، اداره کل امور اقتصاد و دارایی خراسان جنوبی، شرکت گاز خراسان جنوبی، انجمن شرکت‌های مهندسين مشاور خراسان جنوبی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی.

استان سیستان و بلوچستان: ریاست محترم اتاق بازرگانی سیستان و بلوچستان، انجمن پیمانکاران ساختمان سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی سیستان و بلوچستان.

استان گلستان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی گلستان، شرکت گاز استان گلستان، انجمن مهندسان مشاور استان گلستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی گلستان.
غائبین در جلسه: شرکت گاز خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

- با توجه به وجود پتانسیل امور مشاوران و پیمانکاران، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها با حضور پرسنل مجرب و با سابقه در امر تشخیص صلاحیت، تفویض اختیار صد در صدی تشخیص صلاحیت مشاوران و پیمانکاران و صدور گواهینامه در پایه ۱ و ۲ به استان های شرق و شمالشرق کشور صورت پذیرد.
- تبصره ۱ ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران حذف گردد.
- با توجه به اینکه طبق تبصره ۴ قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب سال ۱۴۰۱ مبنی بر اینکه "وضع هر گونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز، خارج از چارچوب این قانون باشد به دلایلی از قبیل اشباع بازار، محدودیت ظرفیت و حدود صنفی یا براساس تعداد یا فاصله جغرافیایی دارندگان یا متقاضیان آن مجوز ممنوع است" لذا پیشنهاد می گردد مدت زمان انتظار ۹ ماه حذف گردد و امکان درخواست همزمان تمدید و رتبه جدید فراهم شود.

به شورا پیشنهاد می شود:

- با توجه به وجود پتانسیل امور مشاوران و پیمانکاران، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها با حضور پرسنل مجرب و با سابقه در امر تشخیص صلاحیت، تفویض اختیار صد در صدی تشخیص صلاحیت مشاوران و پیمانکاران و صدور گواهینامه در پایه ۱ و ۲ به استان های شرق و شمالشرق کشور صورت پذیرد.
- تبصره ۱ ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران حذف گردد.
- با توجه به اینکه طبق تبصره ۴ قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب سال ۱۴۰۱ مبنی بر اینکه "وضع هر گونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز، خارج از چارچوب این قانون باشد به دلایلی از قبیل اشباع بازار، محدودیت ظرفیت و حدود صنفی یا براساس تعداد یا فاصله جغرافیایی دارندگان یا متقاضیان آن مجوز ممنوع است" لذا پیشنهاد می گردد مدت زمان انتظار ۹ ماه حذف گردد و امکان درخواست همزمان تمدید و رتبه جدید فراهم شود.

پیشنهادهات

بر اساس تبصره ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران شرکت ها ی متقاضی پایه یک بایستی علاوه بر کسب امتیاز تجربه کاری مورد نیاز حداقل یک پروژه شاخص در زمینه طراحی ارایه نمایند و مبلغ این پروژه بایستی بیش از ۷۵ درصد حق الزحمه پایه و تخصص مربوطه باشد. با توجه به اینکه در سنوات اخیر به دلیل کم شدن

حجم اعتبارات دولت، پروژه های بزرگ در چند فاز تعریف می شوند، بنابراین امکان انجام چنین پروژه ای برای بسیاری از مهندسين مشاور توانمند کم و یا غیر ممکن شده است. لذا لزوم حذف یا بازنگری در این بند مورد تاکید است.	
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه پنجاه و هشتمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ ۳- نشریه ۷۷۳ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ۴- استاندارد بین المللی آشتو	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۱۳
عنوان موضوع	موانع حوزه مهندسی و مشاوران در نظام فنی و اجرایی پیرامون مشکلات مرتبط با سازمان مدیریت و برنامه ریزی - حل اختلافات قراردادی - داوری		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	مطابق نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در دبیرخانه شورا بررسی شد. مدیریت پیمان یکی از اصول اساسی در موفقیت پروژه های پیمانکاری است. در پروژه های پیمانکاری، یکی از عوامل کلیدی برای اجرای موفقیت آمیز پروژه ها، رعایت شرایط عمومی پیمان در قرارداد پیمانکاری است. این شرایط مجموعه ای از قوانین و مقررات هستند که به طور دقیق، وظایف، حقوق و مسئولیت های طرفین قرارداد (کارفرما و پیمانکار) را مشخص می کنند. این شرایط به طور خاص برای جلوگیری از بروز اختلافات و ایجاد نظم در تمام مراحل پروژه طراحی شده اند. شرایط عمومی پیمان General Conditions of Contract به مجموعه ای از قوانین و مقررات استاندارد گفته می شود که در قراردادهای پیمانکاری به ویژه در پروژه های ساخت و ساز و عمرانی برای تنظیم روابط میان کارفرما و پیمانکار وضع می شود. این شرایط، به طور معمول شامل مفاهیمی مانند تعهدات طرفین، نحوه فسخ و تعلیق قرارداد، پیش بینی حوادث قهری، و روش های مدیریت تاخیرات مجاز و غیرمجاز است. همچنین چارچوب و اصول کلی برای انجام پروژه ها را تعریف می کنند و در واقع، دستورالعمل هایی هستند که باید توسط کارفرما و پیمانکار در طول اجرای پروژه رعایت شوند و تمامی موارد احتمالی که در طول پروژه ممکن است رخ دهند، از جمله اختلافات، تغییرات، تعلیق یا فسخ قرارداد، را پیش بینی می کنند. شرایط عمومی پیمان در نشریه ۴۳۱۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور منتشر و بر اساس بخشنامه شماره ۸۴۲/۱۰۸۸۵۴/۱۰۲ در تاریخ ۰۳/۰۳/۱۳۷۸ به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران ابلاغ گردید. همانطور که واضح است در قراردادهای پیمانکاری در صورت بروز اختلاف می بایست مطابق قوانین اقدام شود لذا این شرایط در ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان در خصوص حل اختلاف مواردی را عنوان می نماید که به شرح زیر است. الف) هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد پیمان بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید، دو طرف می توانند برای حل سریع آن، قبل از درخواست ارجاع موضوع یا موضوعات مورد اختلاف به داوری طبق بند (ج) بر حسب مورد، به روش تعیین شده در بند های ۱ و ۲ عمل نمایند. در مورد مسائل ناشی از برداشت متفاوت دو طرف از متون بخش نامه هایی که به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه از سوی سازمان برنامه و بودجه ابلاغ شده است، هر یک از دو طرف از سازمان برنامه و بودجه چگونگی اجرای بخشنامه مربوطه را استعلام نماید و دو طرف طبق نظری که از سوی سازمان برنامه و بودجه اعلام می شود، عمل کنند.		

در مورد اختلاف نظرهایی که خارج از شمول بند ۱ است، رسیدگی و اعلام نظر دوباره آنها به کارشناس یا هیات کارشناسی منتخب دو طرف واگذار شود و دو طرف طبق نظری که از سوی کارشناس یا هیات کارشناسی، در چارچوب پیمان و قوانین و مقررات مربوط اعلام می‌گردد، عمل کنند.

ب) در صورتی که دو طرف در انتخاب کارشناس یا هیات کارشناسی موضوع بند ۲، به توافق نرسد یا نظر اعلام شده طبق بند های ۱ و ۲، مورد قبول هر یک از دو طرف نباشد، برای حل اختلاف، طبق بند (ج) اقدام می‌گردد.

ج) هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد پیمان دو طرف اختلاف نظر پیش آید، هریک از طرف‌ها می‌تواند درخواست ارجاع موضوع یا موضوعات مورد اختلاف به داوری به رئیس سازمان برنامه و بودجه ارائه نماید.

تبصره ۱. چنانچه رئیس سازمان یاد شده با تقاضای مورد اشاره موافقت نمود، مرجع حل اختلاف شورای عالی فنی خواهد بود.

تبصره ۲: رسیدگی و اعلام نظر شورای عالی فنی، در چارچوب پیمان و قوانین و مقررات مربوط انجام می‌شود. پس از اعلام نظر شورای یاد شده، طرف‌ها بر طبق آن عمل می‌نمایند.

د) ارجاع موضوع یا موضوعات مورد اختلاف به شورای عالی فنی، تغییری در تعهدات قراردادی دو طرف نمی‌دهد و موجب آن نمی‌شود که یکی از دو طرف به تعهدات قراردادی خویش عمل نکند.

حال ذکر این مساله ضروری است که فرآیند حل اختلاف در برخی موارد به شدت زمان‌بر و متوقف‌کننده است. بند الف-۲ ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان امکان استفاده از کارشناسی طرفین برای حل سریع اختلافات را فراهم می‌کند، اما به دلیل عدم تمایل دستگاه‌های اجرایی به مصالحه، این بند عملاً اجرا نمی‌شود.

در مواردی نیز که اختلاف به کمیته پیمان استان ارجاع می‌شود، این کمیته عمدتاً متشکل از نمایندگان دستگاه‌های اجرایی است که با نگاه کارفرمایی تصمیم می‌گیرند. حتی در صورت ارجاع به شورای عالی فنی، این شورا در موارد مهمی مانند پرداخت مطالبات تأییدشده، خسارت تأخیر پرداخت، و زیان ناشی از تنزیل اسناد خزانه ورود نمی‌کند و پیمانکاران ناگزیر به مراجعه به دستگاه قضایی هستند.

قضات هم با استناد به اینکه داور اختلافات در قراردادهای عمرانی، شورای عالی فنی است، از رسیدگی خودداری می‌کنند و پیمانکاران باید چرخه شورای عالی فنی را طی کنند تا بتوانند به دادگاه مراجعه نمایند.

همچنین در این مدت هیچ تعدیل یا سودی به پیمانکاران تعلق نمی‌گیرد که فشار مالی شدیدی ایجاد می‌کند. بعلاوه ضرورت دارد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مبالغ محکومیت دستگاه‌ها را از اعتباراتشان کسر و به حساب پیمانکار واریز کند، اما این اختیار هنوز به استان‌ها تفویض نشده است.

ضمن آنکه در ماده ۵۳ شرایط پیمان (بند الف) به‌رغم تأکید بر کارشناسی، عملاً موضوع اجرا نمی‌شود که از داوری‌های تخصصی و خصوصی برای حل اختلافات استفاده شود،

موضوع در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.	
۱- روال حاکم بر حل اختلاف قراردادهای زمان بر و متوقف کننده است، بند الف-۲ ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان که امکان استفاده از ظرفیت کارشناسی را برای طرفین مهیا می سازد و در زمان کوتاهی اختلافات طرفین را حل و فصل می نماید، اما به دلیل عدم امکان مصالحه برای دستگاه های اجرائی، مهجور مانده و قابلیت اجرائی ندارد. ۲- در مواردی که در خصوص تفسیر متون و بخشنامه ها می باشد و به کمیته پیمان در سازمان مدیریت و برنامه ریزی هر استان ارجاع می گردد، کمیته پیمان متشکل از کارشناسان قراردادی دستگاه های اجرائی بوده و طبیعتاً نگاه کارفرمایی (زیر سایه نهادهای نظارتی) در آرا و تفاسیر صادره از طرف کمیته مذکور تاثیر به سزایی دارد. ۳- مواردی که به شورای عالی فنی ارجاع می گردد علاوه بر اینکه مشمول اطلاع دادرسی می گردد، شورای عالی فنی در موارد مهمی همچون پرداخت مطالبات تایید شده، خسارت تاخیر در پرداخت مطالبات مازاد بر ۱۲۵ درصد قرارداد، زیان ناشی از تنزیل اسناد خزانه اسلامی و اوراق مالی اسلامی خسارت تاخیر در تادیه ناشی از عدم اجرای رای ورود نمی نماید و پیمانکاران مجبور به مراجعه به قوه قضاییه می گردند و قضات با استناد اینکه طبق ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان داور در قراردادهای عمرانی شورای فنی تعیین گردیده است اقدام به استماع دعوی نمی نمایند و پیمانکاران بایستی سیکل شورای عالی فنی را طی نموده و سپس به قوه قضاییه مراجعه نمایند، که آنهم بسیار زمان بر است.	ایرادات و مشکلات مطروحه
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورا: اعضای دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی بر لزوم افزایش نقش و حق رأی پیمانکاران در شورای فنی استان تاکید کردند. به گفته منوچهری، حل اختلافات قراردادی در سیستم دولتی دچار مشکلاتی است که پیمانکاران را ناچار به طی کردن روند طولانی قضایی می کند. حمید ماهرانی رئیس انجمن پیمانکاران استان سیستان و بلوچستان بیان کرد: روال حاکم بر حل اختلاف قراردادهای برخی مواقع زمان بر و متوقف کننده است، بند الف-۲ ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان که امکان استفاده از ظرفیت کارشناسی را برای طرفین مهیا می سازد و در زمان کوتاهی اختلافات طرفین را حل و فصل می نماید، ولی به دلیل عدم امکان مصالحه برای دستگاه های اجرائی، مهجور مانده و قابلیت اجرائی ندارد. همچنین در مواردی که تفسیر متون و بخشنامه ها مدنظر می باشد و به کمیته پیمان در سازمان مدیریت و برنامه ریزی هر استان ارجاع می گردد، کمیته پیمان متشکل از کارشناسان قراردادی دستگاه های اجرائی بوده و طبیعتاً نگاه کارفرمایی (زیر سایه نهادهای نظارتی) در آرا و تفاسیر صادره از طرف کمیته مذکور تاثیر به سزایی دارد و مواردی نیز که به شورای عالی فنی ارجاع می گردد علاوه بر اینکه مشمول اطلاع دادرسی می گردد، شورای عالی فنی در موارد مهمی همچون پرداخت مطالبات تایید شده، خسارت تاخیر در پرداخت مطالبات مازاد بر ۱۲۵ درصد قرارداد، زیان ناشی از تنزیل اسناد خزانه اسلامی و اوراق مالی اسلامی خسارت تاخیر در تادیه ناشی از عدم اجرای رای ورود نمی نماید و پیمانکاران مجبور به مراجعه به قوه قضاییه می گردند و قضات نیز با استناد اینکه ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان داور در قراردادهای عمرانی شورای فنی تعیین	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷

گردیده است اقدام به استماع دعوی نمی نمایند و پیمانکاران بایستی سیکل بی نتیجه شورای عالی فنی را طی نموده و سپس به قوه قضاییه مراجعه نمایند، که آنهم بسیار زمان بر است .

رضایی، نائب رئیس انجمن شرکت های ساختمانی همچنین با انتقاد از تاخیر ۱۸ ماهه در فرآیند پرداخت خسارت های ناشی از رای دادگاه ، عنوان کرد: در این مدت، هیچ تعدیل یا سودی به پیمانکاران تعلق نمی گیرد که این امر فشار مالی شدیدی را به آنان تحمیل می کند. او پیشنهاد کرد که در صورت تاخیر در پرداخت ها، مبالغ بدهی به طور خودکار از بودجه دستگاه های اجرایی کسر و واریز شود.

کریم پور فرد، نایب رئیس کمیسیون عمران اتاق بازرگانی خراسان جنوبی با اشاره به اصلاح ماده ۵۳ پیشنهادی را بدین صورت مطرح نمود: در خصوص بند ۳ که ۱۸ ماه تنفس برای آن در نظر گرفته شده است، دستگاه قضایی تاخیر تادیه را برای پیمانکار در نظر نمی گیرد و پیمانکاران متضرر می گردند. وی در ادامه افزود: در این خصوص سازمان مدیریت نیز موظف است از دستگاهی که محکوم گردیده است، وجه را کسر و به حساب پیمانکار واریز نماید که در این مورد تفویض اختیار به استان ها انجام نشده است و توصیه می گردد این اختیار به استان ها واگذار گردد. کریم پور در ادامه با اشاره به بحث محاسبه تاخیر تادیه افزود: ضرورت دارد سازمان مدیریت مکلف گردد وجه را از اعتبار دستگاه کسر نماید و ظرف مدت ۳۰ روز به حساب پیمانکار واریز نماید و تاخیر تادیه نیز محاسبه گردد. همچنین پیشنهاد می گردد، مبنای محاسبه تاخیر تادیه بر اساس تعدیل و یا شاخص بانک مرکزی محاسبه و واریز گردد.

در ادامه آزادیگی نماینده محترم انجمن پیمانکاران استان خراسان شمالی افزود : در خصوص داوری همانگونه که همکاران استان سیستان و بلوچستان بیان داشتند ماده ۵۳ شرایط پیمان بند الف کاملاً در مورد ظرفیت کارشناسی صحبت کرده است و اجرا نشدنش بحثی است که بایستی پیگیری شود ولی در حال حاضر پیشنهاد ما این است که از ظرفیت داوری های تخصصی و خصوصی استفاده کرد که در این مورد تاثیر گذار باشد.

لزوم ایجاد توازن در حق رأی بخش خصوصی و دولتی در شورای فنی

«حامد اسماعیل زاده»، کارشناس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، با اشاره به آیین نامه هیئت حل اختلاف قراردادی، اظهار داشت: این سازوکار می تواند روند رسیدگی به اختلافات را تسهیل کند، اما تاکنون به طور کامل اجرایی نشده است. وی تاکید کرد که تعیین یک چارچوب مشخص برای حل اختلافات پیمانکاری ضروری است.

لطیفی، مدیر نظام فنی روابط سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی با اشاره به نگاه کلی به قراردادها قانون بهبود مستمر کسب و کار و ماده ۲۳ گفت: این ماده قانونی، دستگاه های اجرایی را مکلف نموده که تیپ قراردادهای واحدی داشته باشند و سازمان مدیریت در استان ها نیز از این موضوع تبعیت می نمایند. لطیفی در ادامه افزود: از این رو بر اساس قراردادهای تیپ، استان ها مجاز به استفاده قرارداد با فرمت دیگر نمی باشند. وی با اشاره به اینکه بر اساس ماده ۵۳ ، بخشنامه های تجمیعی توسط سازمان برنامه بودجه کشور تدوین گردیده است، گفت: بر این اساس برای حل اختلاف هم مواردی پیش بینی شده است که می توان از این ظرفیت نیز استفاده کرد. لطیفی در ادامه با اشاره به اصل ۱۳۹ قانون اساسی، گفت: بر اساس این اصل، انواع و اقسام ماده های قانونی مطروحه رعایت گردیده است و این موضوع

بیانگر آن است که در قراردادهای نیز این مسئله رعایت شده است، چرا که این قراردادهای مانند زنجیره است و نباید در آن دست برد و آن را تغییر داد. پیشنهاد می گردد شرایط داوری نیز در این موضوع دیده شود و در بحث انتخاب کارشناسی طرفین نیز زمان قرارداد و مرجع طرفین مشخص گردد. لطیفی با اشاره به رای کارگروه پیمان در شورای فنی و ماده ۶ شورای فنی، گفت: بر این اساس ماده شش آیین نامه شورای فنی اعلام میدارد که رای صادره نافذ است. وی در ادامه افزود: بر این اساس پیمانکاران به طولانی بودن روند معترض هستند، اما باید در نظر داشته باشند که این مسئله زمان بر بوده و ضروری است شوراهای نظارتی در استان ها به بررسی موضوع بپردازند و باید در نظر داشت که جهت حل اختلاف در نظام فنی اجرائی، مصوبات استانی نافذ است. مدیر نظام فنی روابط سازمان مدیریت و برنامه ریزی با اشاره به طولانی بودن ساز و کارها گفت: ضروری است جهت کوتاه تر نمودن بازه زمانی، شوراهای استانی ورود کنند. وی در ادامه افزود: انجمن پیمانکاران عمران، انجمن مشاوران، انجمن کشاورزی و انجمن بتن راهکارهایی هستند که جهت حل اختلافات درون استانی، بعنوان مرجع پیشنهاد می گردند. لطیفی در ادامه با اشاره به اینکه در کارگروه پیمان و شورای فنی، نماینده انجمن ها دعوت می گردند، گفت: در این خصوص دفاع خوبی نیز انجام می گیرد و همچنین در خصوص موارد خارج از ماده ۵۳ در کارگروه پیمان استان، عادلانه عمل کرده ایم.

لبافی پیشنهاد داد پیگیری شود هیات تخصصی کمیته حل اختلاف قراردادهای در استان ها تشکیل شود و وزن حضور و حق رای نمایندگان بخش خصوصی در کمیته پیمان لحاظ گردد که با افزایش حضور پیمانکاران در جلسات شورای فنی و بهره گیری از ظرفیت های تخصصی استان ها، عدالت بیشتری در تصمیم گیری های این شورا برقرار شود.

در بخش پایانی جلسه، لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی با تاکید بر لزوم شفاف سازی پرداخت های پیمانکاران، خواستار اصلاح روند تخصیص اعتبارات و الزام دستگاه های اجرایی به پیش بینی پرداخت ها در زمان مقرر شد.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

استان خراسان رضوی: مدیرکل محترم دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، معاونت محترم امور مالیاتی خراسان رضوی، رئیس محترم کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

استان خراسان شمالی: معاونت امور اقتصادی و دارایی خراسان شمالی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی، اداره کل امور مالیاتی خراسان شمالی، انجمن پیمانکاران عمرانی استان خراسان شمالی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان شمالی.

استان خراسان جنوبی: استانداری خراسان جنوبی، ریاست محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان جنوبی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، اداره کل امور مالیاتی، رئیس کمیسیون عمران، انجمن شرکت

های مهندسين مشاور استان، انجمن پيمانكاران عمراني استان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی.

استان گلستان: دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی گلستان.

استان سیستان و بلوچستان: انجمن پيمانكاران ساختمان استان سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی سیستان و بلوچستان.

غائبین در جلسه: اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، مشاور مالیاتی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

۱- روال حاکم بر حل اختلاف قراردادهای زمان بر و متوقف کننده است، بند الف-۲ ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان که امکان استفاده از ظرفیت کارشناسی را برای طرفین مهیا می سازد و در زمان کوتاهی اختلافات طرفین را حل و فصل می نماید، متأسفانه به دلیل عدم امکان مصالحه برای دستگاه های اجرایی، مهجور مانده و قابلیت اجرایی ندارد.

۲- در مواردی که در خصوص تفسیر متون و بخشنامه ها می باشد و به کمیته پیمان در سازمان مدیریت و برنامه ریزی هر استان ارجاع می گردد، کمیته پیمان متشکل از کارشناسان قراردادی دستگاه های اجرایی بوده و طبیعتاً نگاه کارفرمایی (زیر سایه نهادهای نظارتی) در آرا و تفاسیر صادره از طرف کمیته مذکور تاثیر به سزایی دارد.

۳- مواردی که به شورای عالی فنی ارجاع می گردد علاوه بر اینکه مشمول اطاله دادرسی می گردد، شورای عالی فنی در موارد مهمی همچون پرداخت مطالبات تایید شده، خسارت تاخیر در پرداخت مطالبات مازاد بر ۱۲۵ درصد قرارداد، زیان ناشی از تنزیل اسناد خزانه اسلامی و اوراق مالی اسلامی خسارت تاخیر در تادیه ناشی از عدم اجرای رای ورود نمی نماید و پیمانکاران مجبور به مراجعه به قوه قضاییه می گردند و قضات با استناد اینکه طبق ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان داور در قراردادهای عمرانی شورای عالی فنی تعیین گردیده است اقدام به استماع دعوی نمی نمایند و پیمانکاران بایستی سیکل بی نتیجه شورای عالی فنی را طی نموده و سپس به قوه قضاییه مراجعه نمایند، که آنهم بسیار زمان بر است.

مقرر گردید سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها موارد زیر را به صورت استانی و ملی پیگیری نمایند:

- با ابلاغ اختیار مصالحه به دستگاه های اجرایی، بند الف-۲ ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان احیا گردد.

- با هدف افزایش حضور پیمانکاران در جلسات شورای فنی و بهره گیری از ظرفیت های تخصصی استان ها و برقراری عدالت بیشتر در تصمیم گیری ها، در کوتاه ترین زمان ممکن هیات تخصصی کمیته حل اختلاف قراردادی در استان ها تشکیل گردیده ضمن اینکه قبل از تشکیل هیات تخصصی کمیته حل اختلاف قراردادی، وزن حضور و حق رای نمایندگان بخش خصوصی در کمیته افزایش یابد.

- با هدف کاهش اطاله دادرسی شورای عالی فنی شعبی در استان ها تاسیس نماید و همچنین شورای عالی فنی در خصوص کلیه موارد مرتبط با قرارداد از جمله امورات مازاد بر ۱۲۵ درصد قرارداد و پرداخت اصل و خسارت تاخیر تادیه مطالبات و ... منعقد و ورود نموده و از ارجاع پیمانکاران به قوه قضاییه امتناع ورزد. ضمنا خسارت تاخیر تادیه از زمان تعهد دستگاه اجرایی طبق ماده ۳۷ و ماده ۴۰ شرایط عمومی پیمان تا یوم الادا (روز پرداخت دین) بر اساس شاخص های تاخیر تادیه قوه قضاییه یا شاخص های تورمی بانک مرکزی مورد محاسبه قرار گیرد. - براساس بند ج ماده ۲۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مراجع قضایی وظیفه دارند تا در صورت عدم اجرای حکم توسط دستگاه های اجرایی، مراتب را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی اعلام نمایند. لذا کسر مبلغ آراء قطعی شده دادگاه یا شورای عالی فنی از حساب دستگاه اجرائی و واریز آن به حساب پیمانکار از وظایف سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور است و برای تفویض به سازمان مدیریت و برنامه ریزی باید تسریع گردد.	
دبیرخانه به شورا پیشنهاد می نماید سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها موارد زیر را به صورت استانی و ملی پیگیری نمایند: - با ابلاغ اختیار مصالحه به دستگاه های اجرائی، بند الف-۲ ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان احیا گردد. - با هدف افزایش حضور پیمانکاران در جلسات شورای فنی و بهره گیری از ظرفیت های تخصصی استان ها و برقراری عدالت بیشتر در تصمیم گیری ها، در کوتاه ترین زمان ممکن هیات تخصصی کمیته حل اختلاف قراردادی در استان ها تشکیل گردیده ضمن اینکه قبل از تشکیل هیات تخصصی کمیته حل اختلاف قراردادی، وزن حضور و حق رای نمایندگان بخش خصوصی در کمیته افزایش یابد. - با هدف کاهش اطاله دادرسی شورای عالی فنی شعبی در استان ها تاسیس نماید و همچنین شورای عالی فنی در خصوص کلیه موارد مرتبط با قرارداد از جمله امورات مازاد بر ۱۲۵ درصد قرارداد و پرداخت اصل و خسارت تاخیر تادیه مطالبات و ... منعقد و ورود نموده و از ارجاع پیمانکاران به قوه قضاییه امتناع ورزد. ضمنا خسارت تاخیر تادیه از زمان تعهد دستگاه اجرایی طبق ماده ۳۷ و ماده ۴۰ شرایط عمومی پیمان تا یوم الادا (روز پرداخت دین) بر اساس شاخص های تاخیر تادیه قوه قضاییه یا شاخص های تورمی بانک مرکزی مورد محاسبه قرار گیرد. - براساس بند ج ماده ۲۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مراجع قضایی وظیفه دارند تا در صورت عدم اجرای حکم توسط دستگاه های اجرایی، مراتب را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی اعلام نمایند. لذا کسر مبلغ آراء قطعی شده دادگاه یا شورای عالی فنی از حساب دستگاه اجرائی و واریز آن به حساب پیمانکار از وظایف سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور است و برای تفویض به سازمان مدیریت و برنامه ریزی باید تسریع گردد.	پیشنهادهات

۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷ ۳- قانون شرایط عمومی پیمان مورخ ۰۳/۰۳/۱۳۷۸ سازمان مدیریت و برنامه ریزی ۴- نشریه ۴۳۱۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه
---	--------------------------------------

شناسه	قانون - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	ضرورت تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسیین مشاور و پیمانکار		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی - انجمن مهندسیین مشاور استان		
شرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان در نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ تعدادی از موانع و مشکلات پیمانکاران، مهندسیین و مشاوران را به دبیرخانه شورای گفت و گو منضم به پیشنهادات و مشکلات ارسال نمود. نظر به اهمیت موضوع و گستردگی جامعه مهندسیین دبیرخانه شورای گفت و گو موضوع را در دستور کار قرار داد. در ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی مصوب سال ۱۳۵۴ عنوان شده است مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورایعالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید. با این حال، با توجه به اینکه ضرایب تعیین شده بر اساس مصوبات سال ۱۳۷۰ شورای عالی تأمین اجتماعی است و با تحولات محیط کسب و کار و تغییر الگوهای قراردادی همخوانی ندارد، این ضرایب در بسیاری از موارد (از جمله قراردادهای مهندسیین مشاور و پیمانکاران) نامتناسب و غیرواقعی است. همچنین فرایند الکترونیکی شدن فرآیندهای بیمه ای و امکان رصد دقیق پرداخت ها از طریق سامانه های سازمان، نیاز به محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار را منتفی ساخته است. علاوه بر آن تداوم اجرای این ماده در قراردادهای مهندسیین مشاور نه تنها به ارائه لیست های غیرواقعی منجر می شود، بلکه بار اداری و مالی غیرضروری را به کارفرمایان تحمیل می کند. لذا، با استناد به اصول تناسب قوانین با شرایط روز و رفع موانع تولید و اشتغال، ضرورت دارد قراردادهای مهندسیین مشاور و پیمانکاران از شمول ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی خارج شود تا حق بیمه این گروه بر اساس حقوق واقعی پرداختی محاسبه گردد تا شفافیت مالی افزایش یافته و از گزارش دهی غیردقیق جلوگیری شود. این اصلاح نه تنها رویه های اداری را تسهیل می کند، بلکه همسو با سیاست های بهبود فضای کسب و کار و بهره وری اقتصادی خواهد بود. مضاف بر آن در ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوبه سال ۱۳۹۸ نیز به صراحت عنوان شده: «کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسان مشاور و سازندگان می باشند مکلفند مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق، جریمه های مربوط به آن را نیز پرداخت می کند». این ماده در بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه ای مقاطعه کاران نیز آمده است و بخش خصوصی خواستار اجرایی شدن آن است؛ در این ماده پروژه های عمرانی و غیرعمرانی تفکیک نشده است. لذا ماده مذکور مشمول تمامی پروژه هاست.		

بنابراین موضوع در سی و هفتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی در سال گذشته بررسی شد. پس از برگزاری جلسه اداره کل تامین اجتماعی در پاسخ به تصمیمات منعکس شده در نامه شماره ۸۰۰/۱۴۰۳/۳۷۵۱۲ مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۰ اعلام نمود در خصوص اصلاح ضرایب حق بیمه پروژه های عمرانی و عدم تسری ماده ۴۱ به کل پیمان ها از جمله قراردادهای مهندسی مشاور ضرایب پروژه های پیمانکاری بر اساس نسبت مزد به کل کار و توسط شورای عالی تامین اجتماعی در سال ۷۰ تعیین گردیده که وفق دادنامه های متعدد دیوان عدالت اداری، ضرایب موصوف تاکنون تایید گردیده است و اصلاح ضرایب وفق ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی، مستلزم تصویب شورای عالی سازمان (هیأت امنای سازمان) خواهد بود. ضمن آنکه وفق ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ کلیه دستگاه های موضوع ماده ۲ این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسیان مشاور و سازندگان میباشند مکلفند مالیات، عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق جریمه های مربوط به آن را نیز پرداخت می کند. همچنین طبق بخشنامه شماره ۹۴/۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۲ سازمان برنامه و بودجه از تاریخ ابلاغ بخشنامه مذکور در طرح ها و پروژه هایی که مشمول بخشنامه شماره ۵۴/۲۸۰۰-۶۷۷۲-۱ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۲۸ می شوند چنانچه دستگاههای اجرایی حداکثر پس از یک ماه از تأیید صورتحساب مهندسان مشاور یا صورت وضعیت پیمانکاران نسبت به پرداخت آنها اقدام نمایند باید بلافاصله نسبت به واریز نمودن حق بیمه صورت حساب یا صورت وضعیت به حساب سازمان تامین اجتماعی اقدام نمایند؛ در غیر این صورت چنانچه مشاور یا پیمانکار به دلیل تاخیر دستگاه اجرایی مشمول جریمه دیرکرد در پرداخت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان شاغل شود دستگاه اجرایی موظف به پرداخت اصل حق بیمه و جرایم حاصل از دیرکرد پرداخت آن خواهد بود لیکن آن بخش از اقدامات مطالباتی شامل اعلام بدهی رسیدگی به اعتراض پیمانکار وفق مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تامین اجتماعی به طرفیت پیمانکار و اقدامات اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی در این خصوص می بایست علیه واگذارنده کار انجام پذیرد بر این اساس انجام عملیات اجرایی ماده اخیرالذکر از مقاطعه کاران منتفی میباشد. لذا همانطور که اشاره شد موضوع مطروحه صرفا در خصوص طرح های عمرانی مصداق داشته و قابل تسری به طرحهای غیر عمرانی نمی باشد و در خصوص طرح های غیر عمرانی پیگیری مطالبات می بایست از پیمانکار وفق ماده ۵۰ قانون صورت پذیرد لذا ضرورت دارد مراتب به کلیه دستگاههای اجرایی جهت رعایت ماده (۱۳) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ ابلاغ تا مشکل پیمانکاران و شرکت های مهندسی مشاور تا حد زیادی برطرف گردد.	
- وفق ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ کلیه دستگاه های موضوع ماده ۲ این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسیان مشاور و سازندگان میباشند مکلفند مالیات، عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق جریمه های مربوط به آن را نیز پرداخت می کند. اما در حال حاضر دستگاه های طرف قرار داد این موضوع را رعایت ننموده و مهندسیان و پیمانکاران می بایست بدون آنکه صورت وضعیت ها پرداخت شود مطالبات تامین اجتماعی را پرداخت نمایند.	ایرادات و مشکلات مطروحه

- ضرورت دارد مطابق ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ پرداخت مطالبات در زمان موعود صورت گرفته و چنانچه به هر دلیل دستگاه طرف قرار داد قادر به پرداخت نبود ضرورت دارد پیمانکار از پرداخت مطالبات مبرا باشد. - بر اساس بخشنامه شماره ۹۴۰۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۲ سازمان برنامه و بودجه از تاریخ ابلاغ این بخشنامه در طرح ها و پروژه هایی که مشمول بخشنامه شماره ۱-۶۷۷۲-۵۴۰۲۸۰۰ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۲۸ می شوند چنانچه دستگاههای اجرایی حداکثر پس از یک ماه از تأیید صورتحساب مهندسان مشاور یا صورت وضعیت پیمانکاران نسبت به پرداخت آنها اقدام نمایند باید بلافاصله نسبت به واریز نمودن حق بیمه صورت حساب یا صورت وضعیت به حساب سازمان تامین اجتماعی اقدام نمایند؛ در غیر این صورت چنانچه مشاور یا پیمانکار به دلیل تاخیر دستگاه اجرایی مشمول جریمه دیرکرد در پرداخت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان شاغل شود دستگاه اجرایی موظف به پرداخت اصل حق بیمه و جرایم حاصل از دیر کرد پرداخت آن خواهد بود که در حال حاضر توسط دستگاه های اجرایی انجام نمی شود. - ضرایب تعیین شده بر اساس مصوبات سال ۱۳۷۰ شورای عالی تأمین اجتماعی است و با تحولات محیط کسب و کار و تغییر الگوهای قراردادی همخوانی ندارد، این ضرایب در بسیاری از موارد (از جمله قراردادهای مهندسین مشاور و پیمانکاران) نامتناسب و غیرواقعی است. - الکترونیکی شدن فرآیندهای بیمه ای و امکان رصد دقیق پرداخت ها از طریق سامانه های سازمان، نیاز به محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار را منتفی ساخته است. - تداوم اجرای این ماده در قراردادهای مهندسین مشاور نه تنها به ارائه لیست های غیرواقعی منجر می شود، بلکه بار مالی و اداری غیر ضرور تحمیل می نماید.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در سی و هفتمین نشست دبیرخانه شورا: در سی و هفتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو موضوعات مهندسین مشاور و پیمانکاران بررسی شد. غیب دوست، رئیس هیات مدیره انجمن مهندسین مشاور خراسان رضوی در خصوص دستور کار این نشست مبنی بر عدم تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسین مشاور و پیمانکار اظهار کرد: متن ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی به صراحت اشاره دارد: «در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید». حال با توجه به اینکه ضرایب اعلامی ماده ۴۱ قانون مصوب سال ۱۳۷۰ شورای عالی تامین اجتماعی است و با عنایت به تغییر محیط کسب و کار در حال حاضر و تغییر نحوه انجام کار، ضرایب تعیین شده برای حق بیمه قراردادهای نامتناسب است، از طرفی با الکترونیکی شدن بیمه پردازی و کنترل آن از طریق سامانه های سازمان، ضرورتی بر محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار نیست، بنابراین می بایست قراردادهای مهندسین مشاور از شمول	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۳۰

ماده ۴۱ خارج شود. عدم تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسين مشاور و پيمانكار مي تواند از يكسو مانع از ارائه ليست غيرواقعي شود و از سوي ديگر مشكلات كارفرمايان را کاهش دهد.

وي افزود: متاسفانه گاهي مصوبات شوراي گفت و گو يا به شعب ارجاع نمي شود و يا اين كه شعب به طور مستقل عمل مي كند. به طور مثال سازمان تامین اجتماعی کشور در خصوص ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی ابلاغیه ای ارسال کرد تا ليست بيمه توسط تامین اجتماعی پذيرفته شود اما متاسفانه قانون اجرائي نمي شود. حداقل ۱۰ شركت مشاور اين مساله را به ما منعكس كردند كه شعب در پاسخ به شركت هاي مشاور عنوان كرده كه ۲ ماه حق بيمه از سوي كارفرما ارسال نشده است.

غيب دوست افزود: ماده ۳۶ تكليف قانوني در جهت دفاع از منافع كارگر است و اگر كارفرما قادر به پرداخت ليست حق بيمه نيست قصوري متوجه كارگر نيست. لذا اگر كارفرما نمي تواند حق بيمه را پرداخت كند تامین اجتماعی بايد ليست را پذيرد. اين مهم تكليف قانوني است كه كمالكان اجرائي نمي شود.

وي ادامه داد: ماده ۱۱ قانون حداكثر استفاده از توان توليدي و خدماتي کشور و حمايت از كالاي ايراني مصوبه سال ۱۳۹۸ نيز به صراحت عنوان مي كند: «كلييه دستگاه هاي موضوع ماده (۲) اين قانون كه طرف قرارداد با پيمانكاران، مهندسان مشاور و سازندگان مي باشند مكلفند ماليات، عوارض، حق بيمه و بيمه بيكاري مربوط به هر صورت وضعيت را ظرف مدت حداكثر دو ماه پس از دريافت صورت وضعيت پرداخت كنند در غير اين صورت دستگاه مذكور علاوه بر پرداخت اصل ماليات، عوارض، حق بيمه و بيمه بيكاري متعلق، جريمه هاي مربوط به آن را نيز پرداخت مي كند». اين ماده در بخشنامه تنقيح و تلخيص ضوابط بيمه اي مقاطعه كاران نيز آمده است و بخش خصوصي خواستار اجرائي شدن آن است؛ در اين ماده پروژه هاي عمراني و غيرعمراني تفكيك نشده است. لذا ماده مذكور مشمول تمامي پروژه هاست و تامین اجتماعی نبايد اين ماده قانوني را تفسير به رای کند.

تامین اجتماعی نباید رأساً اختیار مسدودسازی حساب پیمانکار را داشته باشد

در ادامه این نشست، «جلال رضایی»، رئیس انجمن شرکتهای ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی یادآور شد: دولت، مطالبه پیمانکاران را سر موعد مقرر پرداخت نمی کند اما در مقابل تامین اجتماعی از پیمانکار مطالبه حق بيمه دارد كه در صورت عدم پرداخت حق بيمه از سوي پيمانكار، حساب وي مسدود مي شود. پيمانكار نيز به منظور پرداخت حق بيمه مجبور به تعديل نيروي كار است كه اين مساله در تضاد با اشتغالزايي است.

وي خاطرنشان كرد: از آن جا كه تمام امور الكترونيكي است در صورت مسدودسازي حساب، پيمانكار ديگر نمي تواند ضمانتنامه بانكي دريافت كند. لذا پيشنهاد مي شود تامین اجتماعی دیگر اختیار مسدودسازی حساب پیمانکار را داشته باشد مگر آن كه اين مساله در هيات هاي تجديد نظر مصوب شود. همچنين پيمانكار بايد حق اعتراض و تنفس داشته باشد.

امكان پرداخت حق بيمه از محل مطالبات پيمانكار از كارفرما

صبحی: تمامی بدهی ها قابلیت طرح در هیات های بدوی و تشخیص را ندارند، چرا که بعضا لیست بدهی مقطوع و قطعی است و قابلیت اعتراض ندارد. بر همین اساس ظرف ۴۸ ساعت پس از اخطار در صورت عدم پرداخت حق بیمه، حکم به مرحله اجرا می رسد.

وی یادآور شد: خارج کردن حساب از مسدودی، چالش های بسیاری دارد؛ لذا پیمانکار در مرحله قبل از اخطار و مسدودی حساب می تواند به تامین اجتماعی مراجعه کند تا ما این مساله را به اداره اجرایات منتقل می کنیم تا تقاضای پیمانکار مبنی بر اخذ حق بیمه از واگذارکننده در دستور کار قرار بگیرد. قطعاً این مهم به تمام شعب استان ابلاغ می شود.

پرداخت حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما منوط به همکاری دستگاه واگذارکننده است

خلیقی، نماینده اداره کل تامین اجتماعی خراسان رضوی نیز عنوان کرد: عدم تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسين مشاور و پیمانکار، خارج از حیطه اختیارات مدیران استان است؛ چرا که مصوبات مجلس شورای اسلامی را نمی توان تغییر داد. این که پیمانکاران و مهندسين مشاور خواستارند تا دفاترشان در حیطه کارگاه های ثابت حسابرسی شود مورد پذیرش تامین اجتماعی است اما تامین اجتماعی نمی تواند ضرایب را حذف کند یا کاهش دهد. با این حال اداره کل تامین اجتماعی مطالبات بخش خصوصی را از تهران پیگیری خواهد کرد.

وی یادآور شد: بعضی از شرکت های مهندسين مشاور با تفکری مبنی بر داشتن یک سال فرصت واریز، پرداخت حق بیمه را به آخر سال موکول می کنند و با توجه به وضعیت اقتصادی موجود، این حق بیمه ها انباشته شده و چاره ای جز مسدودسازی حساب نیست. لذا تامین اجتماعی نمی تواند از مطالبه قانونی خود امتناع کند.

لبافی در جمع بندی مباحث دستور کار سوم یادآور شد: به نظر می رسد تعیین ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی نباید در پروژه های عمرانی از یک منطقه به منطقه دیگر متفاوت باشد؛ چرا که نیروی کار در این پروژه ها یکسان است اما در حال حاضر این ضرایب تفاوت فاحشی را در حق بیمه ایجاد می کند. لذا اداره کل تامین اجتماعی باید در جهت اصلاح این قانون پیشنهادات اصلاحی را به مرکز منعکس کند تا قوانین مغل کسب و کار حذف شوند.

وی ادامه داد: علاوه بر این، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی حساب پیمانکاران باید این مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح کند تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. ناگفته نماند ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی نیز تکلیف قانونی است؛ لذا بایستی برای اجرای شدن این ماده و تقسیت حق بیمه نیز ادله لازم توسط متقاضی تقسیت ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط تامین اجتماعی فراهم گردد.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، اداره کل تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، خانه صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی، کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، کمیسیون کار و تامین اجتماعی اتاق، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی، انجمن مهندسان مشاور خراسان

رضوی، کانون انجمن های صنفی کارفرمایی صنایع خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکتهای ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

با توجه به اینکه ضرایب اعلامی ماده ۴۱ قانون مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی می باشد و با عنایت به تغییر محیط کسب و کار در حال حاضر و تغییر نحوه انجام کار، ضرایب تعیین شده برای حق بیمه قراردادهای نامتناسب است، از طرفی با الکترونیکی شدن بیمه پردازی و کنترل آن از طریق سامانه های سازمان، ضرورتی بر محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار نمی باشد و بنابراین می بایست قراردادهای مهندسیین مشاور از شمول ماده ۴۱ خارج شود.

طبق ماده ۴۱ قانون تأمین اجتماعی: در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید.

همچنین طبق ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور (مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲) سازمان تامین اجتماعی موظف است حق بیمه قراردادهای و پیمانهای غیر عمرانی (غیر تملک دارایی سرمایه ای) پیمانکاران و یا پیمانکاران طراحی و ساخت دارای کارگاههای صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه های ثابت پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه ها انجام می شود را بر مبنای صورت مزد یا حقوق ماهیانه کارکنان یا بازرسی انجام شده، محاسبه و وصول نموده و مفاصاحساب قرارداد یا پیمان را صادر کند. در مواردی که در این گونه قراردادهای و پیمانها عملیات اجرائی شامل ساخت توأم با یکپارچه سازی، سرهم بندی (مونتاژ)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، به طریق فوق اقدام و مفاصاحساب قرارداد (پیمان) را صادر کند. محاسبه و در این «نسبت مزد به کل کار انجام یافته» مطالبه حق بیمه بر اساس روش قراردادهای و پیمانها ممنوع است.

تبصره - در صورتی که پیمانکاران و یا پیمانکاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادهای و یا پیمانهای صدر این ماده از کارگاه های غیر ثابت استفاده کنند، منحصراً حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد مشمول روش مذکور (بر مبنای صورت مزد یا حقوق ماهیانه) عمل نشده و بر اساس روشهای قانونی مربوطه محاسبه خواهد شد.

- نظر به اینکه دستمزد نیروی کار که مبنای پرداخت حق بیمه می باشد در هریک از شهرها یکسان بوده و تابع مکان های خاصی در شهرها نمی باشد و از طرفی طبیعی است حق بیمه می بایست براساس درصدی از مزد توسط تامین اجتماعی دریافت شود و تعیین ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی نباید در پروژه های عمرانی از یک منطقه به منطقه دیگر متفاوت باشد؛ چرا که نیروی کار در این پروژه ها یکسان است اما در حال حاضر این ضرایب

تفاوت فاحشی را در حق بیمه و مشکلاتی را برای کارفرمایان ایجاد می نماید حتی در برخی مواقع مانع از ارائه لیست واقعی می شود لذا پیشنهاد می گردد: - اداره کل تامین اجتماعی استان طبق ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور (مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲)، پیشنهادات اصلاحی در خصوص عدم تسری ماده ۴۱ به کل پیمانها از جمله قراردادهای مهندسیین مشاور را به مرکز منعکس تا در جهت کاهش و تعدیل ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی بازنگری لازم صورت گیرد. - طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان میباید و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیط حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیط ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد.	
دبیرخانه شورا با جمع بندی جميع جهات به شورا پیشنهاد می نماید: - اداره کل تامین اجتماعی استان طبق ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور (مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲)، پیشنهادات اصلاحی در خصوص عدم تسری ماده ۴۱ به کل پیمانها از جمله قراردادهای مهندسیین مشاور را به مرکز منعکس تا در جهت کاهش و تعدیل ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی بازنگری لازم صورت گیرد. - طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان میباید و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیط حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیط ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد.	پیشنهادهات

۱- صورتجلسه سی و هفتمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۳۰ ۲- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۳- ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی عنوان شده است مصوب سال ۱۳۵۴ ۴- ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوبه سال ۱۳۹۸ ۵- نامه شماره ۱۴۰۳/۳۷۵۱۲ مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۰ اداره کل تامین اجتماعی استان ۶- ماده ۴۱ قانون مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی ۷- بخشنامه شماره ۹۴،۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴،۰۷،۲۲ سازمان برنامه و بودجه	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه
---	--------------------------------------

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۱۳
عنوان موضوع	موانع و مشکلات حوزه مهندسی و مشاوران در نظام فنی و اجرایی پیرامون عدم پذیرش بخشی از اعتبارات مالیاتی پیمانکاران		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	بر اساس نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی در حوزه امور مالیاتی بررسی شد. پیمانکاران در حین اجرای پروژه ها با هزینه های سنگینی مواجه می شوند، اما به دلیل نامشخص بودن منابع درآمدی، هنگام وصول مطالبات خود با چالش های مالیاتی روبه رو می گردند. این مسئله باعث شده بسیاری از آن ها، با وجود تأخیر در دریافت پرداخت ها، ملزم به پرداخت مالیات بر درآمدی شوند که هزینه های مرتبط به آن سال ها پیش پرداخت شده است. اگر شاخص ها به موقع ابلاغ شوند، هزینه های پیمانکاران کاهش یافته و به تبع آن، بار مالیاتی آن ها نیز کم می شود. فاکتورهای پیمانکاران در سامانه ثبت و توسط طرفین تأیید شده است، اما اسناد واسطه ای (مانند هزینه حمل) اغلب به سختی قابل اثبات هستند و این موضوع فرآیند پرداخت مالیات را برای پیمانکاران پیچیده می کند. بعضا فاکتورهای پیمانکاران در سامانه ثبت و توسط طرفین تأیید شده است، اما اسناد واسطه ای (مانند هزینه حمل) اغلب به سختی قابل اثبات هستند و این موضوع فرآیند پرداخت مالیات را برای پیمانکاران پیچیده می کند. بعلاوه عدم تناسب بین هزینه ها و درآمد پیمانکاران ناشی از تأخیر در ابلاغ شاخص هاست که موجب شده همواره هزینه ها از درآمدها پیشی بگیرد. وی پیشنهاد کرد تا زمان ابلاغ شاخص های تعدیل، ثبت وضعیت مالی پیمانکاران متوقف شود و فرصت مناسبی برای تسویه حساب به آن ها داده شود. همچنین تأکید کرد که همزمان با ابلاغ شاخص ها، تعدیل درآمد و هزینه باید بدون جریمه انجام پذیرد. بنابراین موضوع در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	عدم همخوانی استانداردهای حسابداری و حسابرسی با واقعیت های صنعت پیمانکاری، علت اصلی این چالش های مالیاتی پیمانکاران است. درحالی که اصل تطابق درآمد و هزینه در حسابداری استاندارد ضروری است، در پروژه های عمرانی، تأخیر در ابلاغ شاخص ها و پرداخت ها این اصل را مختل کرده است. ضمن آنکه به علت تأخیر در ابلاغ شاخص های تعدیل بخش قابل توجهی از تعدیل قراردادها (که جزئی از بهای کار انجام شده و به عبارتی درآمد پیمانکار می باشد) در سال بعد مشخص می گردد.		

همچنین به علت عدم اجرای تعهدات قراردادی از طرف دستگاههای اجرائی، پیمانکار ناچار به طرح شکایت در مراجع قضائی و یا داوری می گردد که در نتیجه آن دو تا سه سال بعد مبالغی به عنوان در آمد به حساب پیمانکار واریز می گردد. لذا همواره بخشی از درآمد سالانه اجرائی پیمانکاران مربوط به کارهایی است که هزینه آنها در سالهای قبل صورت گرفته است. از طرف دیگر اگر پیمانکار هزینه های فوق الذکر را در سال انجام کار ارائه نماید در بسیاری موارد (به علت مشخص نبودن درآمد و امکان محقق نشدن کل یا بخشی از ۲ مورد فوق الذکر) دفاتر آنها براساس زیان ارائه و تنظیم خواهد شد که در این صورت:

اولاً: بطور معمول زیان مورد پذیرش ممیزین محترم سازمان مالیاتی قرار نمی گیرد و از طریق عدم قبول برخی هزینه ها (که در حوزه پیمانکاری هزینه هایی که برای آنها امکان تهیه فاکتور معتبر وجود ندارد قابل توجه است) در محدوده سود حاصل از ضرائب علی الراس، برگ تشخیص صادر می شود.

ثانیاً: فارغ از قبول یا عدم قبول زیان توسط ممیزین محترم آن سازمان، صرف اعلام زیان از طرف پیمانکار در اظهارنامه مالیاتی، باعث قفل شدن کلیه ضمانتنامه ها و تسهیلات بانکی و حتی بروز مشکل در رتبه پیمانکاری شرکت می گردد و پیمانکار را با چالش های قابل توجهی روبرو می نماید. لذا پیمانکاران اجباراً متناسب با درآمد ابرازی سالانه (که بخشی از آن مربوط به کارهای سال قبل است) اعلام هزینه می نمایند و با توجه به توالی این موضوع در سالهای بعد، بخشی از هزینه ها هیچوقت در دفاتر اعلام نمی گردد و بخشی از درآمدها نیز بدون هزینه خواهد بود.

نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورا:

تاخیر طولانی مدت در پرداخت مطالبات پیمانکاران از سوی کارفرمایان، یکی از چالش های جدی این صنف است. سازمان امور مالیاتی، وجه دریافتی پیمانکاران را پس از چند سال تاخیر، به عنوان درآمد خالص محاسبه کرده و این موضوع، مشکلات مالی بسیاری را برای آنها ایجاد کرده است.

وی افزود: پیمانکاران در طول اجرای پروژه، هزینه های زیادی متحمل می شوند، اما به دلیل عدم مشخص بودن مبادی درآمدی، در زمان دریافت مطالبات، با مشکلات مالیاتی مواجه می شوند. این موضوع باعث شده که بسیاری از پیمانکاران، علی رغم تاخیر در پرداخت، مجبور به پرداخت مالیات بر درآمدی شوند که سال ها قبل هزینه های آن را پرداخته اند.

کریم پورفرد، نایب رئیس کمیسیون عمران اتاق بازرگانی خراسان جنوبی با اشاره به اینکه حاشیه سود پیمانکاران منفی است، گفت: علت این موضوع عدم ابلاغ به موقع شاخص ها بوده، که اگر این موضوع به موقع ابلاغ گردد، سبب حذف هزینه های پیمانکاران و به تبع آن اعتبار نیز هزینه ها حذف می گردد. وی در ادامه با اشاره به اعتبارهای مالیاتی پیمانکاران گفت: فاکتورهای پیمانکاران در سامانه ثبت گردیده دو طرف نیز موضوع را تایید کرده اند، اما متأسفانه اسنادی که با واسطه انجام می گردد و نمونه آن اسناد مربوط به هزینه حمل است که اثبات آن پیمانکاران را با مشکل رو به رو می نماید و روال پرداخت مالیات توسط پیمانکاران با مشکل زیادی مواجه است. عدم تناسب هزینه و درآمد پیمانکاران، به دلیل عدم ابلاغ شاخص ها بوده و بنابراین همواره هزینه ها بالاتر از درآمد پیمانکاران بوده است. در این خصوص پیشنهاد می گردد، تا زمان ابلاغ شاخص های تعدیل ثبت وضعیت ها توسط پیمانکاران انجام نگردد و برای

جمع بندی جلسه
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به تاریخ

۱۴۰۳/۱۱/۱۷

پرداخت هزینه فرصتی برای پیمانکاران در نظر گرفته شود. کریم پور فرد در ادامه افزود: همچنین پیشنهاد می گردد، همزمان با ابلاغ شاخص ها بالانس درآمد هزینه ها توسط پیمانکاران صورت گیرد و این موضوع نیز مشمول جریمه نگردد.

مسکنی در توضیح این موضوع، اظهار کرد: عدم تطابق استانداردهای حسابداری و حسابرسی با شرایط پیمانکاری، موجب بروز چنین مشکلاتی شده است. در حالی که اصل تطابق درآمد و هزینه در سیستم حسابداری استاندارد مورد توجه قرار می گیرد، در پروژه های عمرانی، این اصل به دلیل تاخیر در ابلاغ شاخص ها و پرداخت ها، دچار مشکل شده است.

«غلامی» نماینده اداره کل امور مالیاتی خراسان شمالی افزود: پیشنهادی که اکنون مطرح می گردد این است که همه را علی الرأس اعلام کنیم ولی باز هم اختیاری است خود مودی و یا پیمانکار اگر نیاز به رسیدگی دارد درخواست می کند رسیدگی گردد و مدارک را کامل ارائه می دهد تا رسیدگی گردد هر چند در قانون جدید علی الرأس حذف شده است ولی اگر نیاز به محاسبه مالیات از طریق اینتاکد داشته باشد مسلماً اسناد را به امور مالیاتی ارائه و از طریق اعمال ضریب انجام می گردد و این موضوع تمام شده است و نیاز به بررسی بیشتر ندارد.

لبافی در جمع بندی چالش عدم تناسب هزینه و درآمد دفاتر پیمانکاران طرح های عمرانی، تاکید کرد: پیمانکاران می توانند در این خصوص، پیشنهادی تحت عنوان علی الرأس را با ارائه مدارک لازم به سازمان امور مالیاتی ارائه کنند. همچنین مقرر شد که پیشنهاد مساعدت مالیاتی برای درآمدهای حاصل از رأی دادگاه و همچنین تاخیر در پرداخت های کارفرما، جهت بررسی و اجرا به سازمان امور مالیاتی ارائه شود.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

استان خراسان رضوی: مدیرکل محترم دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، معاونت محترم امور مالیاتی خراسان رضوی، رئیس محترم کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

استان خراسان شمالی: معاونت امور اقتصادی و دارائی خراسان شمالی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی، اداره کل امور مالیاتی خراسان شمالی، انجمن پیمانکاران عمرانی استان خراسان شمالی، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان شمالی.

استان خراسان جنوبی: استانداری خراسان جنوبی، ریاست محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان جنوبی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان جنوبی، اداره کل امور مالیاتی، رئیس کمیسیون عمران، انجمن شرکت های مهندسی مشاور استان، انجمن پیمانکاران عمرانی استان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان جنوبی.

استان گلستان: دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی گلستان.

استان سیستان و بلوچستان: انجمن پیمانکاران ساختمان استان سیستان و بلوچستان، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی سیستان و بلوچستان.

غائبین در جلسه: اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، مشاور مالیاتی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

۱- به علت تاخیر در ابلاغ شاخص های تعدیل بخش قابل توجهی از تعدیل قراردادها (که جزئی از بهای کار انجام شده و به عبارتی درآمد پیمانکار می باشد) در سال بعد مشخص می گردد.

۲- به علت عدم اجرای تعهدات قراردادی از طرف دستگاههای اجرائی، پیمانکار ناچار به طرح شکایت در مراجع قضائی و یا داوری می گردد که در نتیجه آن دو تا سه سال بعد مبالغی به عنوان در آمد به حساب پیمانکار واریز می گردد. لذا همواره بخشی از درآمد سالانه اجرائی پیمانکاران مربوط به کارهایی است که هزینه آنها در سالهای قبل صورت گرفته است. از طرف دیگر اگر پیمانکار هزینه های فوق الذکر را در سال انجام کار ارائه نماید در بسیاری موارد (به علت مشخص نبودن درآمد و امکان محقق نشدن کل یا بخشی از ۲ مورد فوق الذکر) دفاتر آنها براساس زیان ارائه و تنظیم خواهد شد که در این صورت:

اولاً: بطور معمول زیان مورد پذیرش ممیزین محترم سازمان مالیاتی قرار نمی گیرد و از طریق عدم قبول برخی هزینه ها (که در حوزه پیمانکاری هزینه هایی که برای آنها امکان تهیه فاکتور معتبر وجود ندارد قابل توجه است) در محدوده سود حاصل از ضرائب علی الراس، برگ تشخیص صادر می شود.

ثانیاً: فارغ از قبول یا عدم قبول زیان توسط ممیزین محترم آن سازمان، صرف اعلام زیان از طرف پیمانکار در اظهارنامه مالیاتی، باعث قفل شدن کلیه ضمانتنامه ها و تسهیلات بانکی و حتی بروز مشکل در رتبه پیمانکاری شرکت می گردد و پیمانکار را با چالش های قابل توجهی روبرو می نماید. لذا پیمانکاران اجباراً متناسب با درآمد ابرازی سالانه (که بخشی از آن مربوط به کارهای سال قبل است) اعلام هزینه می نمایند و با توجه به توالی این موضوع در سالهای بعد، بخشی از هزینه ها هیچوقت در دفاتر اعلام نمی گردد و بخشی از درآمدها نیز بدون هزینه خواهد بود.

- در حوزه پیمانکاری برای هزینه هایی که برای آنها امکان تهیه فاکتور معتبر وجود ندارد مقرر شد مودیان و یا پیمانکارانی که تمایل به رسیدگی پرونده بصورت علی الراس دارند با ارائه مدارک لازم به ادارات کل امور مالیاتی مراجعه تا پرونده مورد رسیدگی قرار گیرد.

- در خصوص درآمدهای حاصل از رأی دادگاه و همچنین درآمدهای پرداخت شده با تاخیر که هزینه های مرتبط با آنها مربوط به سالهای قبل بوده است، جهت بررسی و مساعدت مالیاتی و اعمال ضریب علی الراس (این تاکد) با ارائه مدارک لازم به ادارات کل امور مالیاتی مراجعه شود.

به شورا پیشنهاد می شود: - در حوزه پیمانکاری برای هزینه هایی که برای آنها امکان تهیه فاکتور معتبر وجود ندارد مقرر شد مودیان و یا پیمانکارانی که تمایل به رسیدگی پرونده بصورت علی الرأس دارند با ارائه مدارک لازم به ادارات کل امور مالیاتی مراجعه تا پرونده مورد رسیدگی قرار گیرد. - در خصوص درآمدهای حاصل از رأی دادگاه و همچنین درآمدهای پرداخت شده با تاخیر که هزینه های مرتبط با آنها مربوط به سالهای قبل بوده است ، جهت بررسی و مساعدت مالیاتی و اعمال ضریب علی الرأس (این تاکد) با ارائه مدارک لازم به ادارات کل امور مالیاتی مراجعه شود. - در خصوص تسهیل روند صدور اظهارنامه های مالیاتی برای شرکت های مهندسی مشاور و پیمانکاران توسط ادارات کل امور مالیاتی، تغییرات سامانه مودیان و تمدید تاریخ های مالیاتی شفاف سازی لازم صورت گیرد.	پیشنهادهات
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه پنجاه و چهارمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	قانون بودجه - تصویب نامه هیات وزیران	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	لزوم افزایش میزان حفظ قدرت خرید اسناد خزانه و به روزرسانی و تدوین بخشنامه های حق الزحمه مهندسين مشاور و پيمانكاران (تصویب بخشنامه جبران آثار ناشی از نوسانات نرخ تنزیل اسناد خزانه اسلامی)		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	در بازار سرمایه ایران ابزارهای معاملاتی مختلفی وجود دارد که با استفاده از این ابزار می توان خطرات سرمایه گذاری را به میزان قابل توجهی کاهش داد. اسناد خزانه اسلامی یکی از ابزار های معاملاتی مطمئن با ریسک پایین در بازار سرمایه کشور است. این اسناد که در بازار سرمایه با نام اوراق اخزا شناخته می شود، نوعی اوراق بدهی دولتی هستند. اسناد خزانه اسلامی یا اخزا نوعی اوراق با نام دارای قیمت اسمی و سررسید مشخص است که دولت برای تسویه بدهی های خود به پیمانکاران طلبکار غیر دولتی واگذار می نماید. دولت با استفاده از این روش تا زمان سررسید اوراق می تواند زمان پرداخت بدهی های خود را به تعویق بیندازد. اوراق اخزا پرداخت سود (تقسیم سود نقدی) ندارند و سرمایه گذاران از تفاوت قیمت خرید و فروش در بازار فرابورس و یا در صورت نگهداری اوراق تا زمان سررسید، سود کسب می کنند. به نرخ بازدهی اوراق تا زمان سررسید اصطلاحاً “YTM” گفته می شود. اوراق خزانه نقش مهمی در اقتصاد دارند و از جنبه های مختلفی مورد استفاده قرار می گیرند (تامین مالی دولت، سیاست های پولی و شاخص گذاری) کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان در نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ عنوان نمود از مهمترین و اساسی ترین مشکلات موجود در آئین نامه های مربوط به اوراق خزانه در حال حاضر، عدم تطابق حفظ قدرت خرید با نرخ تنزیل اوراق در فرابورس است که مشکلات عدیده ای را متوجه شرکت های مهندسين مشاور و پيمانكار و حتی دستگاه های اجرایی می نماید. از جمله این مشکلات برای بخش خصوصی، ضرر و زیان بسیار بالای ناشی از ما به التفاوت نرخ تنزیل و حفظ قدرت خرید است که از ۱۶ درصد تا ۴۵ درصد با توجه به تاریخ سررسید اوراق می رسد. نتیجه این موضوع، رکود پروژه های جاری، عدم تمایل به حضور در مناقصات و بلامتکلیفی و در نهایت گران تمام شدن پروژه ها برای دستگاه های اجرایی می شود. بعلاوه حق الزحمه شرکت های مهندسين مشاور و پيمانكاران در طرح های عمرانی بر اساس اسناد خزانه پرداخت می گردد و از طرفی شرکت های مذکور بابت حق بیمه تامین اجتماعی و مالیات به سازمان های مرتبط بدهکار می باشند. لازم به ذکر است در اواخر سال ۱۴۰۰ (در زمان پیشنهاد قیمت بسیاری از پیمانکاران) نرخ متوسط تنزیل سالیانه اسناد خزانه (YTM) طبق تابلوی فرابورس حدود ۲۲ درصد بوده است که با توجه به حفظ قدرت خرید پرداختی (معادل ۱۸ درصد در آن زمان)، زیان سالانه اسنادخزانه بطور متوسط حدود ۴ درصد و پیش بینی زیان برای اسناد خزانه دوساله، حدود ۸ درصد بوده است. بانک ها به دلیل تمایل به سرمایه گذاری در صندوق های پولی و دریافت سود بیشتر، اقبالی		

به خرید اسناد خزانه اسلامی ندارند و لذا قیمت اسناد خزانه اسلامی افت قابل توجهی در چند ماه اخیر داشته است. به طوری که YTM اسنادخزانه اسلامی در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۳ به طور متوسط به حدود ۳۳/۵ درصد رسیده. درحالیکه حفظ قدرت خرید پرداختی تنها به ۲۰/۵ درصد افزایش یافته است در چنین شرایطی زبان اسنادخزانه اسلامی برای هرسال به حدود ۱۳ درصد (۲۰/۵ - ۳۳/۵) و برای اسنادخزانه اسلامی دو ساله به حدود ۲۶ درصد می رسد و بیشتر اسنادخزانه پرداختی ۲/۵ ساله هستند و این خالص به بیش از ۳۲/۵ درصد می رسد. (که با ۸ درصد زیان پیش بینی شده توسط پیمانکار بابت اسنادخزانه ۲ ساله، اختلاف قابل توجه ۲۴/۵ درصدی دارد) این زیان به هیچ عنوان در قیمت پیشنهادی پیمانکاران منظور نگردیده است. با تصمیم دولت مبنی بر کاهش نرخ سود سپرده های بانکی در یکماه گذشته ارزش ریالی اسنادخزانه اسلامی افزایش یافته است بطوریکه YTM اسنادخزانه اسلامی در تاریخ ۱۴۰۳/۴/۶ به متوسط ۲۹/۵ درصد رسیده است. در چنین شرایطی زیان پیمانکاران برای هرسال ۹ درصد برای اسنادخزانه دوساله ۱۸ درصد و برای اسناد ۲/۵ ساله ۲۲/۵ درصد خواهد بود که با فرض پیش بینی ۸ درصدی پیمانکاران در ضریب بالاسری اختلاف قابل توجه ۱۴/۵ درصدی دارد (با فرض اینکه روش پرداخت در اسناد مناقصه تماماً بصورت اسنادخزانه اسلامی بدون تاریخ سررسید مشخص باشد). به عبارت دیگر نوسانات بازار فرابورس در حوزه اسنادخزانه اسلامی بسیار قابل توجه است ، بدیهی است در صورتیکه پیمانکار همین امروز و با YTM متوسط ۲۹/۵ درصد (و با اطلاع از شرایط روز) بخواهد در مناقصه شرکت کند و زیان ۹ درصدی سالانه اسنادخزانه اسلامی را نیز در قیمت پیشنهادی خود لحاظ کند، می بایست ضریب نهایی خود را در ۱/۲۳ ضرب نماید. در اینصورت از آنجا که پیمانکار صرفاً می تواند زیان مذکور را در بخش سود بالاسری لحاظ کند، این شائبه برای کارفرما پیش می آید که پیمانکار سود نامتعارفی را برای خود در نظر گرفته است و اکثراً باعث رد قیمت پیشنهادی می گردد. ضمن اینکه حتی در صورت قبول قیمت پیشنهادی پیمانکاران، قیمتهای مناقصات بسیار متلاطم و با نوسانات زیادی همراه خواهد بود که می تواند نظارت نهادهای نظارتی را نیز (بر واگذاری پروژه هابه قیمت مناسب) دچار اخلاص نماید. به نظر می رسد بهترین راه برای شفاف کردن این موضوع ابلاغ بخشنامه جبران هزینه تنزیل در اسنادخزانه اسلامی باشد. (مشابه بخشنامه معکوس تبدیل اسنادخزانه به نقدی و یا مشابه جبران نوسانات نرخ ارزو یا بخشنامه مابه التفاوت قیر ، سیمان و...) زیرا در این صورت مبنای پیشنهاد قیمت پیمانکار پرداخت نقدی خواهد بود و در صورت پرداخت با هرگونه اسناد با هر تاریخ سررسید و یا ایجاد هرگونه نوسانات شدید در بازار فرابورس به صورت شفاف حق و حقوقات طرفین قرارداد لحاظ خواهد گردید.

بنابراین موضوع در سی و هشتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی در سال گذشته بررسی شد.

در نهایت سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان در پاسخ به طرح موضوع و تصمیمات اتخاذ شده در نامه شماره ۵۶۹۲۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۳ اعلام نمود موضوع به سازمان برنامه و بودجه انعکاس داده شده است.

- در آیین نامه های مربوط به اسناد خزانه، پذیرش اسناد مذکور توسط سازمان تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی جایگزین مطالبات آنها از شرکت ها پیش بینی نشده است.
- عدم تطابق حفظ قدرت خرید با نرخ تنزیل اوراق در فرابورس است که مشکلات عدیده ای را متوجه شرکت های مهندسین مشاور و پیمانکار و حتی دستگاه های اجرایی می نماید.

ایرادات و مشکلات
مطروحه

- YTM اسناد خزانه اسلامی در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۳ به طور متوسط به حدود ۳۳/۵ درصد رسیده. در حالیکه حفظ قدرت خرید پرداختی تنها به ۲۰/۵ درصد افزایش یافته است در چنین شرایطی زیان اسناد خزانه اسلامی برای هر سال به حدود ۱۳ درصد (۲۰/۵ - ۳۳/۵) و برای اسناد خزانه اسلامی دو ساله به حدود ۲۶ درصد می رسد و بیشتر اسناد خزانه پرداختی ۲/۵ ساله هستند و این خالص به بیش از ۳۲/۵ درصد می رسد. (که با ۸ درصد زیان پیش بینی شده توسط پیمانکار بابت اسناد خزانه ۲ ساله، اختلاف قابل توجه ۲۴/۵ درصدی دارد) که منجر می شود به پیمانکاران ضرر و زیان فراوان متحمل شوند.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در سی وهشتمین نشست دبیرخانه شورا: سی وهشتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان با دستور کار بررسی مشکلات شرکت های مهندسی مشاور و پیمانکاران فنی و اجرایی در حوزه ساختمان و مدیریت و برنامه ریزی پیرامون مباحث «نحوه پرداخت و در اولویت قرار دادن مطالبات مهندسی مشاور» برگزار شد. خسارت شرکت های پیمانکار از حیث تفاوت نرخ تنزیل با نرخ اسناد خزانه «محسن خندان دل»، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی اظهار کرد: متأسفانه در حال حاضر اسناد خزانه چالش های بسیاری را پیش روی شرکت های خدمات فنی و مهندسی قرار داده است چنان که پیمانکاران در بحث نرخ تنزیل اسناد خزانه از چند جنبه دچار ضرر و زیان می شوند، نخست آن که اسناد خزانه ۲ الی ۵ ساله با نرخ مصوب در اختیار پیمانکار قرار می گیرد و از آن جایی که پیمانکار مجبور است بخش بزرگی از هزینه های جاری خود را تامین کند، می بایست قبل از سررسید، اسناد خزانه را بسیار کمتر از نرخ اسمی آن به نقدینگی تبدیل کند. وی افزود: نکته قابل توجه آن است که فرابورس به عنوان اصلی ترین نهاد در این حوزه، متقاضی برای خرید این اسناد ندارد و لذا این اسناد کارایی خود را از دست داده است. در نتیجه این اسناد باید در بازار به فروش برسد که نرخ تنزیل آن به طور میانگین ۳۲.۵ درصد است که البته این میزان بر اساس نیاز پیمانکار به نقدینگی بعضاً تا ۳۷ الی ۳۸ درصد نیز افزایش پیدا می کند. تاکنون بخش خصوصی مطالبات خود را در خصوص چالش های مربوط به مابه التفاوت نرخ تنزیل با نرخ اسناد خزانه به مسئولین منعکس کرده؛ اما نتیجه ای به دنبال نداشته است. خندان دل با طرح این سوال که چرا اساساً اسناد خزانه در مبادلات تعهدی سازمان ها با پیمانکار مورد استفاده قرار نمی گیرد؟ افزود: متأسفانه دستگاه هایی مانند تامین اجتماعی و یا امور مالیاتی حاضر نیستند مطالبات خود را با اسناد خزانه تهاتر کنند که این مساله باید با پیگیری حل و فصل شود. رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی با بیان اینکه پذیرش اسناد خزانه توسط سازمان امور مالیاتی و تامین اجتماعی در ازای مطالباتشان مسبوق به سابقه بوده است، اظهار کرد: نباید	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷

حذف تهاتر اسناد خزانه با مطالبات دستگاه‌های اجرایی از جمله تامین اجتماعی و امور مالیاتی در قانون بودجه به یک رویه تبدیل شود.

او یادآور شد: بعضاً مابه‌التفاوت اسناد خزانه با نرخ تنزیل ۱۵ الی ۳۶ درصد است؛ اما سازمان امور مالیاتی این مابه‌التفاوت را جز هزینه‌های جاری پیمانکار شناسایی نمی‌کند و بعضاً پیمانکار باید مالیاتی بابت تنزیل کردن اسناد نیز بپردازد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود عنوان کرد: ماهیت صدور خدمات فنی و مهندسی با صدور کالا بسیار متفاوت است. چنان که ممکن است فرآیند ورود به مناقصه، تجهیز کارگاه، تامین نیروی انسانی و... چندین سال به طول بیانجامد؛ لذا پیشنهاد می‌شود تضامین مربوط به مطالبات شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی از محل مطالبات دولت از سایر کشورها تامین شود تا چالش‌های مربوط به این حوزه حل و فصل گردد.

وی با اشاره به اینکه متأسفانه چالش‌های پیش روی شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی موجب متوقف شدن پروژه‌های عمرانی شده است، یادآور شد: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به دلیل تسلط به آیین نامه‌ها و قوانین مربوطه می‌تواند ما را در مسیر حل این چالش‌ها یاری کند.

سپس، غیب دوست، رئیس هیات مدیره انجمن مهندسين مشاور خراسان رضوی در خصوص دستور کار مینی بر «افزایش میزان حفظ قدرت خرید اسناد خزانه» عنوان کرد: از مهمترین و اساسی ترین مشکلات موجود در آیین نامه‌های مربوط به اوراق خزانه اسلامی، عدم تطابق نرخ حفظ قدرت خرید با نرخ تنزیل اوراق در فرابورس است که مشکلات عدیده‌ای را متوجه شرکت‌های مهندسين مشاور و پیمانکار و حتی دستگاه‌های اجرایی می‌نماید. از جمله این مشکلات برای بخش خصوصی، ضرر و زیان بسیار بالای ناشی از مابه‌التفاوت نرخ تنزیل و نرخ حفظ قدرت خرید است که از ۱۶ درصد تا ۴۵ درصد (با توجه به تاریخ سررسید اوراق) می‌رسد. نتیجه این موضوع، رکود پروژه‌های جاری، عدم تمایل به حضور در مناقصات و بلامتکلیفی و در نهایت گران تمام شدن پروژه‌ها برای دستگاه‌های اجرایی است.

وی ادامه داد: حق الزحمه شرکت‌های مهندسين مشاور و پیمانکاران در طرح‌های عمرانی براساس اسناد خزانه پرداخت می‌گردد و از طرفی شرکت‌های مذکور بابت حق بیمه تامین اجتماعی و مالیات به سازمان‌های مرتبط بدهکار می‌باشند. از این رو پیشنهاد می‌شود نخست نرخ حفظ قدرت خرید در اسناد خزانه اسلامی حداقل برابر متوسط نرخ واقعی تنزیل سالانه اوراق در سال قبل در فرابورس در نظر گرفته شود. همچنین، در آیین نامه‌های مربوط به اسناد خزانه، پذیرش اسناد مذکور توسط سازمان تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی به جای مطالبات آنها از شرکت‌ها پیش‌بینی شود.

وی همچنین یادآور شد: مطالبه ما آن است که اگر دستگاه اجرایی از پیمانکار مطالبه داشت بتوانیم اسناد خزانه دستگاه اجرایی دیگری را با این مطالبات تهاتر کنیم. این در حالی است که در شرایط فعلی سازمان تامین اجتماعی و امور مالیاتی صرفاً اوراق خزانه مربوط به همان پروژه را می‌پذیرند و از پذیرش اسناد خزانه پروژه‌های دیگر سرباز می‌زنند.

تهاتر مطالبات دستگاه‌های و موسسات عمومی پیمانکاران با اسناد خزانه در قانون بودجه پیش بینی شده است

اسماعیلی، کارشناس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان نیز در این رابطه یادآور شد: دولت در آیین نامه اجرایی تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۲ به صراحت اشاره دارد که تمامی دستگاه‌های اجرایی اعم از سازمان امور مالیاتی، تامین اجتماعی و... موظف به پذیرش اسناد خزانه در قبال مطالباتشان هستند.

وی افزود: سازمان برنامه و بودجه موافق کاهش تفاوت نرخ تنزیل با قدرت خرید اسناد خزانه است؛ کاهش تفاوت نرخ تنزیل و قدرت خرید اسناد مستلزم ابلاغ از سوی مراجع کشوری است. ما این مساله را به تهران منعکس کردیم و منتظر پاسخ هستیم.

«جلال رضایی»، رئیس هیات مدیره انجمن شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی نیز اظهار کرد: از آنجا که برخی از پیمانکاران از گذشته اسناد خزانه را با قدرت خرید ۲۰.۵ درصد دریافت کردند و پس از این نیز پیمانکاران دیگری این اسناد را با همین قدرت خرید دریافت می‌کنند، به نظر می‌رسد ابتدا باید عدد تفاوت نرخ تنزیل و قدرت خرید را مدنظر قرار دهیم و آن گاه از دولت تقاضا کنیم در خصوص تفاوت میان ۲۰.۵ درصد تا ۳۲ درصد به منظور جبران ضرر و زیان‌های ناشی از آن بخشنامه‌ای صادر کند.

وی افزود: در حال حاضر چالش اصلی پیمانکاران شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی با سازمان امور مالیاتی است؛ چنان که این سازمان نه در گذشته و نه در حال حاضر، اسناد خزانه را تحت هیچ شرایطی از شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی نمی‌پذیرد؛ اما در گذشته بودجه‌ای در این زمینه تعریف شده بود و امور مالیاتی بر اساس آن تهاتر را انجام می‌داد. در سال گذشته پیمانکاران پرداخت‌های مالیاتی خود را به صورت نقد پرداخت کرده و نتوانستند از طریق تهاتر اقدام کنند. شنیده‌ها حاکی از آن است که امسال ردیف بودجه‌ای برای تهاتر در این رابطه در نظر گرفته شده که امید می‌رود مصوب شود. حال باید استان خراسان رضوی به جد پیگیر سهم خود در این رابطه باشد.

وی خاطرنشان کرد: متأسفانه سازمان تامین اجتماعی بابت افزایش لیست و یا جرایم از پیمانکار مطالبه پرداخت نقدی دارد، در صورتی که این جرایم نیز ماهیتاً متأثر از قرارداد با دولت و اسناد خزانه است حال سوال اینجاست چرا باید این جرایم به صورت نقدی پرداخت شود؟ حل این مساله نیاز به تدبیر دارد.

«وجیهه آرمانی»، نماینده اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی اظهار کرد: در گذشته سازمان امور مالیاتی مطالبات خود را با اسناد خزانه تهاتر می‌کرده و ظاهراً بدهی‌ها و درخواست‌ها در یک سامانه به ثبت می‌رسیده است؛ اما در حال حاضر برای سازمان امور مالیاتی بخشنامه‌ای صادر نشده و گویا ردیف بودجه‌ای بابت این مساله پیش بینی نشده است.

لحاظ تهاتر اسناد خزانه با مطالبات دستگاه‌های اجرایی در قانون بودجه ضروری است

«مهدی وطن پرست»، رئیس گروه تولید استاندارد خراسان رضوی عنوان کرد: از آنجا که پرداخت مطالبات شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی در قانون بودجه به صورت لایحه است، توصیه می‌شود تا بار دیگر تهاتر اسناد خزانه با سازمان‌هایی مانند دارایی و تامین اجتماعی در این قانون لحاظ گردد. همچنین از آنجا که پذیرش اسناد خزانه توسط

دستگاه‌های تامین اجتماعی و امور مالیاتی با نرخ اسمی بعید به نظر می‌رسد، لذا باید پیشنهاد جامع تری در این حوزه مطرح شود تا مورد پذیرش دستگاه‌های اجرایی قرار بگیرد.

خندان دل، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره‌ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این باره تصریح کرد: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به دلیل تسلط به آیین نامه‌ها و قوانین مربوط می‌تواند ما را در مسیر حل این چالش‌ها یاری کند. استدالات بخش خصوصی برای حل این چالش‌ها منطقی و به جا است. از آن جا که امور مالیاتی قطعا از چهارچوب‌های استاندارد برای ارائه گزارشات استفاده می‌کند تا این مسائل به نتایج مطلوب برسد، تقاضا می‌شود این سازمان، چهارچوب‌های مورد نظر خود را در اختیار کمیسیون خدمات فنی و مهندسی قرار دهد تا مبانی اطلاعاتی را در قالب پروپوزال دستگاه‌های اجرایی مربوطه مطرح کنیم. در واقع کمیسیون خدمات فنی و مهندسی در قالب چهارچوب مشخص و با ادبیات مشترک با دستگاه‌های اجرایی متقاضی حل چالش‌های این حوزه است.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکها، خانه صنعت، معدن و تجارت استان، کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی، انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکتهای ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، کانون انجمن های صنفی کارفرمایی صنایع خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

ضمن طرح در جلسه شورا پیشنهاد گردد برای حفظ قدرت خرید در اسناد خزانه اسلامی و کاهش تفاوت نرخ نزول با قدرت خرید حداقل برابر متوسط نرخ واقعی تنزیل سالانه اوراق در سال قبل در فرابورس در نظر گرفته شود. پس از بحث و تبادل نظر با توجه به اینکه (بخشنامه جبران آثار ناشی از نوسانات نرخ تنزیل اسناد خزانه اسلامی) و سایر موارد مطرح شده به صورت مشترک در سایر استانها نیز وجود دارد، مقرر گردید (بخشنامه جبران آثار ناشی از نوسانات نرخ تنزیل اسناد خزانه اسلامی) و سایر موضوعات در جلسه مشترک دبیرخانه های شرق مطرح گردد.

شورا مقرر نماید:

- برای حفظ قدرت خرید در اسناد خزانه اسلامی و کاهش تفاوت نرخ نزول با قدرت خرید حداقل برابر متوسط نرخ واقعی تنزیل سالانه اوراق در سال قبل در فرابورس در نظر گرفته شود.
- در آیین نامه‌های مربوط به اسناد خزانه، پذیرش اسناد مذکور توسط سازمان تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی جایگزین مطالبات آنها از شرکت‌ها پیش‌بینی شود.

پیشنهادهات

• اداره کل امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت یک هفته موضوع احیاء جزء ۱ و ۲ بند (ث) تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۲ و برنامه ششم توسعه، ظرفیت لازم برای تهاثر مطالبات بنگاه های اقتصادی از دولت با شبکه بانکی، بیمه ای، مالیاتی و.. را از طریق وزارت اقتصاد پیگیری نماید. • با توجه به اینکه (بخشنامه جبران آثار ناشی از نوسانات نرخ تنزیل اسناد خزانه اسلامی) و سایر موارد مطرح شده به صورت مشترک در سایر استانها نیز وجود دارد (بخشنامه جبران آثار ناشی از نوسانات نرخ تنزیل اسناد خزانه اسلامی) از طریق شورای مرکز طرح و پیگیری شود. • در قرارداد پروژه های جدید نرخ حفظ قدرت خرید بصورت شناور متناسب با نرخ تابلو فرابورس ایران تعیین گردد. • در قرارداد پروژه های در حال انجام مابه التفاوت نرخ تنزیل اوراق براساس بخشنامه حفظ قدرت خرید با نرخ تنزیل در فرابورس در قالب بخشنامه جبران آثار ناشی از نوسانات نرخ تنزیل اوراق خزانه ابلاغ گردد. (مشابه بخشنامه نرخ ارز بصورت شناور) • طبق آئین نامه های مربوط به اسناد خزانه پذیرش اسناد مذکور توسط سازمان تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی به جای مطالبات آنها از شرکت ها تاکید گردد.	
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه سی و هشتمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷ ۳- نامه شماره ۵۶۹۲۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۳ سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	حذف امتیاز سابقه کاری بیش از ۱۵ سال برای شرکت ها در سامانه ساجات و ایجاد درگاه در سامانه جامع تشخیص صلاحیت جهت انجام آمایش و پایش پرونده های رتبه بندی شرکت های عضو انجمن		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی در نامه ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی را منعکس نمودند. برابر مطالعات و تحقیقات در بخشنامه های تشخیص صلاحیت پیمانکاران، سوابق کاری قبل از ۱۵ سال لحاظ نمی شود و صرفاً در صورتی که تغییری در اعضای هیات مدیره صورت نگرفته باشد، ۵ درصد به ضریب سابقه کار اضافه می گردد. بعلاوه انجام تشخیص صلاحیت صرفاً بدون نظر انجمن ها توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور صورت می گیرد و انجمن ها هیچ نقشی در پایش و آمایش و تعیین رتبه پیمانکاران و مهندسين مشاور ندارند. در اتحادیه های صنفی این مسئولیت مشترکاً به عهده اتحادیه و دستگاه اجرایی مرتبط است. سامانه ساجات در واقع همان سامانه جامع هوشمند تشخیص صلاحیت عوامل نظام فنی و اجرایی می باشد که سال ۱۳۸۸ توسط سازمان برنامه و بودجه کشور راه اندازی شد. اشخاص ذی نفع می توانند از طریق سامانه ساجات، رتبه بندی شرکت خود را ثبت و دریافت نمایند. به عبارتی این سامانه مراحل دریافت رتبه را سریع و شفاف کرده است. اخذ رتبه بالاتر در پیمانکاری به معنای توانایی شرکت در انجام پروژه های بزرگ تر و پیچیده تر است و می تواند نقطه عطفی در جذب سرمایه و پروژه های جدید باشد. مراجع صدور رتبه پیمانکاران، مانند سامانه جامع تشخیص صلاحیت عوامل نظام فنی و اجرایی کشور (ساجات)، به شرکت ها رتبه های بین ۱ تا ۵ اختصاص می دهند. این رتبه ها بر اساس معیارهایی همچون امکانات فنی، توان اجرایی، و تعداد نیروهای متخصص در شرکت تعیین می شوند. شرکت هایی که امکانات فنی و نیروی متخصص بیشتری دارند، شانس بیشتری برای دریافت رتبه های بالاتر (رتبه ۱ تا ۳) خواهند داشت. در مقابل، اگر شرکتی تنها حداقل معیارهای تعیین شده توسط مراجع مربوطه را برآورده کند، ممکن است پایین ترین رتبه یعنی رتبه ۵ را کسب کند. در این فرآیند، افراد امتیازآور در شرکت نقش کلیدی در تعیین رتبه آن دارند. این افراد، متخصصانی هستند که با دارا بودن مدارک تحصیلی مرتبط، تجربه کاری کافی و مهارت های فنی بالا، امتیازات قابل توجهی به شرکت اعطا می کنند. آنها معمولاً شامل مهندسان، متخصصان فنی و مدیران با تجربه هستند که توانایی های فنی و اجرایی آن ها تأثیر مستقیم بر رتبه بندی شرکت دارد. هرچه تعداد این افراد در یک شرکت بیشتر و سطح تخصص آن ها بالاتر باشد، شانس شرکت برای دریافت رتبه های بالاتر افزایش می یابد. بنابراین، برای کسب رتبه بهتر شرکت های پیمانکاری و توانایی رقابت در پروژه های بزرگ، شناسایی و تأمین نیروهای فنی مجرب و توانمند از اهمیت ویژه ای برخوردار است. این افراد به عنوان سرمایه های انسانی یک شرکت محسوب می شوند و نقش مهمی در موفقیت آن ایفا می کنند. به عبارت ساده تر، هرچه شرکت شما افراد متخصص و با تجربه		

بیشتری داشته باشد، به عنوان یک شرکت قوی تر و توانمندتر شناخته می شود و در نتیجه، شانس بیشتری برای برنده شدن در مناقصه ها و کسب پروژه های بزرگ را خواهد داشت. لذا موضوع در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه های شرقی برگزار گردید بررسی شد.	
• مطابق ماده ۲ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین نامه ها، نظر کتبی اتاق ها و آن دسته از تشکلهای ذی ربطی که عضو اتاقها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم گیری دعوت نماید. در حال حاضر انجام تشخیص صلاحیت صرفا بدون نظر انجمن ها توسط سازمان برنامه و بودجه کشور صورت می گیرد و انجمن ها هیچ نقشی در پایش و آمایش و تعیین رتبه پیمانکاران و مهندسين مشاور ندارند که می بایست این مساله با اخذ نظر بخش ذینفع انجام گیرد. • هر سازمانی به منظور دستیابی به هدف یا اهدافی خاصی ایجاد می شود و روابط، هماهنگی ها و تخصیص منابع به منظور تحقق همان اهداف در سازمان شکل می گیرند و این نیروی انسانی است که سازمان ها را به اهدافش نزدیک می کند. با توجه به اینکه نیروی انسانی مهمترین منبع هر سازمان می باشد مدیران باید به آموزش و افزایش دانش و توانمند سازی آنان برای اداره امور سازمان توجه کافی و لازم داشته باشند. با توجه به تغییر و تحولات عصر حاضر، سازمان ها به دانش، نظرات و خلاقیت کارکنان نیازمندند، که این امر از طریق برگزاری دوره های آموزش به عنوان یکی از ابزارهای مفید ارتقاء کیفی کارکنان قابل تحقق می باشد. بنابراین برنامه ریزی دقیق آموزش و رعایت فرآیندهای آموزشی در سازمان به شیوه علمی امری حیاتی است.	ایرادات و مشکلات مطروحه
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورا: ضرورت احتساب امتیاز سابقه کاری بیش از ۱۵ سال برای شرکت های باتجربه در سامانه ساجات منوچهری، دبیر انجمن شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی در خصوص ضرورت احتساب امتیاز سابقه کاری بیش از ۱۵ سال برای شرکت های باتجربه در سامانه ساجات، عنوان کرد: در بخشنامه های تشخیص صلاحیت پیمانکاران، سوابق کاری قبل از ۱۵ سال لحاظ نمی شود و صرفا در صورتی که تغییری در اعضای هیات مدیره صورت نگرفته باشد، ۵ درصد به ضریب سابقه کار اضافه می شود که این مشکل باعث حذف و خروج پیمانکاران با سابقه از چرخه فعالیت پیمانکاری کشور می گردد. در ادامه لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان پیشنهاد کرد: محدودیت سابقه کاری ۱۵ سال در رتبه بندی شرکت ها حذف شود. منوچهری درباره درخواست ایجاد درگاه در سامانه جامع تشخیص صلاحیت جهت انجام آمایش و پایش پرونده های رتبه بندی شرکت های عضو انجمن شرکت های ساختمانی و تاسیساتی نیز، گفت: انجام تشخیص صلاحیت صرفا بدون نظر	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲

انجمن‌ها توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور صورت می‌گیرد و انجمن‌ها هیچ نقشی در پایش و آمایش و تعیین رتبه پیمانکاران و مهندسين مشاور ندارند. در اتحادیه‌های صنفی این مسئولیت مشترکا به عهده اتحادیه و دستگاه اجرایی مرتبط است. به همین خاطر پیشنهاد می‌شود که انجمن‌ها در درگاه سامانه جامع تشخیص صلاحیت، امکان ورود به پایش و آمایش قبل از تصویب رتبه‌بندی داشته باشند.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

حاضرین در جلسه:

خراسان رضوی: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، معاونت امور مالیاتی خراسان رضوی، معاونت سازمان تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکها، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، رئیس هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

خراسان شمالی:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، اداره کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، انجمن پیمانکاران عمرانی.

خراسان جنوبی:

دفتر سرمایه گذاری و اشتغال استانداری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، سازمان تامین اجتماعی، کمیسیون هماهنگی بانکها، انجمن پیمانکاران عمرانی، رئیس کمیسیون عمران اتاق، رئیس انجمن مهندسان مشاور.

گلستان:

معاونت اداره کل دفتر اقتصادی استانداری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، مدیر کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، مدیر بانک کشاورزی، رئیس هیات مدیره انجمن پیمانکاران عمرانی، رئیس انجمن مهندسان مشاور، رئیس انجمن انبوه سازان، هیات رئیسه اتاق بازرگانی، مشاور مالیاتی اتاق.

سیستان و بلوچستان:

نماینده انجمن پیمانکاران ساختمانی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

محدودیت سابقه کاری ۱۵ سال در رتبه‌بندی شرکت‌ها حذف شود.

دبیرخانه به شورا پیشنهاد می دهد تا شورا مقرر نماید: محدودیت سابقه کاری ۱۵ سال در رتبه بندی شرکت ها حذف شود. در زمان تصمیم گیری پیرامون رتبه بندی نماینده تشکل ها و اتاق های مرتبط در جلسه با حق رای دعوت بعمل آید. انجمن های مهندسان مشاور و پیمانکاران در درگاه سامانه جامع تشخیص صلاحیت امکان ورود به پایش و آمایش قبل از تصویب رتبه بندی داشته باشند . با توجه به آنکه پیمانکاران جدید طبق بخشنامه های صادره موظف به گذراندن دوره آموزش ۱۶ ساعته می باشند اما پیمانکاران با سابقه که به دلیل مشکلات شغلی از آئین نامه ها و دانش فنی حرفه ای فاصله گرفته اند لازم است در تمدید و یا ارتقاء پایه موظف به گذراندن این دوره ها گردند . به منظور کاهش مشکلات اجرایی و حقوقی و آشنایی با دانش روز دوره های اجباری (طبق نظر سازمان برنامه و بودجه کشور) جهت پیمانکاران با رتبه های بالاتر نیز دوره های آموزشی در نظر گرفته شود .	پیشنهادهات
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	بخشنامه	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	به روزرسانی و تدوین بخشنامه های مهندسیین مشاور		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	حسب دریافت نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی پیرامون مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی در دبیرخانه شورای گفت و گو مورد بررسی قرار گرفت. برخی از بخشنامه های مرتبط با حوزه فعالیت شرکت های مشاور بسیار قدیمی بوده و یا منقضی شده است. بنابراین ضرورت دارد سازمان برنامه و بودجه کشور، در جهت به روز کردن و ابلاغ آن ها اقدام کند. آخرین بخشنامه حق الزحمه طراحی و مطالعات ساختمان مربوط به سال ۱۳۷۰ می باشد و جداول آن پاسخگوی نیاز فعلی نیست و از طرفی کاربرد آن در سال ۱۳۸۹ محدود شده است، آخرین بخشنامه حق الزحمه مطالعات پروژه های راه مربوط به سال ۱۳۸۹ می باشد و منقضی شده است، آخرین بخشنامه حق الزحمه مطالعات آب مربوط به سال ۱۳۸۴ بوده و کاربرد آن محدود شده است و جداول آن پاسخگوی مبالغ اجرای پروژه ها نیست. بخشنامه حق الزحمه طراحی پلهای راه و راه آهن و حق الزحمه طراحی تونل مربوط به سال ۸۳ است و جداول آن پاسخگوی مبالغ اجرای پروژه ها نیست. در بخش مطالعات و طراحی نفت و گاز و حوزه طراحی و مهندسی برق بخشنامه حق الزحمه وجود ندارد. در خصوص حذف پیشنهاد قیمت های نامناسب و جلوگیری از رقابت ناسالم بخشنامه ی کاربردی وجود ندارد و نیاز به ابلاغ چنین بخشنامه ای بسیار ضروری است (بخشنامه ۱۰۰/۴۹۸۳۴ مورخ ۱۳۸۹/۰۷/۰۳ به هیچ عنوان کارایی ندارد). روش پرداخت حق الزحمه پروژه ها با اسناد خزانه اسلامی به هیچ عنوان با نوع خدمات و پرداخت های مهندسیین مشاور تناسب ندارد، لذا ضروری است سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تجدید نظر و آرایه راهکار در این خصوص اقدام نماید. بخشنامه تعیین حق الزحمه خدمات نظارت (نظارت یکپارچه) مشکلات و معضلات فراوانی برای مهندسیین مشاور و دستگاه های اجرایی فراهم کرده و بروکراسی اداری شدید در رسیدگی به صورت وضعیت ها، از بین بردن استقلال مشاور و وابسته کردن آن به پیمانکار، تعارض منافع، نداشتن کارایی مناسب در همه پروژه ها و ... دارد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- طبق بند ۲۰ قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه اجرایی انتخاب مشاورین ۱۳۸۸ کارفرمایان می بایست قیمت های نامناسب را از فرایند پیشنهادات حذف نمایند اما بخشنامه ی کاربردی در این زمینه وجود ندارد و نیاز به ابلاغ چنین بخشنامه ای بسیار ضروری است.		

- در ارتقای پایه شرکتهای مشاور از ۲ به ۱ طبق تبصره ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران باید یک پروژه بیش از ۷۵ درصد مبلغ پایه حق الزحمه پایه ۱ داشته باشند که در شرایط فعلی اقتصادی و بودجه مطالعات شرکتهای مشاور امکان پذیر نمی باشد. - بسیاری از بخشنامه ها از قبیل حق الزحمه طراحی و مطالعات ساختمان حق الزحمه طراحی پلهای راه و راه آهن و حق الزحمه طراحی تونل حق الزحمه خدمات نظارت و ... قدیمی است و نیاز به بازنگری وجود دارد.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورا : در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو موضوع تاکید بر ضرورت بهروزرسانی و تدوین بخشنامههای مهندسين مشاور مورد بررسی قرار گرفت. در بخش دیگری از این جلسه، «عباس غیب دوست»، رئیس هیات مدیره انجمن مهندسين مشاور خراسان رضوی درباره بهروزرسانی و تدوین بخشنامههای مهندسين مشاور، اظهار کرد: برخی از بخشنامههای مرتبط با حوزه فعالیت شرکت های مشاور بسیار قدیمی بوده و یا منقضی شده است. بنابراین ضرورت دارد سازمان برنامه و بودجه کشور، در جهت به روز کردن و ابلاغ آنها اقدام کند. آخرین بخشنامه حق الزحمه طراحی و مطالعات ساختمان مربوط به سال ۱۳۷۰ می باشد و جداول آن پاسخگوی نیاز فعلی نیست و از طرفی کاربرد آن در سال ۱۳۸۹ محدود شده است، آخرین بخشنامه حق الزحمه مطالعات پروژه های راه مربوط به سال ۱۳۸۹ می باشد و منقضی شده است، آخرین بخشنامه حق الزحمه مطالعات آب مربوط به سال ۱۳۸۴ بوده و کاربرد آن محدود شده است و جداول آن پاسخگوی مبالغ اجرای پروژه ها نیست به همین خاطر پیشنهاد می شود بهروزرسانی و تدوین فوری بخشنامه های حق الزحمه طراحی و مطالعات ساختمان، حق الزحمه مطالعات راه، مطالعات رسته آب، طراحی پل های راه و راه آهن، حق الزحمه طراحی تونل، مطالعات و طراحی حوزه نفت و گاز و مطالعات و طراحی حوزه مهندسی برق و نیرو انجام و در سال جاری ابلاغ شود. وی ادامه داد: نکته دیگر اینکه در خصوص حذف پیشنهاد قیمت های نامناسب و جلوگیری از رقابت ناسالم، طبق بند ۲۰ قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه اجرایی انتخاب مشاورین ۱۳۸۸ کارفرمایان باید قیمت های نامناسب را از فرایند پیشنهادات حذف نمایند ولی بخشنامه ای کاربردی در این زمینه وجود ندارد و نیاز به ابلاغ چنین بخشنامه ای بسیار ضروری است. به همین خاطر پیشنهاد می شود که تدوین بخشنامه کاربردی در مورد حذف قیمت های نامناسب در فرایند انتخاب مشاور از نوع گروه اول، لازم الاجرا بوده و ضرورت دارد این بخشنامه تا پایان سال جاری ابلاغ شود. غیب دوست افزود: روش پرداخت حق الزحمه پروژه ها با اسناد خزانه اسلامی به هیچ عنوان با نوع خدمات و پرداخت های مهندسين مشاور تناسب ندارد چون هزینه های مهندسين مشاور از جنس هزینه های جاری دولت است. ضروری است سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تجدید نظر و ارائه راهکار در این خصوص اقدام کند. پیشنهاد می شود که تجدید نظر و جایگزینی فرایند پرداخت حق الزحمه های مهندسين مشاور با اوراق خزانه اسلامی با پرداخت نقدی و یا ۷۰	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲

درصد نقدی و ۳۰ درصد اوراق خزانه باشد با توجه به ناکارآمدی آن و وجود مشکلات عدیده و گران تمام شدن پروژه‌ها برای دولت، انجام شود.

«انصار» رئیس انجمن مهندسين مشاور استان گلستان بيان كرد: در خصوص به روز پرداخت شدن مطالبات معوق شركت های مهندسان مشاور، پیشنهاد میشود بخشنامه ای در خصوص پرداخت اصل مطالبات بعلاوه تاخیر تادیه مطابق روال قوه قضاییه، صادر و ابلاغ گردد همچنین در ارتقای پایه شرکتهای مشاور از ۲ به ۱ طبق تبصره ذیل بند پ ماده ۱۱ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران باید یک پروژه بیش از ۷۵ درصد مبلغ پایه حق الزحمه پایه ۱ داشته باشند که در شرایط فعلی اقتصادی و بودجه مطالعات شرکتهای مشاور امکان پذیر نمی باشد و پیشنهاد میگردد این تبصره به شکل زیر اصلاح گردد "مجموع قراردادهای متقاضیان پایه یک باید حداقل معادل ۱۲۵ درصد مبلغ پایه حق الزحمه پایه یک باشد".

نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها نیز اعلام نمودند: چنانچه تغییراتی در این خصوص اعمال شود بر اساس بخشنامه های جدید اقدام خواهد شد. بعلاوه به روز رسانی موضوعات منطبق با شرایط روز نیز امری ضروری است.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

حاضرین در جلسه:

خراسان رضوی : سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، معاونت امور مالیاتی خراسان رضوی، معاونت سازمان تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکها، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، رئیس هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

خراسان شمالی:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، اداره کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، انجمن پیمانکاران عمرانی .

خراسان جنوبی:

دفتر سرمایه گذاری و اشتغال استانداری ، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، سازمان تامین اجتماعی، کمیسیون هماهنگی بانکها، انجمن پیمانکاران عمرانی ، رئیس کمیسیون عمران اتاق، رئیس انجمن مهندسان مشاور.

گلستان:

معاونت اداره کل دفتر اقتصادی استانداری ، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، مدیر کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، مدیر بانک کشاورزی، رئیس هیات مدیره انجمن پیمانکاران عمرانی، رئیس انجمن مهندسان مشاور، رئیس انجمن انبوه سازان، هیات رئیسه اتاق بازرگانی، مشاور مالیاتی اتاق. سیستان و بلوچستان: نماینده انجمن پیمانکاران ساختمانی . جمع بندی مورد توافق اعضا: با توجه به توافق انجام شده بین بخش خصوصی و دولتی مقرر گردید طبق توافقات زیر موارد بصورت ملی پیگیری شود: ۱- شاخصهای تعدیل با نرخ واقعی تورم منطبق گردد . ۲- شاخص های تعدیل در زمان مناسب یعنی در پایان هر سه ماه (پایان هر فصل) اعلام شود و صحیح تر آن است که به شکل ماهانه اعلام و تخصیص اعتبار و پرداخت نیز به فوریت انجام شود. ۳- حق الزحمه مهندسین مشاور متناسب با نرخ تورم سالانه و افزایش سنواتی حقوق قانون کار مصوب شورای عالی کار منطبق گردد . ۴- با توجه به اینکه سازمان مدیریت و برنامه ریزی سه دوره شش ماهه در خصوص واقعی سازی نرخها از بخش خصوصی استعلام نظر خواسته است لذا ضرورت دارد تشکلهای و انجمنهای تخصصی نظرات خود را با اسناد و اطلاعات صحیح به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ظرف مدت ۱۰ روز ارسال تا سازمان این اطلاعات را که می تواند در واقعی سازی نرخها مثر باشد به مرکز منعکس نمایند.	
به شورا پیشنهاد می شود: • به روز رسانی و تدوین بخشنامه های حق الزحمه طراحی و مطالعات ساختمان، حق الزحمه مطالعات راه، حق الزحمه مطالعات رسته آب، حق الزحمه طراحی پلهای راه و راه آهن، حق الزحمه طراحی تونل، حق الزحمه مطالعات و طراحی حوزه نفت و گاز، مطالعات و طراحی حوزه مهندسی برق و نیرو و ابلاغ آن در سال جاری صورت گیرد. • تدوین بخشنامه کاربردی در مورد حذف قیمت های نامناسب در فرآیند انتخاب مشاور از نوع گروه اول و لازم الاجرا و ابلاغ آن در سال جاری انجام شود.	پیشنهادهای

• تجدید نظر و جایگزینی فرآیند پرداخت حق الزحمه های مهندسين مشاور و پيمانکاران با اوراق خزانه اسلامی با پرداخت نقدی با توجه به ناکارآمدی آن و وجود مشکلات عدیده و گران تمام شدن پروژه ها برای دولت ضرورت دارد. • حذف و ملغی کردن بخشنامه تعیین حق الزحمه نظارت جدید و ابقا و ابلاغ مجدد بخشنامه نظارت کارگاهی قدیم با توجه به اینکه کارایی بسیار بالایی دارد و از بخشنامه های بدون ایراد بوده و به مدت ۳۰ سال کارایی خود را به اثبات رسانده است.	
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	لزوم پرداخت و دراولویت قراردادن مطالبات مهندسین مشاور در پروژه های عمرانی		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی - انجمن مهندسین مشاور استان		
شرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان در نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ تعدادی از موانع و مشکلات پیمانکاران، مهندسین و مشاوران را به دبیرخانه شورای گفت و گو منضم به پیشنهادات و مشکلات ارسال نمود. گستردگی جامعه مهندسین و پیمانکاران و چالش های ناشی از تعارضات قانونی، منجر شد طرح این موضوع در دستور کار شورای گفت و گو قرار گیرد. حسب اعلام کمیسیون فنی مهندسی مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی و انجمن مهندسین مشاور عمده هزینه های شرکت های مهندسین مشاور حقوق و دستمزد، اجاره خودرو، هزینه بلیط، مأموریت، هزینه های اجاره دفتر، بهای آب، برق، گاز، تلفن و به طور کلی هزینه هایی از جنس هزینه های جاری دولت است که می بایست ماهانه تسویه شود و پرداخت این هزینه ها با اسناد خزانه اسلامی موجب بروز مشکلات عدیده ای برای آنها شده است. همچنین، تاخیر در پرداخت های قرار دادهای مهندسین مشاور منجر شده است که ضرورت مطالبات شرکت های مشاور مطرح شود. همچنین امکان برآورد مطالبات شرکت های مهندسین مشاور وجود دارد این مساله میبایست توسط شورای برنامه ریزی استان مصوب شود تا میزان مطالبات مشاوران مشخص شده و دستگاه های اجرایی برنامه ریزی لازم را داشته باشند. لذا ضرورت دارد سازمان مدیریت و برنامه ریزی در این خصوص اقدامات لازم را انجام دهد. همچنین شورای برنامه ریزی در خصوص الزام اولویت پرداخت مشاورین مصوبه ای را باید ابلاغ کند. همچنین هر ساله در یکی از بندهای دستورالعمل بودجه سنواتی نیز دستگاه های اجرایی ملزم به اولویت پرداخت دیون خود هستند. بنابراین مطالبات شرکت ها چه در بخش طراحی و نظارت و چه در بخش پیمان با پیشنهاد دستگاه اجرایی در بخش دیون قابل پرداخت است. لذا ضرورت دارد دستگاه های اجرایی این پیشنهاد را طرح نمایند. بعلاوه دستگاه های اجرایی طرف قرارداد با شرکتهای مهندس، باید برای پرداخت دیون خود تامین اعتبار کنند و از این حیث، بند و مآخذی را مشخص نمایند. اگر دستگاه های اجرایی این دیون را در موافقتنامه ها پیش بینی و مصوب کنند، پرداخت مطالبات پیمانکاران به صورت نقدی قابل پرداخت است و محدودیت قانونی ندارد. حال برای آن که دستگاه اجرایی ملزم به رعایت این ضوابط و در اولویت قرار دادن مطالبات پیمانکاران شود، می بایست این مهم در شورای عالی برنامه ریزی استان مصوب شود. بنابراین موضوع در سی و هشتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی در سال گذشته بررسی شد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- علیرغم اینکه ماهیت پروژه ها عمرانی است ولیکن پرداخت های مهندسان مشاور از نوع پرداخت های جاری و حقوق دستمزد است که حسب ضرورت به صورت ماهانه می بایست توسط شرکت های مهندسین مشاور		

و انجمن پرداخت و تسویه گردد و از طرفی عملاً قرارداد مهندسان مشاور به کل پروژه بسیار اندک است (حدود ۲ تا ۵ درصد) است، که می بایست این روند اصلاح گردد. - ضرورت دارد سازمان مدیریت و برنامه ریزی مطالبات مهندسين مشاور در قراردادهای دستگاه های اجرایی با پیمانکاران را مورد بررسی قرار داده و سازو کار اجرایی و جمع بندی نهایی را (سرفصل مطالعات و نظارت از سر فصل هزینه های اجرایی پروژه در موافقت نامه طرح) تفکیک و مجوز های لازم در این خصوص و اولویت پرداخت ها به مهندسين مشاور را جداسازی نماید. - عدم پرداخت دیون دستگاه ها به شرکت های مهندسين مشاور و پیمانکاران و یا تقصیر آنها نیز مشکلات عدیده ای برای این افراد بوجود آورده است. - سازمان مدیریت به عنوان متولی پروژه ها می بایست در دو مرحله به پروژه ها ورود پیدا کند. نخست آن که هنگام مبادله موافقت نامه باید نظارت کافی بر آن داشته باشد و دوم آن که در امکان تخصیص های سه ماهه اولویت باید بر پرداخت دیون باشد.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در دومین نشست دبیرخانه شورا: سی و هشتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان با دستور کار بررسی مشکلات شرکت های مهندسين مشاور و پیمانکاران فنی و اجرایی در حوزه ساختمان و مدیریت و برنامه ریزی پیرامون مباحث «نحوه پرداخت و در اولویت قرار دادن مطالبات مهندسين مشاور» برگزار شد. پرداخت مطالبات شرکت های مشاور در اولویت قرار گیرد «عباس غیب دوست»، رئیس هیات مدیره انجمن مهندسين مشاور خراسان رضوی نیز درباره نحوه پرداخت و در اولویت قراردادن مطالبات مهندسين مشاور یادآور شد: عمده هزینه های شرکت های مهندسين مشاور حقوق و دستمزد، اجاره خودرو، هزینه بلیط، مأموریت، هزینه های اجاره دفتر، بهای آب، برق، گاز، تلفن و به طور کلی هزینه هایی از جنس هزینه های جاری دولت است که می بایست ماهانه تسویه شود و پرداخت این هزینه ها با اسناد خزانه اسلامی موجب بروز مشکلات عدیده ای برای آنها شده است. از این رو پیشنهاد می شود، نخست در قوانین و ضوابط و بخشنامه های مربوطه برای پرداخت های دستگاه اجرایی به مهندسين مشاور، حداقل ۷۰ درصد نقدی و حداکثر ۳۰ درصد به صورت اسناد خزانه اسلامی پیش بینی گردد. همچنین، پرداخت مطالبات شرکت های مشاور در اولویت قرار گیرد که راهکار پیشنهادی در این خصوص، جدا کردن سرفصل مطالعات و نظارت، از سر فصل هزینه های اجرایی پروژه در موافقت نامه طرح است. غیب دوست افزود: اگر سازمان مدیریت به عنوان متولی در ۲ گام به این حوزه ورود پیدا کند این مساله قابل حل است؛ نخست آن که هنگام مبادله موافقت نامه باید نظارت کافی بر آن داشته باشد و دوم آن که در امکان تخصیص های سه ماهه اولویت باید بر پرداخت دیون باشد. اولویت پرداخت مطالبات مشاورین مستلزم مصوبه شورای برنامه ریزی استان است	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷

در ادامه، «محمد غنی آبادی»، رئیس گروه مشاوران و پیمانکاران سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یادآور شد: از آنجا که پروژه ماهیت عمرانی دارد و مشاوره بخشی از فرآیند پیدایش یک پروژه است؛ لذا نمی‌توان این مقوله را در قسمت هزینه‌های جاری دولت قرار داد. با این حال، اگر پیش بینی دستگاه‌های اجرایی صحیح باشد و تخصیص‌ها بر اساس این پیش بینی صورت بگیرد، مساله پرداخت نقدی مطالبات پیمانکاران قابل حل است؛ چرا که رقم دستمزد مشاورین در مقابل اجرای پروژه بسیار اندک است؛ از این رو به نظر می‌رسد پرداخت ۷۰ درصدی این دستمزدها به صورت نقدی امکان پذیر باشد.

وی اظهار کرد: امکان برآورد مطالبات شرکت‌های مهندسين مشاور وجود دارد این مهم باید توسط شورای برنامه‌ریزی استان مصوب شود تا میزان مطالبات مشاوران مشخص شده و دستگاه‌های اجرایی برنامه‌ریزی لازم را داشته باشند. این مهم با همکاری سازمان مدیریت قابل تحقق است.

غنی آبادی اظهار کرد: اگر شورای برنامه‌ریزی در خصوص الزام اولویت پرداخت مشاورین مصوبه‌ای ابلاغ کند، در این رابطه نیز چالشی نخواهد بود. چنان که هر ساله در یکی از بندهای دستورالعمل بودجه سنواتی نیز دستگاه‌های اجرایی ملزم به اولویت پرداخت دیون خود هستند. بنابراین مطالبات شرکت‌ها چه در بخش طراحی و نظارت و چه در بخش پیمان با پیشنهاد دستگاه اجرایی در بخش دیون قابل پرداخت است. منتها دستگاه‌های اجرایی باید این پیشنهاد را مطرح کنند.

محدودیت قانونی برای پرداخت نقدی مطالبات شرکت‌های پیمانکار وجود ندارد

در بخش دیگری از نشست، «حامد اسماعیلی»، نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان افزود: دستگاه‌های اجرایی طرف قرارداد با شرکت‌های مهندسی، باید برای پرداخت دیون خود تامین اعتبار کنند و از این حیث، بند و مابندی را مشخص نمایند. اگر دستگاه‌های اجرایی این دیون را در موافقتنامه‌ها پیش بینی و مصوب کنند، پرداخت مطالبات پیمانکاران به صورت نقدی قابل پرداخت است و محدودیت قانونی ندارد. حال برای آن که دستگاه اجرایی ملزم به رعایت این ضوابط و در اولویت قرار دادن مطالبات پیمانکاران شود، می‌بایست این مهم در شورای عالی برنامه‌ریزی استان مصوب شود.

لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی استان در جمع بندی دستور کار نخست یادآور شد: طبیعی است دستگاه‌های دولتی (اعم از تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی) و موسسات عمومی غیردولتی مانند شهرداری و... بایستی اسناد خزانه، در قبال مطالبات خود بپذیرند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان می‌تواند این مهم را در دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی استان مورد بررسی قرار داده و سازوکارها و جمع بندی آن‌ها را در اختیار مرکز قرار دهد. علاوه بر این، از آنجا که رقم دستمزد مشاوران به نسبت کل پروژه بسیار ناچیز است، شورای برنامه‌ریزی استان سازو کار اولویت پرداخت مطالبات مهندسين مشاور را در قراردادهای دستگاه‌های اجرایی با پیمانکاران فراهم نماید.

دستگاه‌های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکها، خانه صنعت، معدن و تجارت استان، کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی، انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکتهای ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، کانون انجمن های صنفی کارفرمایی صنایع خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

- نظر به اینکه اسناد و مدارک موجود نشان می دهد علیرغم اینکه ماهیت پروژه ها عمرانی است و لیکن پرداخت های مهندسان مشاور از نوع پرداخت های جاری و حقوق دستمزد است که حسب ضرورت به صورت ماهانه می بایست توسط شرکت های مهندسین مشاور و انجمن پرداخت و تسویه گردد و از طرفی عملاً قرارداد مهندسان مشاور به کل پروژه بسیار اندک است (حدود ۲ تا ۵ درصد) است، لذا با توجه به آنچه در مذاکرات مندرج در صورتجلسه آمده است، مقرر گردید :

الف) سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان با طرح موضوع در شورای برنامه ریزی و توسعه استان اولویت پرداخت های جاری و مطالبات مهندسین مشاور در قراردادهای دستگاههای اجرایی با پیمانکاران را مورد بررسی قرار داده و سازو کار اجرایی و جمع بندی نهایی را (سرفصل مطالعات و نظارت از سرفصل هزینه های اجرایی پروژه در موافقتنامه طرح) تفکیک و مجوز های لازم در این خصوص و اولویت پرداخت ها به مهندسین مشاور جداسازی شود.

ب) علاوه بر بند الف، با تاکید و ابلاغ سازمان مدیریت و برنامه ریزی، پرداخت دیون دستگاهها به شرکت های مهندسین مشاور و پیمانکاران و یا تقسیط آنها نیز در اولویت قرار گیرد.

ت) سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ظرف مدت یک هفته موضوع آیین نامه اجرایی تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۲ که به موجب آن تمامی دستگاههای اجرایی اعم از سازمان امور مالیاتی، تامین اجتماعی و... موظف به پذیرش اسناد خزانه در قبال مطالباتشان شده اند، در خصوص چگونگی پذیرش اسناد خزانه در قبال مطالباتشان در سال ۱۴۰۳ (اعم بانکی، مالیاتی، شهرداریها، تامین اجتماعی، شرکت های خدمات رسان اعم از گاز، آب، برق و... مورد بررسی قرار داده و در این ارتباط اعلام نظر نمایند.

شورا مقرر نماید:

نظر به اینکه اسناد و مدارک موجود نشان می دهد علیرغم اینکه ماهیت پروژه ها عمرانی است و لیکن پرداخت های مهندسان مشاور از نوع پرداخت های جاری و حقوق دستمزد است که حسب ضرورت به صورت ماهانه می بایست توسط شرکت های مهندسین مشاور و انجمن پرداخت و تسویه گردد و از طرفی عملاً قرارداد مهندسان مشاور به کل پروژه بسیار اندک است (حدود ۲ تا ۵ درصد) است، لذا با توجه به آنچه در مذاکرات مندرج آمده است:

پیشنهادهات

الف) سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان با طرح موضوع در شورای برنامه ریزی و توسعه استان اولویت پرداخت های جاری و مطالبات مهندسين مشاور در قراردادهای دستگاههای اجرایی با پیمانکاران را مورد بررسی قرار داده و سازو کار اجرایی و جمع بندی نهایی را (سرفصل مطالعات و نظارت از سر فصل هزینه های اجرایی پروژه در موافقتنامه طرح) تفکیک و مجوز های لازم در این خصوص و اولویت پرداخت ها به مهندسين مشاور جداسازی شود. ب) علاوه بر بند الف، با تاکید و ابلاغ سازمان مدیریت و برنامه ریزی، پرداخت دیون دستگاهها به شرکتهای مهندسين مشاور و پیمانکاران و یا تقسیط آنها نیز در اولویت قرار گیرد. ت) سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ظرف مدت یک هفته موضوع آیین نامه اجرایی تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۲ که به موجب آن تمامی دستگاههای اجرایی اعم از سازمان امور مالیاتی، تامین اجتماعی و... موظف به پذیرش اسناد خزانه در قبال مطالباتشان شده اند، در خصوص چگونگی پذیرش اسناد خزانه در قبال مطالباتشان در سال ۱۴۰۳ اعم بانکی، مالیاتی، شهرداریها، تامین اجتماعی، شرکت های خدمات رسان اعم از گاز، آب، برق و... مورد بررسی قرار داده و در این ارتباط اعلام نظر نمایند و در صورت لزوم موضوع از سازمان برنامه و بودجه تا حصول نتیجه پیگیری شود.	
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- آیین نامه اجرایی تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۲ ۳- صورتجلسه سی و هشتمین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه

شناسه	قانون - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	ضرورت تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسیین مشاور و پیمانکار		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی - انجمن مهندسیین مشاور استان		
شرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان در نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ تعدادی از موانع و مشکلات پیمانکاران، مهندسیین و مشاوران را به دبیرخانه شورای گفت و گو منضم به پیشنهادات و مشکلات ارسال نمود. نظر به اهمیت موضوع و گستردگی جامعه مهندسیین دبیرخانه شورای گفت و گو موضوع را در دستور کار قرار داد. در ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی مصوب سال ۱۳۵۴ عنوان شده است مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورایعالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید. با این حال، با توجه به اینکه ضرایب تعیین شده بر اساس مصوبات سال ۱۳۷۰ شورای عالی تأمین اجتماعی است و با تحولات محیط کسب و کار و تغییر الگوهای قراردادی همخوانی ندارد، این ضرایب در بسیاری از موارد (از جمله قراردادهای مهندسیین مشاور و پیمانکاران) نامتناسب و غیرواقعی است. همچنین فرایند الکترونیکی شدن فرآیندهای بیمه ای و امکان رصد دقیق پرداخت ها از طریق سامانه های سازمان، نیاز به محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار را منتفی ساخته است. علاوه بر آن تداوم اجرای این ماده در قراردادهای مهندسیین مشاور نه تنها به ارائه لیست های غیرواقعی منجر می شود، بلکه بار اداری و مالی غیرضروری را به کارفرمایان تحمیل می کند. لذا، با استناد به اصول تناسب قوانین با شرایط روز و رفع موانع تولید و اشتغال، ضرورت دارد قراردادهای مهندسیین مشاور و پیمانکاران از شمول ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی خارج شود تا حق بیمه این گروه بر اساس حقوق واقعی پرداختی محاسبه گردد تا شفافیت مالی افزایش یافته و از گزارش دهی غیردقیق جلوگیری شود. این اصلاح نه تنها رویه های اداری را تسهیل می کند، بلکه همسو با سیاست های بهبود فضای کسب و کار و بهره وری اقتصادی خواهد بود. مضاف بر آن در ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوبه سال ۱۳۹۸ نیز به صراحت عنوان شده: «کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسان مشاور و سازندگان می باشند مکلفند مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق، جریمه های مربوط به آن را نیز پرداخت می کند». این ماده در بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه ای مقاطعه کاران نیز آمده است و بخش خصوصی خواستار اجرایی شدن آن است؛ در این ماده پروژه های عمرانی و غیرعمرانی تفکیک نشده است. لذا ماده مذکور مشمول تمامی پروژه هاست.		

بنابراین موضوع در سی و هفتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی در سال گذشته بررسی شد. پس از برگزاری جلسه اداره کل تامین اجتماعی در پاسخ به تصمیمات منعکس شده در نامه شماره ۸۰۰/۱۴۰۳/۳۷۵۱۲ مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۰ اعلام نمود در خصوص اصلاح ضرایب حق بیمه پروژه های عمرانی و عدم تسری ماده ۴۱ به کل پیمان ها از جمله قراردادهای مهندسی مشاور ضرایب پروژه های پیمانکاری بر اساس نسبت مزد به کل کار و توسط شورای عالی تامین اجتماعی در سال ۷۰ تعیین گردیده که وفق دادنامه های متعدد دیوان عدالت اداری، ضرایب موصوف تاکنون تایید گردیده است و اصلاح ضرایب وفق ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی، مستلزم تصویب شورای عالی سازمان (هیأت امنای سازمان) خواهد بود. ضمن آنکه وفق ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ کلیه دستگاه های موضوع ماده ۲ این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسیان مشاور و سازندگان میباشند مکلفند مالیات، عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق جریمه های مربوط به آن را نیز پرداخت می کند. همچنین طبق بخشنامه شماره ۹۴/۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۲ سازمان برنامه و بودجه از تاریخ ابلاغ بخشنامه مذکور در طرح ها و پروژه هایی که مشمول بخشنامه شماره ۵۴/۲۸۰۰-۶۷۷۲-۱ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۲۸ می شوند چنانچه دستگاههای اجرایی حداکثر پس از یک ماه از تائید صورتحساب مهندسان مشاور یا صورت وضعیت پیمانکاران نسبت به پرداخت آنها اقدام نمایند باید بلافاصله نسبت به واریز نمودن حق بیمه صورت حساب یا صورت وضعیت به حساب سازمان تامین اجتماعی اقدام نمایند؛ در غیر این صورت چنانچه مشاور یا پیمانکار به دلیل تاخیر دستگاه اجرایی مشمول جریمه دیرکرد در پرداخت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان شاغل شود دستگاه اجرایی موظف به پرداخت اصل حق بیمه و جرایم حاصل از دیرکرد پرداخت آن خواهد بود لیکن آن بخش از اقدامات مطالباتی شامل اعلام بدهی رسیدگی به اعتراض پیمانکار وفق مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تامین اجتماعی به طرفیت پیمانکار و اقدامات اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی در این خصوص می بایست علیه واگذارنده کار انجام پذیرد بر این اساس انجام عملیات اجرایی ماده اخیرالذکر از مقاطعه کاران منتفی میباشد. لذا همانطور که اشاره شد موضوع مطروحه صرفا در خصوص طرح های عمرانی مصداق داشته و قابل تسری به طرحهای غیر عمرانی نمی باشد و در خصوص طرح های غیر عمرانی پیگیری مطالبات می بایست از پیمانکار وفق ماده ۵۰ قانون صورت پذیرد لذا ضرورت دارد مراتب به کلیه دستگاههای اجرایی جهت رعایت ماده (۱۳) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ ابلاغ تا مشکل پیمانکاران و شرکت های مهندسی مشاور تا حد زیادی برطرف گردد.	
- وفق ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ کلیه دستگاه های موضوع ماده ۲ این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسیان مشاور و سازندگان میباشند مکلفند مالیات، عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات عوارض حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق جریمه های مربوط به آن را نیز پرداخت می کند. اما در حال حاضر دستگاه های طرف قرار داد این موضوع را رعایت ننموده و مهندسیان و پیمانکاران می بایست بدون آنکه صورت وضعیت ها پرداخت شود مطالبات تامین اجتماعی را پرداخت نمایند.	ایرادات و مشکلات مطروحه

- ضرورت دارد مطابق ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ پرداخت مطالبات در زمان موعود صورت گرفته و چنانچه به هر دلیل دستگاه طرف قرار داد قادر به پرداخت نبود ضرورت دارد پیمانکار از پرداخت مطالبات مبرا باشد. - بر اساس بخشنامه شماره ۹۴۰۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۲ سازمان برنامه و بودجه از تاریخ ابلاغ این بخشنامه در طرح ها و پروژه هایی که مشمول بخشنامه شماره ۱-۶۷۷۲-۵۴۰۲۸۰۰ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۲۸ می شوند چنانچه دستگاههای اجرایی حداکثر پس از یک ماه از تأیید صورتحساب مهندسان مشاور یا صورت وضعیت پیمانکاران نسبت به پرداخت آنها اقدام نمایند باید بلافاصله نسبت به واریز نمودن حق بیمه صورت حساب یا صورت وضعیت به حساب سازمان تامین اجتماعی اقدام نمایند؛ در غیر این صورت چنانچه مشاور یا پیمانکار به دلیل تاخیر دستگاه اجرایی مشمول جریمه دیرکرد در پرداخت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان شاغل شود دستگاه اجرایی موظف به پرداخت اصل حق بیمه و جرایم حاصل از دیر کرد پرداخت آن خواهد بود که در حال حاضر توسط دستگاه های اجرایی انجام نمی شود. - ضرایب تعیین شده بر اساس مصوبات سال ۱۳۷۰ شورای عالی تأمین اجتماعی است و با تحولات محیط کسب و کار و تغییر الگوهای قراردادی همخوانی ندارد، این ضرایب در بسیاری از موارد (از جمله قراردادهای مهندسین مشاور و پیمانکاران) نامتناسب و غیرواقعی است. - الکترونیکی شدن فرآیندهای بیمه ای و امکان رصد دقیق پرداختها از طریق سامانه های سازمان، نیاز به محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار را منتفی ساخته است. - تداوم اجرای این ماده در قراردادهای مهندسین مشاور نه تنها به ارائه لیست های غیرواقعی منجر می شود، بلکه بار مالی و اداری غیر ضرور تحمیل می نماید.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در دومین نشست دبیرخانه شورا: در سی و هفتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو موضوعات مهندسین مشاور و پیمانکاران بررسی شد. غیب دوست، رئیس هیات مدیره انجمن مهندسین مشاور خراسان رضوی در خصوص دستور کار این نشست مبنی بر عدم تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسین مشاور و پیمانکار اظهار کرد: متن ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی به صراحت اشاره دارد: «در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید». حال با توجه به اینکه ضرایب اعلامی ماده ۴۱ قانون مصوب سال ۱۳۷۰ شورای عالی تامین اجتماعی است و با عنایت به تغییر محیط کسب و کار در حال حاضر و تغییر نحوه انجام کار، ضرایب تعیین شده برای حق بیمه قراردادهای نامتناسب است، از طرفی با الکترونیکی شدن بیمه پردازی و کنترل آن از طریق سامانه های سازمان، ضرورتی بر محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار نیست، بنابراین می بایست قراردادهای مهندسین مشاور از شمول	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۳۰

ماده ۴۱ خارج شود. عدم تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسين مشاور و پيمانكار مي تواند از يكسو مانع از ارائه ليست غيرواقعي شود و از سوي ديگر مشكلات كارفرمايان را کاهش دهد.

وي افزود: متاسفانه گاهي مصوبات شوراي گفت و گو يا به شعب ارجاع نمي شود و يا اين كه شعب به طور مستقل عمل مي كند. به طور مثال سازمان تامین اجتماعی کشور در خصوص ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی ابلاغیه ای ارسال کرد تا ليست بيمه توسط تامین اجتماعی پذيرفته شود اما متاسفانه قانون اجرائي نمي شود. حداقل ۱۰ شركت مشاور اين مساله را به ما منعكس كردند كه شعب در پاسخ به شركت هاي مشاور عنوان كرده كه ۲ ماه حق بيمه از سوي كارفرما ارسال نشده است.

غيب دوست افزود: ماده ۳۶ تكليف قانوني در جهت دفاع از منافع كارگر است و اگر كارفرما قادر به پرداخت ليست حق بيمه نيست قصوري متوجه كارگر نيست. لذا اگر كارفرما نمي تواند حق بيمه را پرداخت كند تامین اجتماعی بايد ليست را بپذيرد. اين مهم تكليف قانوني است كه كمالكان اجرائي نمي شود.

وي ادامه داد: ماده ۱۱ قانون حداكثر استفاده از توان توليدي و خدماتي کشور و حمايت از كالاي ايراني مصوبه سال ۱۳۹۸ نيز به صراحت عنوان مي كند: «كلييه دستگاه هاي موضوع ماده (۲) اين قانون كه طرف قرارداد با پيمانكاران، مهندسان مشاور و سازندگان مي باشند مكلفند ماليات، عوارض، حق بيمه و بيمه بيكاري مربوط به هر صورت وضعيت را ظرف مدت حداكثر دو ماه پس از دريافت صورت وضعيت پرداخت كنند در غير اين صورت دستگاه مذكور علاوه بر پرداخت اصل ماليات، عوارض، حق بيمه و بيمه بيكاري متعلق، جريمه هاي مربوط به آن را نيز پرداخت مي كند». اين ماده در بخشنامه تنقيح و تلخيص ضوابط بيمه اي مقاطعه كاران نيز آمده است و بخش خصوصي خواستار اجرائي شدن آن است؛ در اين ماده پروژه هاي عمراني و غيرعمراني تفكيك نشده است. لذا ماده مذكور مشمول تمامي پروژه هاست و تامین اجتماعی نبايد اين ماده قانوني را تفسير به رای کند.

تامين اجتماعي نبايد رأساً اختيار مسدودسازي حساب پيمانكار را داشته باشد

در ادامه اين نشست، «جلال رضايي»، رئيس انجمن شركت هاي ساختماني و تاسيساتي خراسان رضوي يادآور شد: دولت، مطالبه پيمانكاران را سر موعده مقرر پرداخت نمي كند اما در مقابل تامین اجتماعی از پيمانكار مطالبه حق بيمه دارد كه در صورت عدم پرداخت حق بيمه از سوي پيمانكار، حساب وي مسدود مي شود. پيمانكار نيز به منظور پرداخت حق بيمه مجبور به تعديل نيروي كار است كه اين مساله در تضاد با اشتغالزايي است.

وي خاطرنشان كرد: از آن جا كه تمام امور الكترونيكي است در صورت مسدودسازي حساب، پيمانكار ديگر نمي تواند ضمانتنامه بانكي دريافت كند. لذا پيشنهاده مي شود تامین اجتماعی ديگر اختيار مسدودسازي حساب پيمانكار را داشته باشد مگر آن كه اين مساله در هيات هاي تجديد نظر مصوب شود. همچنين پيمانكار بايد حق اعتراض و تنفس داشته باشد.

امكان پرداخت حق بيمه از محل مطالبات پيمانكار از كارفرما

صبحی: تمامی بدهی ها قابلیت طرح در هیات های بدوی و تشخیص را ندارند، چرا که بعضا لیست بدهی مقطوع و قطعی است و قابلیت اعتراض ندارد. بر همین اساس ظرف ۴۸ ساعت پس از اخطار در صورت عدم پرداخت حق بیمه، حکم به مرحله اجرا می رسد.

وی یادآور شد: خارج کردن حساب از مسدودی، چالش های بسیاری دارد؛ لذا پیمانکار در مرحله قبل از اخطار و مسدودی حساب می تواند به تامین اجتماعی مراجعه کند تا ما این مساله را به اداره اجرایات منتقل می کنیم تا تقاضای پیمانکار مبنی بر اخذ حق بیمه از واگذارکننده در دستور کار قرار بگیرد. قطعاً این مهم به تمام شعب استان ابلاغ می شود.

پرداخت حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما منوط به همکاری دستگاه واگذارکننده است

خلیقی، نماینده اداره کل تامین اجتماعی خراسان رضوی نیز عنوان کرد: عدم تسری ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی در قراردادهای مهندسین مشاور و پیمانکار، خارج از حیطه اختیارات مدیران استان است؛ چرا که مصوبات مجلس شورای اسلامی را نمی توان تغییر داد. این که پیمانکاران و مهندسین مشاور خواستارند تا دفاترشان در حیطه کارگاه های ثابت حسابرسی شود مورد پذیرش تامین اجتماعی است اما تامین اجتماعی نمی تواند ضرایب را حذف کند یا کاهش دهد. با این حال اداره کل تامین اجتماعی مطالبات بخش خصوصی را از تهران پیگیری خواهد کرد.

وی یادآور شد: بعضی از شرکت های مهندسین مشاور با تفکری مبنی بر داشتن یک سال فرصت واریز، پرداخت حق بیمه را به آخر سال موکول می کنند و با توجه به وضعیت اقتصادی موجود، این حق بیمه ها انباشته شده و چاره ای جز مسدودسازی حساب نیست. لذا تامین اجتماعی نمی تواند از مطالبه قانونی خود امتناع کند.

لبافی در جمع بندی مباحث دستور کار سوم یادآور شد: به نظر می رسد تعیین ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی نباید در پروژه های عمرانی از یک منطقه به منطقه دیگر متفاوت باشد؛ چرا که نیروی کار در این پروژه ها یکسان است اما در حال حاضر این ضرایب تفاوت فاحشی را در حق بیمه ایجاد می کند. لذا اداره کل تامین اجتماعی باید در جهت اصلاح این قانون پیشنهادات اصلاحی را به مرکز منعکس کند تا قوانین مغل کسب و کار حذف شوند.

وی ادامه داد: علاوه بر این، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی حساب پیمانکاران باید این مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح کند تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. ناگفته نماند ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی نیز تکلیف قانونی است؛ لذا بایستی برای اجرای شدن این ماده و تقسیت حق بیمه نیز ادله لازم توسط متقاضی تقسیت ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط تامین اجتماعی فراهم گردد.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، اداره کل تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، خانه صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی، کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، کمیسیون کار و تامین اجتماعی اتاق، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی، انجمن مهندسان مشاور خراسان

رضوی، کانون انجمن های صنفی کارفرمایی صنایع خراسان رضوی، انجمن صنفی کارفرمایی شرکتهای ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

با توجه به اینکه ضرایب اعلامی ماده ۴۱ قانون مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی می باشد و با عنایت به تغییر محیط کسب و کار در حال حاضر و تغییر نحوه انجام کار، ضرایب تعیین شده برای حق بیمه قراردادهای نامتناسب است، از طرفی با الکترونیکی شدن بیمه پردازی و کنترل آن از طریق سامانه های سازمان، ضرورتی بر محاسبه حق بیمه بر اساس نسبت مزد به کل کار نمی باشد و بنابراین می بایست قراردادهای مهندسیین مشاور از شمول ماده ۴۱ خارج شود.

طبق ماده ۴۱ قانون تأمین اجتماعی: در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید.

همچنین طبق ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور (مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲) سازمان تامین اجتماعی موظف است حق بیمه قراردادهای و پیمانهای غیر عمرانی (غیر تملک دارایی سرمایه ای) پیمانکاران و یا پیمانکاران طراحی و ساخت دارای کارگاههای صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه های ثابت پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه ها انجام می شود را بر مبنای صورت مزد یا حقوق ماهیانه کارکنان یا بازرسی انجام شده، محاسبه و وصول نموده و مفاصاحساب قرارداد یا پیمان را صادر کند. در مواردی که در این گونه قراردادهای و پیمانها عملیات اجرائی شامل ساخت توأم با یکپارچه سازی، سرهم بندی (مونتاژ)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، به طریق فوق اقدام و مفاصاحساب قرارداد (پیمان) را صادر کند. محاسبه و در این «نسبت مزد به کل کار انجام یافته» مطالبه حق بیمه بر اساس روش قراردادهای و پیمانها ممنوع است.

تبصره - در صورتی که پیمانکاران و یا پیمانکاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادهای و یا پیمانهای صدر این ماده از کارگاه های غیر ثابت استفاده کنند، منحصراً حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد مشمول روش مذکور (بر مبنای صورت مزد یا حقوق ماهیانه) عمل نشده و بر اساس روشهای قانونی مربوطه محاسبه خواهد شد.

- نظر به اینکه دستمزد نیروی کار که مبنای پرداخت حق بیمه می باشد در هریک از شهرها یکسان بوده و تابع مکان های خاصی در شهرها نمی باشد و از طرفی طبیعی است حق بیمه می بایست براساس درصدی از مزد توسط تامین اجتماعی دریافت شود و تعیین ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی نباید در پروژه های عمرانی از یک منطقه به منطقه دیگر متفاوت باشد؛ چرا که نیروی کار در این پروژه ها یکسان است اما در حال حاضر این ضرایب

تفاوت فاحشی را در حق بیمه و مشکلاتی را برای کارفرمایان ایجاد می نماید حتی در برخی مواقع مانع از ارائه لیست واقعی می شود لذا پیشنهاد می گردد: - اداره کل تامین اجتماعی استان طبق ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور (مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲)، پیشنهادات اصلاحی در خصوص عدم تسری ماده ۴۱ به کل پیمانها از جمله قراردادهای مهندسیین مشاور را به مرکز منعکس تا در جهت کاهش و تعدیل ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی بازنگری لازم صورت گیرد. - طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان میباید و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیط حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیط ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد.	
دبیرخانه شورا با جمع بندی جميع جهات به شورا پیشنهاد می نماید: - اداره کل تامین اجتماعی استان طبق ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور (مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۰۲)، پیشنهادات اصلاحی در خصوص عدم تسری ماده ۴۱ به کل پیمانها از جمله قراردادهای مهندسیین مشاور را به مرکز منعکس تا در جهت کاهش و تعدیل ضرایب حق بیمه تامین اجتماعی بازنگری لازم صورت گیرد. - طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان میباید و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیط حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیط ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد.	پیشنهادهات

۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- ماده ۴۱ قانون تامین اجتماعی عنوان شده است مصوب سال ۱۳۵۴ ۳- ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوبه سال ۱۳۹۸ ۴- نامه شماره ۱۴۰۳/۳۷۵۱۲/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۰ اداره کل تامین اجتماعی استان ۵- ماده ۴۱ قانون مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی ۶- بخشنامه شماره ۹۴،۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴،۰۷،۲۲ سازمان برنامه و بودجه	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه
---	--------------------------------------

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	مشکلات مربوط به عدم تطبیق شاخص های تعدیل با تورم واقعی و نیز تاخیر در ابلاغ بخشنامه های مرتبط		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	حسب دریافت نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی پیرامون مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی در دبیرخانه شورای گفت و گو مورد بررسی قرار گرفت. باتوجه به شرایط اقتصادی جامعه و افزایش قیمت ها، پیمانکاران خواستار تطبیق شاخص های تعدیل با تورم واقعی جامعه هستند تا قیمت های تعدیل به صورت واقعی ابلاغ شود. شاخص های بانک مرکزی و تورم در بازار مشخص است و هم اکنون نرخ های تعدیل با نرخ بازار تطابق ندارد. به همین خاطر ضرورت دارد بخشنامه های مرتبط با این موارد در زمان مناسب ابلاغ و شاخص های تعدیل در پایان هر سه ماه (پایان هر فصل) اعلام گردد. مطابق بررسی های صورت گرفته کلیه تشکلهای پیمانکاری به کمبود شاخص های تعدیل در سه ماهه سوم و چهارم سال گذشته معترض بوده و علاوه بر این انتظار داشتند تعدیل های سال جاری نیز به زودی اعلام شود. اما درنهایت از طرف سازمان برنامه و بودجه ناهماهنگی هایی در این مسیر ایجاد شده که موضوع را دچار چالش نموده است. فعالان حوزه پیمان کاری معتقدند اگر شاخص های تعدیل کنترل نشود، پیمانکاران نمی توانند پروژه را به اتمام برسانند و درنهایت بار مالی بیشتری بر پیمانکاران تحمیل خواهد شد. ضمن آنکه همین سیاست دولت منجر به نگرانی پیمانکاران از استمرار ناعادلانه بودن شاخص های آتی می شود.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- علیرغم پیگیری های مکرر پیمانکاران در خصوص انطباق ضرائب تعدیل با ضرائب تورم واقعی اختلاف زیادی وجود دارد. - عدم هم نشانی هر کدام از فهرست بهای سالهای گذشته بعضا تعدیل آنها با فهرست بهای سال جاری وجود دارد. - تاخیر در ابلاغ شاخص های تعدیل و کاهش شدید نقدینگی در پروژه ها - علیرغم اینکه شرکت های مهندسین مشاور در پرداخت حقوق و مزایای پرسنل خود تابع قانون کار هستند و این موضوع در بخشنامه های حق الزحمه نظارت سازمان برنامه و بودجه نیز تاکید شده است، لیکن افزایش سنواتی حق الزحمه های مهندسین مشاور هیچ تناسبی با نرخ تورم و همچنین افزایش سنواتی حقوق و دستمزد قانون کار ندارد. - شاخص تورم اعلامی توسط بانک مرکزی در بازه ۱۰ ساله از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲، مشاهده می شود که افزایش تورم ۱۴۰۰ درصد (۱۴ برابر) شده و با بررسی افزایش حقوق و دستمزد مصوب شورای عالی کار		

مشاهده می گردد که در بازه ۱۰ ساله از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ حقوق و دستمزد قانون کار ۱۱ برابر شده در صورتیکه که حق الزحمه عوامل نظارت مهندسیین مشاور ۹ برابر شده که مغایرت با قانون کار دارد. - عدم انطباق شاخص ها با قیمت های واقعی بازار در بخش تأمین مصالح، دستمزدها، کرایه ماشین آلات و غیره، علاوه بر این منطبق نبودن شاخص های اعلامی با نرخ هایی که از سوی بانک مرکزی اعلام می شود به عنوان یکی از مواردی که تولید مشکل می کند، مطرح است.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورا : در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو موضوع مشکلات مربوط به عدم تطبیق شاخص های تعدیل با تورم واقعی و نیز تاخیر در ابلاغ بخشنامه های مرتبط مورد بررسی قرار گرفت. «حسین احمدی»، رئیس هیئت مدیره انجمن شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی با اشاره به مشکلات مربوط به عدم تطبیق «شاخص های تعدیل آحاد بها» با تورم واقعی و نیز تاخیر در ابلاغ بخشنامه های این حوزه اختصاص داد و افزود: باتوجه به شرایط اقتصادی جامعه و افزایش قیمت ها، پیمانکاران خواستار تطبیق شاخص های تعدیل با تورم واقعی جامعه هستند تا قیمت های تعدیل به صورت واقعی ابلاغ شود. شاخص های بانک مرکزی و تورم در بازار مشخص است و هم اکنون نرخ های تعدیل با نرخ بازار تطابق ندارد. به همین خاطر ضرورت دارد بخشنامه ها در زمان مناسب ابلاغ و شاخص های تعدیل در پایان هر سه ماه (پایان هر فصل) اعلام گردد. همچنین پیشنهاد می شود که شاخص های تعدیل با توجه به شرایط به صورت ماهانه ابلاغ شود و حق الزحمه مهندسیین مشاور نیز، با نرخ تورم سالانه و افزایش سنواتی حقوق قانون کار مصوب شورای عالی کار، منطبق گردد. «مریم محروقی» معاون مجامع و تشکل های خراسان شمالی بیان کرد: نکته ای که پیرامون موضوع چالش های شاخص های تعدیل پیمانکاران حوزه نظام فنی و اجرایی بایستی به آن پرداخته شود این است که این موضوع برای تمامی استان ها مشترک است و لذا باید مدت زمان بررسی ۶ ماهه به ماهانه یا فصلی تغییر یابد. «امید اکبرزاده» دبیر انجمن پیمانکاران عمرانی خراسان شمالی پیشنهاد داد در صورت امکان شاخص های تعدیل به صورت ماهانه و در صورتی که به دلیل تورم حال حاضر این امکان وجود نداشت بصورت حداکثر سه ماهه شاخص ها ابلاغ گردد. «مرتضی مقری» رئیس کمیسیون عمران اتاق بازرگانی خراسان جنوبی نیز بیان نمود ابلاغ شاخص های تعدیل بصورت دوره سه ماهه در آخر ماه بعد باشد. «محمود انصار» رئیس انجمن مهندسیین مشاور استان گلستان در اینخصوص پیشنهاد داد: زمانیکه مدت مطالعات طولانی می شود و تاخیرات مشاور مجاز می باشد بخشنامه ای در خصوص پرداخت تعدیل حق الزحمه صادر و ابلاغ گردد.	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲

در ادامه، «علی لطیفی»، مدیر نظام فنی و اجرایی و دبیرخانه شورای فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی نیز که به صورت برخط با این نشست در ارتباط بود، عنوان کرد: یکی از چالش‌های اساسی در این حوزه، تهیه و تدوین شاخص‌ها در مرکز کشور است و متأسفانه از سایر استان‌ها نظرخواهی صورت نمی‌گیرد. این موضوع باید از طریق شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مرکز پیگیری شود. ولی انجمن‌ها و سندیکا می‌توانند با ارسال به موقع اطلاعات به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی جهت ابلاغ در این زمینه همکاری نمایند.

«حامد اسماعیلی»، نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان رضوی نیز افزود: در صورتی که این موضوع در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی کشور با حضور مسئولین کشوری مطرح گردد، چالش برطرف خواهد شد؛ با توجه به اینکه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سه دوره شش ماهه استعلام اخذ نموده است لذا ضرورت دارد تشکلهای و انجمن‌های تخصصی نظرات خود را با اسناد و اطلاعات صحیح به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ارسال تا سازمان این اطلاعات را که می‌تواند در واقعی سازی شاخص های تعدیل مشمر ثمر باشد به مرکز منعکس نمایند.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

حاضرین در جلسه:

خراسان رضوی : سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان خراسان رضوی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، معاونت امور مالیاتی خراسان رضوی، معاونت سازمان تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکها، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، رئیس هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

خراسان شمالی:

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، اداره کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، انجمن پیمانکاران عمرانی .

خراسان جنوبی:

دفتر سرمایه گذاری و اشتغال استانداری ، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، سازمان تامین اجتماعی، کمیسیون هماهنگی بانکها، انجمن پیمانکاران عمرانی ، رئیس کمیسیون عمران اتاق، رئیس انجمن مهندسان مشاور.

گلستان:

معاونت اداره کل دفتر اقتصادی استانداری ، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، مدیر کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، مدیر بانک کشاورزی، رئیس هیات مدیره انجمن پیمانکاران عمرانی، رئیس انجمن مهندسان مشاور، رئیس انجمن انبوه سازان، هیات رئیسه اتاق بازرگانی، مشاور مالیاتی اتاق.

سیستان و بلوچستان: نماینده انجمن پیمانکاران ساختمانی . جمع بندی مورد توافق اعضا: با توجه به توافق انجام شده بین بخش خصوصی و دولتی مقرر گردید طبق توافقات زیر موارد بصورت ملی پیگیری شود: ۱- شاخصهای تعدیل با نرخ واقعی تورم منطبق گردد . ۲- شاخص های تعدیل در زمان مناسب یعنی در پایان هر سه ماه (پایان هر فصل) اعلام شود و صحیح تر آن است که به شکل ماهانه اعلام و تخصیص اعتبار و پرداخت نیز به فوریت انجام شود. ۳- حق الزحمه مهندسین مشاور متناسب با نرخ تورم سالانه و افزایش سنواتی حقوق قانون کار مصوب شورای عالی کار منطبق گردد . ۴- با توجه به اینکه سازمان مدیریت و برنامه ریزی سه دوره شش ماهه در خصوص واقعی سازی نرخها از بخش خصوصی استعلام نظر خواسته است لذا ضرورت دارد تشکلهای و انجمنهای تخصصی نظرات خود را با اسناد و اطلاعات صحیح به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ظرف مدت ۱۰ روز ارسال تا سازمان این اطلاعات را که می تواند در واقعی سازی نرخها مثر ثمر باشد به مرکز منعکس نمایند.	
دبیرخانه به شورا پیشنهاد می دهد تا شورا مقرر نماید: با توجه به توافق انجام شده بین بخش خصوصی و دولتی طبق توافقات زیر موارد بصورت ملی پیگیری شود: ۱- شاخصهای تعدیل با نرخ واقعی تورم منطبق گردد . ۲- شاخص های تعدیل در زمان مناسب یعنی در پایان هر سه ماه (پایان هر فصل) اعلام شود و صحیح تر آن است که به شکل ماهانه اعلام و تخصیص اعتبار و پرداخت نیز به فوریت انجام شود. ۳- حق الزحمه مهندسین مشاور متناسب با نرخ تورم سالانه و افزایش سنواتی حقوق قانون کار مصوب شورای عالی کار منطبق گردد . ۴- با توجه به اینکه سازمان مدیریت و برنامه ریزی سه دوره شش ماهه در خصوص واقعی سازی نرخها از بخش خصوصی استعلام نظر خواسته است لذا ضرورت دارد تشکلهای و انجمنهای تخصصی نظرات خود را با اسناد و اطلاعات صحیح به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ظرف مدت ۱۰ روز ارسال تا سازمان این اطلاعات را که می تواند در واقعی سازی نرخها مثر ثمر باشد به مرکز منعکس نمایند.	پیشنهادهای

۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه
۲- صورتجلسه چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲	

شناسه	قانون - بخشنامه - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۴/۰۲/۰۸
عنوان موضوع	موانع و مشکلات حوزه مهندسی و مشاوران در نظام فنی و اجرایی مرتبط با سازمان تأمین اجتماعی		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	بر اساس نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی مشکلات شرکت های مهندسان مشاور و پیمانکاران در حوزه نظام فنی و اجرایی در حوزه تأمین اجتماعی بررسی شد. مطابق با ماده ۳۸ قانون، پیمانکاران در زمره مشتریان سازمان تأمین اجتماعی به حساب می آیند. بنابر مفاد این قانون، در قراردادهای پیمانکاری، پیمانکاران موظفند شرایط لازم را برای بیمه شدن کارگران خود و پرداخت حق بیمه مربوط به سازمان تأمین اجتماعی فراهم کنند. در برخی مواقع عدم انجام جامع و کامل این وظایف منجر به بروز مشکل بین پیمانکاران و سازمان تأمین اجتماعی می شود. پیمانکاران به عنوان جمعی از کارفرمایان جامعه، جایگاه مهمی در توسعه و تحرک چرخه اقتصادی کشور دارند. قانون تأمین اجتماعی در سال ۱۳۵۴ به تصویب رسیده و دارای ۱۱۷ ماده قانونی است که در حدود ۷ ماده این قانون به طور مستقیم یا غیرمستقیم مرتبط با بیمه پیمانکاران می باشد. در این قانون مواد ۳۸ و ۴۱ به طور مستقیم و مواد ۴۲، ۴۳، ۴۹، ۵۰ و ۹۷ به طور غیرمستقیم با بیمه پیمانکاران در ارتباط است. مطابق با ماده ۳۸، در مواردی که انجام کار به طور مقطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود، کارفرما باید در قراردادهایی که منعقد می کند مقطعه کار را متعهد می کند که کارکنان خود و همچنین کارکنان مقطعه کاران فرعی را نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه کند و حق بیمه مربوطه را مطابق با قانون به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کند. پرداخت ۵ درصد بهای کل کار مقطعه از طرف کارفرما موکول به رایحه مفاصا حساب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد پیمانکارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت نکنند، معادل حق بیمه پرداخت بنا به درخواست سازمان از منبع مذکور آزاد خواهد شد. هرگاه کارفرما آخرین قسط مقطعه کار را بدون مطالعه مفاصا حساب سازمان بپردازد، مسؤول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوطه خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخت می کند از مقطعه کار مطالبه و وصول کند. کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات شرکت های دولتی، همچنین شهرداری ها و اطلاق اصناف و مؤسسات دولتی و غیردولتی و مؤسسات خیریه و عام المنفعه مشمول این ماده می باشند. اما در اردیبهشت سال ۱۳۷۲، از سوی مجلس الحاقیه ای به این ماده اضافه شد که براساس آن کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۳۸ قانون، مکلفند مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از مقطعه کاران و مهندسی مشاوره که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله برای پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد		

و آرایه مفاسد حساب سازمان تأمین اجتماعی مراجعه نکرده‌اند، را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه کاران و مهندسين مشاور، از ۵ درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت کند.

در ماده ۴۱ نیز عنوان شده: در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلقه را به همان نسبت مطالبه و وصول کند.

مواد ۴۲، ۴۳، ۴۹، ۵۰ و ۷۹ نیز از موادی هستند که به‌طور غیرمستقیم با بیمه پیمانکاران در ارتباط می‌باشد. به عبارتی این مواد در ارتباط با کارفرمایان در حالت کلی می‌باشد که پیمانکاران نیز جزیی از این کارفرمایان می‌باشد.

مأخذ حق بیمه پیمان‌های طرح‌های عمرانی به شرح زیر است

طرح‌های عمرانی خود به دو دسته قراردادهای مشاوره‌ای و قراردادهای پیمانکاری (اجرایی) تقسیم می‌شود. حق بیمه قراردادهای مشاوره‌ای مقطوعاً ۱۴ درصد ناخالص کارکرد به اضافه ۱/۶ درصد به‌عنوان حق بیمه بیکاری جمعاً به میزان ۱۵/۶ درصد ناخالص کارکرد می‌باشد. (۳/۶ درصد سهم مهندس مشاور و ۱۲ درصد سهم کارفرما).

حق بیمه قراردادهای پیمانکاری (اجرایی) مقطوعاً ۶ درصد ناخالص کارکرد به اضافه ۰/۶ درصد به‌عنوان بیمه بیکاری جمعاً به میزان ۶/۶ درصد ناخالص کارکرد می‌باشد (۱/۶ درصد سهم پیمانکار و ۵ درصد سهم کارفرما). شایان ذکر است طبق مصوبه مورخ ۶۶/۵/۱۸ شورای عالی تأمین اجتماعی در صورتی که پیمانکاران مجری قراردادهای مشمول طرح‌های عمرانی بخشی از اجرای عملیات و موضوع پیمان را طی قرارداد به پیمانکاران فرعی واگذار کنند، چنانچه حق بیمه متعلق به قراردادهای اصلی بر مبنای ناخالص کل کارکرد قرارداد پرداخت شود، در این صورت حق بیمه‌ای بابت قراردادهای فرعی، مطالبه و دریافت نخواهد شد.

در حال حاضر تأمین اجتماعی برای دریافت حق بیمه و تاخیرات پرداختی به سراغ پیمانکاران پروژه می‌رود و یکی از چالش‌های اساسی اداره کل تأمین اجتماعی، عدم پرداخت حق بیمه در قراردادهای عمرانی و غیرعمرانی توسط دستگاه‌های اجرایی است. در قانون ذکر شده است که پرداخت حق بیمه به عهده کارفرماست. ضمانت و جرایم برای دستگاه مربوطه نیز در نظر گرفته شده است. لذا پرداخت حق بیمه باید توسط دستگاه اجرایی انجام شود. در نظر گرفتن تعریف عمرانی و غیرعمرانی مفهومی نداشته و دریافت ماهانه عملکرد پروژه‌های اجرایی ضرورتی ندارد.

بعلاوه در طرح‌های غیرعمرانی پیمانکاری، ۵ درصد حق بیمه به صورت ماهانه توسط دستگاه اجرایی پرداخت نمی‌شود. لذا همانند طرح‌های عمرانی عمل شده و ۵ درصد حق بیمه محفوظ نگردد و مستقیماً به حساب تأمین اجتماعی واریز شود. این تفاوت به پروژه‌ها صدمه وارد می‌کند. ضروری است دستورالعمل کلی در این حوزه از سازمان تأمین اجتماعی دریافت شود.

بنابراین موضوع در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو که بصورت مشترک با دبیرخانه‌های شرقی برگزار گردید بررسی شد.

• در قراردادهای شرکتهای مهندس مشاور و پیمانکار با توجه به مفاد ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی که بیان نموده "کلیه" دستگاههای اجرائی موضوع ماده ۲ این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران و مهندسين مشاور میباشند مکلفند مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را حداکثر ظرف مدت دوماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت نمایند. در غیر اینصورت علاوه بر پرداخت اصل آنها مکلف به پرداخت جرائم آنها نیز میباشند " با توجه به مشکلات اعتباری دولت در طرح های عمرانی و غیر عمرانی و تاخیر در پرداخت حق بیمه سهم کارفرما شعب سازمان تامین اجتماعی از پذیرش لیست های بیمه استنکاف ورزیده و مبلغ لیست و حتی جرائم تاخیر را از پیمانکاران مطالبه می نمایند. • پرداخت حق بیمه به استناد آیین نامه طرح های عمرانی و به استناد بخشنامه های سازمان مدیریت همچنین ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولید مصوب ۹۸ به عهده واگذارنده کار است. از آنجاییکه قاعده این است که پرداخت حق بیمه بر عهده واگذارنده کار است، شعب تامین اجتماعی در طول اجرای قرارداد از پیمانکار مطالبه ای بابت ۲۰٪ انجام نمی دهند و پیگیری ها بر اساس اسناد خزانه یا هر طریق دیگر از واگذارنده کار انجام می شود. در خصوص قراردادهای غیر عمرانی نیز در ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی بیان شده است که واگذارنده کار پیمانکار و پیمانکاران فرعی ملزم به ارائه لیست به سازمان تامین اجتماعی می باشند و حق بیمه را نیز باید مطابق ماده ۳۸ به سازمان تامین اجتماعی پرداخت کنند . • پرداخت حق بیمه باید توسط دستگاه اجرایی انجام شود. در نظر گرفتن تعریف عمرانی و غیرعمرانی مفهومی نداشته و دریافت ماهانه عملکرد پروژه های اجرایی ضرورتی ندارد. • در ارتباط با پرداخت حق بیمه های قراردادهای غیر عمرانی ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی در مواردیکه انجام کار به صورت مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما یعنی واگذارنده کار باید در قراردادی که منعقد می کند مقاطعه کار یعنی پیمانکار را متعهد نماید که کارکنان خود و همچنین کارکنان مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ قانون بپردازد علاوه بر آن ماده ۱۳ حداکثر از توان تولیدی نیز موجود است . زمانیکه قانون خاص داریم قانون عام نمی تواند تخصیص یابد. به لحاظ حقوقی ماده ۱۳ را نمی توان به قراردادهای غیر عمرانی تسری داد و نیازمند اصلاحات قانونی است. مشکل در قراردادهای عمرانی خود دستگاه های اجرایی است و نیازمند ورود سازمان مدیریت و مقررات صریح در اینخصوص هستیم .	ایرادات و مشکلات مطروحه
<u>نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی در چهل و سومین نشست دبیرخانه شورا:</u> چالش عدم پذیرش لیست های بیمه پیمانکاران طرح های عمرانی و غیر عمرانی به دلیل عدم پرداخت سهم کارفرما و راهکارهای آن	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲

لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی در خصوص عدم پذیرش لیست‌های بیمه پیمانکاران طرح‌های غیر عمرانی به دلیل عدم پرداخت سهم کارفرما، عنوان کرد: در قراردادهای شرکت‌های مهندسی مشاور و پیمانکار با توجه به مفاد ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲ این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران و مهندسی مشاور است را مکلف می‌کند که مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را حداکثر ظرف مدت دوماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند. در غیر این صورت، علاوه بر پرداخت اصل آن‌ها، مکلف به پرداخت جرایم نیز هستند. اما با توجه به مشکلات اعتباری دولت در طرح‌های عمرانی و غیرعمرانی و تاخیر در پرداخت حق بیمه سهم کارفرما، شعب سازمان تامین اجتماعی از پذیرش لیست‌های بیمه استنکاف ورزیده و مبلغ لیست و حتی جرائم تاخیر را از پیمانکاران مطالبه می‌کنند.

وی افزود: این موضوع در سی و هفتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی نیز مطرح شده بود. به همین خاطر پیشنهاد می‌شود که طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی، کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان بوده و مکلف گردد در موقع پرداخت مزد، حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان پرداخت کند. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند، شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود. تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیت حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیت ارائه شود تا امکان تصمیم‌گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد.

«سیدحسین ساداتی خادر»، معاون منابع بیمه‌ای اداره کل تامین اجتماعی خراسان رضوی در این خصوص، اظهار کرد: یکی از چالش‌های اساسی اداره کل تامین اجتماعی استان، عدم پرداخت حق بیمه در قراردادهای عمرانی و غیرعمرانی توسط دستگاه‌های اجرایی است. در قانون ذکر شده است که پرداخت حق بیمه به عهده کارفرماست. ضمانت و جرایم برای دستگاه مربوطه نیز در نظر گرفته شده است. ما مطالبه‌گر دریافت حق بیمه از دستگاه‌های اجرایی هستیم.

سپس، «بهرام صیفی»، رئیس هیئت مدیره انجمن پیمانکاران استان گلستان تاکید کرد: در طرح‌های غیرعمرانی پیمانکاری، ۵ درصد حق بیمه به صورت ماهانه توسط دستگاه اجرایی پرداخت نمی‌شود. لذا پیشنهاد می‌گردد همانند طرح‌های عمرانی عمل شده و ۵ درصد حق بیمه محفوظ نگردد و مستقیماً به حساب تامین اجتماعی واریز شود. این تفاوت به پروژه‌ها صدمه وارد می‌کند. ضروری است دستورالعمل کلی در این حوزه از سازمان تامین اجتماعی دریافت شود.

«اکبرزاده»، دبیر محترم انجمن پیمانکاران استان خراسان شمالی در اینخصوص عنوان نمود: در خصوص موضوع بیمه طرح‌های عمرانی در استان خراسان شمالی مشکلی وجود ندارد. مساله اصلی در پروژه و طرح‌های غیر عمرانی است. در طرح‌های غیر عمرانی، پیمانکار هر ماه لیستی ارائه می‌دهد و کل وجه لیست را به اداره کل تامین اجتماعی پرداخت

می کند. دستگاه اجرایی در این بازه ۵٪ از مبلغ کل پیمان را مسدود می کند یعنی عملاً مبلغ سنگینی در حساب دستگاه می ماند. اگر پیمانکار پرداخت نکند در حالی که سازمان تامین اجتماعی بیمه را از ما نیز دریافت نکند و آن به عنوان ضمانت باشد مشکلی نیست ولی وقتی هر ماه سازمان تامین اجتماعی لیست را دریافت می کند و بدون پرداخت لیستی را تأیید نمی کند عملاً ایجاد اختلال می کند، نقدینگی پروژه کاهش می یابد. بر اساس تبصره یک ماده ۳۸ سازمان مکلف است ۵٪ حق بیمه ها را تا ارائه مفاسد حساب نزد خودش سپرده کند، پیشنهاد ما این است که مطابق طرح های عمرانی عمل شود یعنی مستقیماً به حساب تامین اجتماعی واریز شود و مسدودی صورت نگیرد در غیر اینصورت به پروژه ها صدمه می زند.

«نبوی»، نماینده اداره کل تامین اجتماعی خراسان شمالی در این خصوص بیان کرد: در طرح های عمرانی، پرداخت حق بیمه به استناد قانون و بخشنامه ها به عهده واگذارنده کار است. به همین خاطر از پیمانکار طرح های عمرانی، مطالبه حق بیمه با ارسال لیست بیمه انجام نمی شود. در طرح های غیرعمرانی نیز براساس قانون، پرداخت حق بیمه باید توسط پیمانکار انجام شود و ضمانت تعهد نیز از او دریافت می گردد.

پرداخت حق بیمه به استناد آیین نامه طرح های عمرانی و به استناد بخشنامه های سازمان مدیریت همچنین ماده ۱۳ قانون حداکثر استفاده از توان تولید مصوب ۹۸ به عهده واگذارنده کار است. از آنجاییکه قاعده این است که پرداخت حق بیمه بر عهده واگذارنده کار است، شعب تامین اجتماعی در طول اجرای قرارداد از پیمانکار مطالبه ای بابت ۲۰٪ انجام نمی دهند و پیگیری ها بر اساس اسناد خزانه یا هر طریق دیگر از واگذارنده کار انجام می شود. در خصوص قراردادهای غیر عمرانی نیز در ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی بیان شده است که واگذارنده کار پیمانکار و پیمانکاران فرعی ملزم به ارائه لیست به سازمان تامین اجتماعی می باشند و حق بیمه را نیز باید مطابق ماده ۲۸ به سازمان تامین اجتماعی پرداخت کنند بنابراین سامانه پرداخت هوشمند سازمان منطبق با ماده ۳۸ و ۳۹ قانون عمل می کند. در واقع در پروژه های غیر عمرانی ۵٪ هر صورت وضعیت و قسط آخر برابر ماده ۳۸ قانون مسدود می شود، آن موضوع در ادامه ماده ۳۸ قانون پیش بینی شده است یعنی اگر پیمانکار لیست ها را به سازمان ارسال کرد، پرداخت های حق بیمه را هم به صورت دوره ای انجام داد، می تواند به سازمان مراجعه کند و درخواست کند که وجه از سپرده های ۵٪ صورت وضعیتش خارج شود و مشکل قانونی ندارد.

در ارتباط با پرداخت حق بیمه های قراردادهای غیر عمرانی ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی در مواردیکه انجام کار به صورت مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما یعنی واگذارنده کار باید در قراردادی که منعقد می کند مقاطعه کار یعنی پیمانکار را متعهد نماید که کارکنان خود و همچنین کارکنان مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ قانون بپردازد علاوه بر آن ماده ۱۳ حداکثر از توان تولیدی را داریم. زمانی که ما قانون خاص داریم قانون عام نمی تواند تخصیص بزند. به لحاظ حقوقی ماده ۱۳ را نمی توان به قراردادهای غیر عمرانی تسری داد و نیازمند اصلاحات قانونی است که ممکن به نظر نمی آید. مشکل در قراردادهای عمرانی خود دستگاه های اجرایی است و نیازمند ورود سازمان مدیریت و مقررات صریح در اینخصوص هستیم.

سازمان تامین اجتماعی به موجب ماده ۳۹ و ۱۰۱ قانون تامین اجتماعی حق بررسی لیست های ارسالی تمام کارفرماها را به صورت عام دارد و زمانی که در اصالت لیستی تردید کند حق قانونی سازمان است که برای حفاظت از قانون عامه ورود کند و لیست را بررسی کند.

غیب دوست، رئیس هیات مدیره انجمن مهندسين مشاور خراسان رضوی تاکید کرد: پرداخت حق بیمه باید توسط دستگاه اجرایی انجام شود. در نظر گرفتن تعریف عمرانی و غیرعمرانی مفهومی نداشته و دریافت ماهانه عملکرد پروژه های اجرایی ضرورتی ندارد.

لبافی در این بخش از جلسه خاطرنشان کرد: دستگاه اجرایی مربوطه متعهد به پرداخت حق بیمه در پروژه های عمرانی و غیرعمرانی است؛ اما اسناد پیشرفت پروژه و فعالیت ها باید توسط پیمانکاران ارائه شود. باتوجه به اختلاف میان بخش خصوصی و دولتی، این موضوع توسط مشاوران حقوقی اتاق بازرگانی استان های شرق کشور بررسی و در جلسه آتی طرح خواهد شد.

در ادامه این نشست، منوچهری، دبیر انجمن شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی در خصوص حذف مستندات پرداخت حقوق پرسنل از حساب های شرکت جهت صدور مفاصا حساب، عنوان کرد: با توجه به مشکلات پروژه های عمرانی تامین و پرداخت حقوق پرسنل بعضا از حساب هایی به جز حساب های شرکت صورت می گیرد به همین خاطر پیشنهاد می شود که این محدودیت در صدور مفاصا حساب برداشته شود.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

حاضرین در جلسه:

خراسان رضوی : سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، معاونت امور مالیاتی خراسان رضوی، معاونت سازمان تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکها، رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی، مشاوره ای و عمران اتاق، رئیس هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های ساختمانی و تاسیساتی خراسان رضوی، رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسان مشاور خراسان رضوی.

خراسان شمالی:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، اداره کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، انجمن پیمانکاران عمرانی .

خراسان جنوبی:

دفتر سرمایه گذاری و اشتغال استانداری ، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، سازمان تامین اجتماعی، کمیسیون هماهنگی بانکها، انجمن پیمانکاران عمرانی ، رئیس کمیسیون عمران اتاق، رئیس انجمن مهندسان مشاور.

گلستان:

معاونت اداره کل دفتر اقتصادی استانداری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، معاونت اداره کل امور اقتصادی و دارایی، مدیر کل امور مالیاتی، معاونت سازمان تامین اجتماعی، مدیر بانک کشاورزی، رئیس هیات مدیره انجمن پیمانکاران عمرانی، رئیس انجمن مهندسان مشاور، رئیس انجمن انبوه سازان، هیات رئیسه اتاق بازرگانی، مشاور مالیاتی اتاق.

سیستان و بلوچستان:

نماینده انجمن پیمانکاران ساختمانی.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

با توجه به اینکه موضوع در سی و هفتمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۳۰ مطرح گردید:

- طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیط حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیط ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد.
- با عنایت به اینکه دستگاه اجرایی مربوطه متعهد به پرداخت حق بیمه در پروژه های عمرانی و غیرعمرانی می باشد؛ اما اسناد پیشرفت پروژه و فعالیت ها باید توسط پیمانکاران ارائه شود. باتوجه به اختلاف میان بخش خصوصی و دولتی، مقرر گردید نظریه مشاور تامین اجتماعی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اخذ و در پیشنهادات دبیرخانه به شورا لحاظ گردد.
- این محدودیت در صدور مفاسدا حساب برداشته شود.
- با توجه به مشکلات اعتبارات پروژه ها تامین اجتماعی قبل از مسدود نمودن حساب پیمانکار مسئله را با دستگاه اجرائی واگذار کننده کار درمیان گذاشته تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار کسر گردد ضمن اینکه شرایط تقسیط مطالبات معوق نیز فراهم گردد.
- رعایت مفاد بخشنامه تقسیط مطالبات معوق شماره ۱۱۳۲/۹۴/۵۰۰ مورخه ۱۳۹۴/۹/۲

• باتوجه به سامانه ای شدن نظام مالیاتی کشور، دوره بررسی عملکرد مالی پروژه های عمرانی و غیر عمرانی در دفاتر شرکتهای طرف قرارداد این پروژه ها بجای سالانه بصورت پروژه محور در پایان دوره قرارداد صورت پذیرد.	
دبیرخانه به شورا پیشنهاد می دهد تا شورا مقرر نماید: • طبق ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان میباشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. لذا در خصوص مسدودسازی حساب پیمانکاران، تامین اجتماعی قبل از مسدودسازی مساله را با دستگاه واگذارکننده پروژه مطرح تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار از کارفرما کسر شود. بایستی برای اجرایی شدن این ماده و تقسیط حق بیمه ادله لازم توسط متقاضی تقسیط ارائه شود تا امکان تصمیم گیری توسط اداره کل تامین اجتماعی استان فراهم گردد. • محدودیت در صدور مفاصا حساب برداشته شود. • با توجه به مشکلات اعتبارات پروژه ها تامین اجتماعی قبل از مسدود نمودن حساب پیمانکار مسئله را با دستگاه اجرائی واگذار کننده کار درمیان گذاشته تا حق بیمه از محل مطالبات پیمانکار کسر گردد ضمن اینکه شرایط تقسیط مطالبات معوق نیز فراهم گردد.	پیشنهادهات
۱- نامه شماره ۱۴۰۳/۲۹۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸ کمیسیون فنی مهندسی و مشاوره ای و عمران اتاق بازرگانی استان ۲- صورتجلسه چهل و سومین نشست دبیرخانه شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۲ ۳- قانون تامین اجتماعی کشور مصوب سال ۱۳۵۴	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه